

Årsmelding 2020

Vestfold og Telemark
FYLKESKOMMUNE

**Sammen om
oppdraget**

Innhold

1. Fylkesrådmannens hilsen	5
2. Vår nye fylkeskommune	7
3. Årsregnskap	10
3.1. Noter, nummer 1-19.....	10
3.2. Noter, nummer 20-26 Konsern	25
3.3. §5-4 Bevilgningsoversikter - drift (1A).....	30
3.4. §5-4 Sum bevilgninger drift, netto (1B).....	32
3.5. §5-5 Bevilgningsoversikter - investering (2A).....	33
3.6. Sammendrag investeringer	33
3.7. §5-6 Økonomisk oversikt etter art - drift (3)	40
3.8. §5-9 Samlet budsjettavvik og årsavslutnings-disposisjoner	42
3.9. §14-7 Konsolidert regnskap.....	43
4. Økonomi, finans og eierskap.....	47
4.1. Økonomiske mål.....	47
4.2. Fordeling netto driftsutgifter.....	48
4.3. Sentrale inntekter.....	49
4.4. Sentrale utgifter	49
4.5. Budsjettpremisser	50
4.6. Finansrapport	59
4.7. Eierskap	63
5. Styring og kontroll	65
5.1. Konsern- og virksomhetsstyring	66
6. Organisasjonen	71
7. Samhandling og grønn omstilling.....	76
8. Klimaregnskap	78
9. Fylkeskommunens sektorer	89
9.1. Politisk ledelse og politiske utvalg.....	89
9.2. Fylkesrådmann og utviklingsavdelinger	91
9.3. Økonomi, styring og eierskap.....	95
9.4. HR, mestring og utvikling.....	101

9.5. Kultur, regional identitet, idrett og frivillighet	104
9.6. Tannhelse og forebygging	111
9.7. Opplæring og folkehelse.....	115
9.8. Samferdsel, miljø og mobilitet	120
9.9. Samfunnsutvikling, internasjonalisering og klima	127
9.10. Næring, innovasjon og kompetanse.....	131

1. Fylkesrådmannens hilsen

Sammen om oppdraget

Fylkestinget i Telemark vedtok 7. desember 2017 en avtale om sammenslåing mellom Vestfold fylkeskommune og Telemark fylkeskommune. Fylkestinget i Vestfold fattet sitt vedtak 14. desember 2017. Fellesnemda ble opprettet i 2018 for å lede sammenslåingsprosessen. 01.01.2020 var en historisk dag og starten for Vestfold og Telemark fylkeskommune.

Målet med regionreformen var å styrke fylkeskommunenes samfunnsutviklerrolle og gi en mer brukervennlig forvaltning, bedre offentlig ressursbruk og bedre tjenester. Fylkeskommunene har fått overført ansatte fra Statens Vegvesen og oppgaver på kulturminnefeltet, samt enkelte oppgaver innenfor friluftsliv, folkehelse og næring.

Med regionreformen er det en tydelig forventning at fylkeskommunen skal jobbe enda mer målrettet for å utøve en legitim, samordnende og verdiskapende regional utviklerrolle sammen med kommunene og andre regionale aktører. Samfunnsutvikling handler om summen av innsats rettet mot klima og miljø, folkehelse, kompetanse, kultur, ressursforvaltning, samferdsel og næringsutvikling.

2020 har medført stor arbeidsbelastning for de ansatte. Ikke bare skulle to fylkeskommuner slå sammen, det kom også mange nye medarbeidere fra ulike avdelinger i Statens vegvesen som følge av overføringen av ansvaret for fylkesveiene samt at Vestfold kollektivtrafikk skulle inn i den nye fylkeskommunen. Den nye fylkeskommunen skulle etableres og driftes med ny organisering, nye rutiner, nye medarbeidere samtidig som de to tidligere fylkeskommunene skulle avvikles.

Samtidig med dette krevende arbeidet kom koronapandemien i mars. Skoler, tannklinikker og fylkeshusene måtte stenges ned en periode og ansatte har over lang tid måtte tilpasse seg nye arbeidsformer og raske endringer i arbeidssituasjonen. Det er krevende å bygge en ny organisasjon og det ble ikke mindre krevende av at dette måtte gjøres på Teams. Men selv om korona har medført flere arbeidsoppgaver, nye måter å samhandle på og en mer krevende prosess med sammenslåingen, har den også vist organisasjonens evne til å omstille seg og ta et stort steg på bruk av digitale verktøy. Samhandling har vært og er et nøkkelbegrep og fylkesrådmannen vil benytte anledningen til takke alle ansatte i Vestfold og Telemark fylkeskommune for ekstraordinær innsats og engasjement samt vilje og evne til samhandling!

Regionens utfordringer er godt beskrevet i kunnskapsgrunnlaget *Ditt og mitt Vestfold og Telemark – et kunnskapsbilde i utvikling*. Det er særlig tre hovedutfordringer i vår region; for lav verdiskaping, for høyt utenforskap og for høye klimautslipp.

Samtidig har fylkeskommunen høy gjeld som følge av store nødvendige investeringer de siste årene, noe som medfører at en stor del av de frie inntektene går til å håndtere renter og avdrag. Videre er

signaler fra Perspektivmeldingen og statsbudsjettet at det ikke kommer økte frie inntekter til fylkeskommunene i årene fremover. Derfor ble prosjektet *Krafttak for verdiskaping gjennom grønn omstilling* etablert som en del av Budsjett og økonomiplan 2020-2023. Hovedformålet med omstillingen er todelt. For det første handler det om at Vestfold og Telemark fylkeskommune må ha en sunn økonomi, og for det andre handler det om at Vestfold og Telemark kan være en sterk regional samfunnsutvikler som kan prioritere verdiskaping gjennom grønn omstilling. Fylkesrådmannen har gjennom arbeidet med Krafttak i 2020 identifisert tiltak for 250 mill. kr, hvorav 90 mill. kr går til å styrke netto driftsresultat og 160 mill. kr verdiskapende arbeid. Når Vestfold og Telemark fylkeskommune skal omstille og prioritere 160 mill. kr til verdiskapende tiltak handler dette i stor grad om å sette en kunnskapsbasert dagsorden, levere egne kjernetjenester med høyest mulig kvalitet innenfor tilgjengelige ressursrammer, utvikle regional samarbeidsmetodikk, partnerskap og nettverk. Tiltakene og det økonomiske kunnskapsgrunnlaget fremkommer i Budsjett og økonomiplan 2021–2024.

Vestfold og Telemark fylkeskommune fikk et netto driftsresultat på 266 mill. kr. Selv om resultatet for 2020 isolert er svært godt, er den økonomiske situasjonen likevel krevende de kommende årene. Årets resultat skyldes i hovedsak lavere pensjonskostnader, arbeidsgiveravgift, lav rente og at korona har medført mer bruk av digitale samhandlingsarenaer og har redusert planlagt aktivitet. I tillegg har regjeringens tiltakspakker mot korona kompensert bortfall av inntekter og økte kostnader.

I løpet av 2020 har Vestfold og Telemark fylkeskommune blitt en viktig regional kompetanse og utviklingsorganisasjon med 4000 ansatte i en region med 419 000 innbyggere, 23 kommuner, 15 byer, og 122 500 private og 62 500 offentlige arbeidsplasser. Gjennom arbeidet i 2020 har fylkeskommunen ytterligere synliggjort utvikling og konkretisering av samhandlingsarenaer, tverrfaglig og tverrsektorielt arbeid, og styring etter FNs bærekraftsmål. Pandemien og teknologiskiftet har utfordret oss ytterligere som organisasjon. Arbeidsprosesser, tjenestetilbudet og samhandlingen mellom innbyggerne og samarbeidspartnere, er utfordret og utviklet. Vår digitale kompetanse er styrket, og det er etablert hensiktsmessige samhandlingsarenaer og beslutningsarenaer.

Vestfold og Telemark fylkeskommune har en ambisjon om å være en sterk utviklingsaktør i regionen, og nå er vi på vei. Sammen om oppdraget. Fylkesrådmannen vil rette en særlig takk til fylkestingets medlemmer, politisk ledelse, alle ledere og medarbeidere og tillitsvalgte for samarbeidet i 2020.

2. Vår nye fylkeskommune

Vestfold og Telemark fylkeskommune presenterer her sin aller første årsmelding.

Årsmeldingen blir den første av en rekke årsmeldinger som viser hvordan den nye regionen utvikler seg og følger opp samfunnsoppdraget. Årsmeldingen blir derfor en viktig informasjonskilde for regionens folkevalgte, kommuner, innbyggere, ansatte, samarbeidspartnere og forskere, og er svar på det lovkrav kommuneloven sier at fylkeskommuner årlig skal utarbeide. Dokumentet er delt opp i årsregnskap og noter og årsberetningen, og en samlet del hvor sektorene presenterer sitt arbeide og gir en kort omtale av status for prioriterte oppfølgingsområder som er omtalt i sektorkapitlene i Budsjett og økonomiplan 2020–2023. Fokuset ligger på FNs bærekraftsmål, og mål om verdiskaping gjennom grønn omstilling og samhandling for å løse komplekse samfunnsutfordring.

Vestfold og Telemark fylkeskommune har som mål å være en attraktiv arbeidsplass, en kunnskapsdrevet organisasjon som fremmer profesjonalitet, høyt kunnskapsnivå, tydelige ambisjoner og vilje til å finne gode løsninger sammen med fylkeskommunens viktige samarbeidspartnere. Regionen har en særlig ressursrik kultur-, natur-, og industriregion med et eksportrettet næringsliv og høy FoU – aktivitet. I organisasjonens første leveår har ansatte fra sine hjemmekontor, fylkeshus, skoler, tannklinikker, kollektivtrafikk, ute i felten og andre arbeidsplasser vist at den nye regionen er en kunnskapsbasert organisasjon som leverer egne kjernetjenester med høy kvalitet innenfor tilgjengelige ressursrammer, har utviklet regional samarbeidsmetodikk, partnerskap og nettverk. Ved å være **sammen om oppdraget** følger her et utvalg av oppgaver og prosjekter som har vært gjennomført i oppstartsåret av en ny fylkeskommune:

- Horten videregående skole – første skole i Norge som har mottatt BREEAM NOR Outstanding - sertifikat ved å være Norges høyeste miljøklassifiserte utdanningsbygg og et av verdens mest bærekraftige offentlige bygg.
- Vestfold og Telemark fylkeskommune var en av de første kommunene/ fylkeskommunene i Norge til å gjennomføre møter for folkevalgte som digitale fjernmøter våren 2020. Første digitale fylkesting ble avholdt den 13. mars.
- Det er gjennomført en rekke digitale kurs for bibliotekene, økt tilfang av e-bøker og e-lydbøker, utvidet tilgangen til elektroniske tidsskrifter og aviser og tilbudt støtte til strømming av arrangementer.
- Det ble plukket 30 tonn stillehavsøsters i 2020.

Fylkeskommunale midler fra Merkevarer UNESCO støtter bærekraftig utviklingsprosjekter, med søkelys på verdiskaping, kompetanseheving og formidling, herunder immateriell kulturarv. Gjennom forvaltning av statlige og fylkeskommunale midler er det igangsatt en rekke prosjekter i samarbeid med lokale, regionale og nasjonale aktører.

- Det er bygd anlegg for betydelige summer gjennom samarbeidet Bypakke Grenland i 2020.
- Det er tilrettelagt for Bypakke Grenland Fase 2

- Regional planstrategi 2020-2024 – Å utvikle Vestfold og Telemark - Verdiskaping gjennom grønn omstilling ble vedtatt i Fylkestinget 15. desember
- Partnerskapet Bærekraftige Vestfold og Telemark ble etablert og den første Partnerskapskonferansen i det nye fylket ble arrangert i januar 2020 med ca. 150 deltakere.
- Klima- og energinettverket i Vestfold og Telemark ble etablert. Mange har tegnet medlemskap i nettverket og inngått klimaavtale.
- Den første utgaven av klimabudsjett og klimaregnskap er lagt frem
- Det er behandlet 331 plansaker og 17 kommune- eller kommunedelplaner i 2020
- Fylkeskommunen ble vannregionmyndighet fra årsskiftet. 2020 var sterkt preget av arbeidet med ny regional vannforvaltningsplan for 2022-2027. Planen er rettet direkte inn mot bærekraftsmål 14 om å bevare livet under vann.
- En ny internasjonal strategi ble vedtatt. Strategien setter medlemskap, prosjekter og bilaterale avtaler i direkte sammenheng med bærekraftsmålene og gjør det internasjonale arbeidet til verktøy for å nå målene og bøte på fylkets største utfordringer. Et tverrsektorielt nettverk ble opprettet for deling av kunnskap.
- Ringvirkingsprosjekt for CCS i Vestfold og Telemark ble igangsatt da regjeringen sjøsatte Langskip
- Regjeringen vil bidra til å gjennomføre fangst og lagring av CO₂ ved Norcem sitt anlegg i Brevik.
- Vestfold og Telemark er det ledende frukt og grønt-fylket i Norge. Vi har om lag 1/4 av produksjonen.
- Sommerles.no er en nasjonal, digital lesekampanje for alle barn i 1.–7. klasse - som ble startet i Vestfold i 2014. I 2018 nådde vi alle fylker og så godt som alle folkebibliotek i hele landet. Nå deltar rundt 130 000 barn, som leser til sammen rundt 1,6 millioner bøker i løpet av sommermånedene.
- Støttet NRK-serien «Rådebank» med lokal innspilling og produsenter
- Nytt fylkeshus i Skien T18
- Jobbe med å redusere utslippene med 60 % innen år 2030 sammenlignet med nivået i 2009 og følge opp Paris-avtalen.
- Bedriftsintern opplæring - har gitt om lag 19 millioner kroner til 85 ulike bedrifter i regionen for å styrke kompetansen til de ansatte og motvirke utstøting fra arbeidslivet.
- I samarbeid med NAV og næringslivet startet på å utvikle utdanningsmodeller for å øke yrkesdeltakelse og inkludering.
- I 2020 hadde var det 5 års jubileum for Rjukan-Notodden Industriarv på UNESCOs Verdensarvliste.
- Mer enn 150 millioner kroner er brukt av staten på Rjukan-Notodden Industriarv, som konsekvens av verdensarvstatusen. Når Tungtvannkjelleren blir ferdig, vil beløpet ha oversteget 200 millioner kroner.
- Etableringen av Østersdugnaden har høstet interesse utover vårt fylke. Fylkeskommunen tilbyr nå bistand for å hjelpe våre nabofylker for tilsvarende opplegg. Østersskallene representerer en ressurs som kan brukes innen kulturminnevernet.

- I 2020 ble fylkeskommunen sitt ansvar for vår vannregion tydeliggjort, og fylkeskommunen ble vannregionmyndighet med ansvar og mulighet for å sikre vannkvalitet i grunnvann, elver og kystvann fra fjell til kyst.
- Tannhelsetjeneste kan nå tilby videokonsultasjon for pasienter og pårørende og helsepersonell i situasjoner hvor trygg dialog er nødvendig
- Tannhelse har innført svært gode rutiner for å beskytte pasienter som lever på hemmelig adresse. Kripos har karakterisert disse som unike i nasjonal sammenheng.
- Samarbeidet med staten har lagt grunnlaget for det gode kollektivtilbudet i Grenland.
- Det er jobbet frem nytt samordnet takst- og sonesystem for den nye fylkeskommunen, samt nytt samordnet reglement for skoleskyss og TT-ordningen.
- Prosjekt «Liv og røre» mottok 12 millioner kroner fra Sparebankstiftelsen DNB. «Liv og røre» er et universelt, helhetlig og helsefremmende program som har som mål å bedre helse, trivsel, inkludering og økt livskvalitet, og i tillegg skape et godt grunnlag for læring hos barn og unge i Vestfold og Telemark.
- I en krevende pandemi har Opplæring og folkehelse klart å gjennomføre en digital omstilling og gitt elevene en så god opplæring som mulig innenfor de rammene som har vært gjeldene.

3. Årsregnskap

Årsregnskap og noter er en del av den pliktige delen av årsmeldingen for Vestfold og Telemark Fylkeskommune (VTFK). Økonomiske oversikter med omtale er med her.

3.1. Noter, nummer 1-19

Regnskapsprinsipper og vurderingsregler

Regnskapet er avlagt i henhold til kommuneloven, forskrifter og god kommunal regnskapsskikk. Ny kommunelov med forskrifter er gjeldende fra 01.01.2020.

Regnskapsprinsipper

All tilgang og bruk av midler i løpet av året som vedrører fylkeskommunens virksomhet er med i driftsregnskapet eller investeringsregnskapet. Regnskapsføring av tilgang og bruk av midler bare i balanseregnskapet gjøres ikke.

Alle utgifter og inntekter er regnskapsført brutto. Dette gjelder også interne finansieringstransaksjoner.

Alle kjente utgifter og inntekter i året er tatt med i årsregnskapet, enten de er betalt eller ikke. For lån er kun den delen av lånet som faktisk er brukt i løpet av året ført i investeringsregnskapet. Den del av lån som ikke er brukt, er registrert som memoriapost (ubrukte lånemidler) i balansen.

Investeringen utenom avgiftsområdet blir ført brutto, det vil si inklusiv merverdiavgift.

I den grad enkelte inntekter og utgifter ikke kan fastsettes eksakt ved tidspunktet for regnskapsavleggelsen, registreres et anslått beløp i årsregnskapet.

Klassifisering av anleggsmidler og omløpsmidler

I balanseregnskapet er eiendeler bestemt til varig eie eller bruk klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er omløpsmidler. Fordringer knyttet til egen vare- og tjenesteproduksjon er omløpsmidler.

Anleggsmidler som varige driftsmidler er blant annet fast eiendom, bygninger, veg, anlegg, inventar, utstyr, transportmidler, maskiner. Et varig driftsmiddel må ha en anskaffelseskost på minimum 0,1 mill. kr og en økonomisk levetid på minst tre år.

Aksjer, andeler og utlån med løpetid over ett år kan klassifiseres som finansielle anleggsmidler

Fylkeskommunen følger Kommunal regnskapsstandard nr. 4 Avgrensning mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet. Standarden har særlig betydning for skille mellom vedlikehold og påkostning i forhold til anleggsmidler. Vedlikehold som påløper for å opprettholde anleggsmiddelets standard utgiftsføres i driftsregnskapet. Påkostninger som øker standarden på anleggsmiddelet føres i investeringsregnskapet og aktiveres i balansen. En påkostning må i tillegg være på minimum 0,1 mill. kr før den kan føres i investeringsregnskapet.

Klassifisering av gjeld

Langsiktig gjeld er knyttet til formål som nevnt i kommunelovens § 14-14. Avtale om finansielle leasing anses også som langsiktig gjeld. All annen gjeld er kortsiktig gjeld.

Vurderingsregler

Omløpsmidler er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Markedsbaserte finansielle omløpsmidler (for eksempel aksjer, obligasjoner og fond) skal vurderes til virkelig verdi i balanseregnskapet.

Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives med like store årlige beløp over levetiden til anleggsmiddelet. Avskrivningen starter året etter anskaffelsen. Avskrivningene er i tråd med § 8 i forskrift om årsregnskap og årsberetning.

Note 1 Endring i arbeidskapital

<i>(tall i tusen) Budsjett og regnskapsforskriften § 5-10, a)</i>			
Balanseregnskapet	31.12.2020	01.01.2020	Endring
Omløpsmidler	3 066 340	2 290 750	775 590
Kortsiktig gjeld	-1 297 091	-767 124	-529 967
Endring i arbeidskapital etter balansen	1 813 445	1 567 458	245 622
Fra drift- og investeringsregnskapet:			
	Fra drift	Fra inv.	
Sum inntekter	-6 869 249	-758 557	
Sum utgifter	6 301 956	844 031	
Eksterne finansieringsinnt.	-8 744	0	
Eksterne finansieringsutg.	309 464	0	
Sum drifts- og investeringsregnskapet:	-266 572	85 473	-181 099
Endring mem.konti ubrukte lånemidler			-63 880
Korrigert endring i arbeidskapital			-244 978
Forklaring på differansen			644
Fra avviklingsbalansen VKT AS	inventar og utstyr		2 044
Fra avviklingsbalansen VKT AS	pensjonsmidler		7 033
Fra avviklingsbalansen VKT AS	pensjonsforpliktelser		-9 722
Sum balanseverdier som er ført direkte i balansen			-644

Note 2 Kapitalkonto

<i>(tall i tusen) Budsjett og regnskapsforskriften § 5-10, b)</i>	31.12.2020	01.01.2020	Endring
IB kapitalkonto		3 547 250	
Aktivering av anleggsmidler	-689 638		-689 638
Avskrivninger anleggsmidler	327 088		327 088
Avskrivning fin. leasing	329		329
<i>Sum varige driftsmidler</i>	<i>-362 221</i>		<i>-362 221</i>
Kjøp av aksjer i T18	-122 294		-122 294
Kjøp av andre aksjer	-725		-725
Nedskrivning aksjer VKT as	100		100
Utlån til T18	-24 842		-24 842
Egenkapitalinnskudd Klp	-6 533		-6 533
<i>Sum aksjer andeler og utlån</i>	<i>-154 293</i>		<i>-154 293</i>
Sum endring anleggsmidler	-516 513		-516 513
Avdrag på lån	-196 377		-196 377
Avdrag fin. leasing	-329		-329
Bruk av lånemidler	375 723		375 723
<i>Sum endring lånegjeld</i>	<i>179 017</i>		<i>179 017</i>
Økning pensjonsmidler	-80 944		-80 944
Reduksjon pensjonsforpliktelse	-360 220		-360 220
<i>Sum endring pensjon</i>	<i>-441 164</i>		<i>-441 164</i>
Sum endring langsiktig gjeld	-262 146		-262 146
netto endring	-778 659		-778 659
UB kapitalkonto	4 325 910		

Note 3 Vesentlige endringer i regnskapsprinsipp

Budsjett og regnskapsforskriften § 5-10, c)

Spillemidler

Spillemidler har vært ulikt klassifisert i de to gamle fylkeskommunene. I VFK sto alle spillemidler på bundne fond, mens i TFK var alle vedtatte/ gitte tilsagn satt på kortsiktig gjeld. I 2020 er derfor alle midler klassifisert likt, og står nå på kortsiktig gjeld.

Dette har ført til at 110 mill. kr er flyttet fra egenkapital til kortsiktig gjeld og påvirker brutto driftsresultat negativt dette året.

Oslofjordfondet

Oslofjordfondet skal forvaltes av VTFK frem til 2023. Alle midlene lå på et bundet fond, men hele fondsbeholdningen er vedtatt brukt/gitt tilsagn på. Gitte tilsagn som ikke er utbetalt enda, er derfor satt på kortsiktig gjeld. Denne omklassifiseringen er den samme som er gjort med spillemidlene, og påvirker brutto driftsresultat negativt dette overgangsåret. Oslofjordfondet er omklassifisert med 70,6 mill. kr.

RA-midler er ikke omklassifisert, men vil bli endret i løpet av 2021. Fondet er ikke så vesentlig som de to som er omtalt over, så virkningen på bruttoprosenten vil ikke slå ut på samme måte som i 2020.

Note 4 Varige driftsmidler

<i>(tall i tusen)</i> Budsjett og regnskapsforskriften § 5-11, a)							
	5 år	10 år	10 år	40 år	40 år	50 år	
	IT-utstyr	Inventar	Kjøretøy	Bygninger	Veianlegg	Bygninger	SUM
IB 01.01.20	64 307	182 425	25 881	4 422 940	4 167 089	288 325	9 150 967
Korrigerings IB	797	-605	1 507	6 825		-6 825	1 699
tilgang i året	19 581	25 793	14 404	161 800	466 095	2 310	689 983
Avskrivninger	18 236	27 975	4 173	138 374	129 361	8 970	327 089
UB 31.12.20	66 449	179 638	37 619	4 453 191	4 503 823	274 840	9 515 560
Sum varige driftsmidler i hovedoversikt:							9 515 752
Differanse som skyldes:							-192
Leasede anleggsmidler som ikke er i anleggsmodulen							191
Tilgang i året er ulik hovedoversikt investering på grunn av restverdi to biler fra VKT as							
Avviklingsoppgjør VKT AS - to biler.							345

Note 5 Aksjer og andeler i varig eie

(tall i tusen) Budsjett og regnskapsforskriften § 5-11, b)

Selskapets navn	Eierandel	Balanse 31.12.20	Balanse 31.12.19
BTV-investeringsfond AS	0,87 %	135	135
Skien Dalen Skipsselskap AS	26,87 %	995	995
E134 Haukelivegen AS	2,22 %	10	10
Telemark og Vestfold Regionteater AS	66,66 %	70	70
Rehabiliteringssenteret AIR AS	0,72 %	8	8
Raulandsakademiet AS - Rauland Vandrehjem	1,19 %	300	300
Vegfinans AS	33,81 %	2 130	1 430
Vegfinans Bypakke Grenland AS	50,00 %	200	200
Industriinkubatoren Proventia AS	6,98 %	300	300
Høyere yrkesfaglig utdanning AS		1 145	1 145
Sørnorsk Filmsenter AS	20,83 %	25	0
Torggata 18 AS	100 %	122 294	0
Viken Filmsenter AS		27	27
Vestfold Kollektivtrafikk AS		0	100
Sandefjord Lufthavn AS	43,25 %	52 128	52 128
Sum aksjer		179 767	56 848
Egenkapitalinnskudd i KLP		102 850	96 317
Telemark Interkommunale Næringsfond *	64,00 %	3 872	3 872
Vestfold og Telemark Revisjon IKS **	16,77 %	250	250
Vestfold, Telemark og Agder kontrollutvalgssekretariat IKS	9,10 %	93	93
Norsvin SA		2	2
Telemarksreiser AL		20	20
Skien Boligbyggelag		2	2
Eidanger Boligbyggelag 10 andeler		1	1
Interkommunalt arkiv for Buskerud Vestfold og Telemark	3,52 %	216	216
Nortura SA		18	18
Biblioteksentralen SA		18	18
Gartnerhallen SA		0,20	0,20
Vest-Telemark ped.psyk.tj. PPT IKS	12,00 %	0	0
Innovasjon Norge	5,20 %	1 011	1 011
Larvik Arena IKS	50,00 %	0	0
Vestfoldmuseene IKS	36,00 %	0	0
Gea Norvegica Geopark IKS	68,81 %	0	0
Brevik Fergeselskap IKS	50,00 %	1 000	1 000
Kragerø Fjordbåtselskap IKS	50,00 %	1 075	1 075
Sum andeler		110 428	103 895
Sum aksjer og andeler		290 194	160 742

Det foreligger ikke noen reell markedsverdi på de fleste av aksjene og andelene.

* Telemark Interkommunale Næringsfond er under oppløsning. Midlene skal deles ut i hht. vedtak i styret. Andelen nedskrives mot kapitalkonto i 2021.

** Telemark kommunerevisjon IKS slo seg sammen med Vestfold kommunerevisjon og stiftet et nytt Vestfold og Telemark Revisjon IKS (VTR IKS). VTR IKS har en eierandel på 16,77 % i det nye selskapet fra 01.01.2020. Det er ikke innbetalt ny kapital til VTR IKS.

*** Aksjene i Torggaten 18 AS ble kjøpt for å få nytt administrasjonsbygg i Skien. Viser til omtale også under note 6 utlån samt omtale i årsmeldingen.

Note 6 Utlån

<i>(tall i tusen)</i>	<i>Budsjett og regnskapsforskriften § 5-11, c)</i>	
Lånetaker	31.12.20	31.12.19
Vegfinans AS	303	303
T 18 AS	25 114	-
Sum utlån	25 417	303

Viser til tidligere fylkestingssaker i gamle VFK og TFK vedrørende utlån til Vegfinans AS

Nytt fylkeshus (T18) er kjøpt ved at fylkeskommunen har kjøpt aksjene i eiendomsselskapet. Verdien av aksjene er beregnet ved at avtalt kjøpesummen er fratrukket gjeld. Tidligere eiere krevde at gjelden til moderselskapet ble innfridd slik at utbetalingene var aksjeverdi med tillegg av oppgjør for konsernmellomværende. Fylkeskommunen gav et midlertidig lån for å dekke likviditetsbehovet og dette ble forutsatt inndeckret av eiendomsselskapet i 2020. Dette har ikke eiendomsselskapet gjennomført og det fremkommer derfor et utlån i balansen pr 31.12.

Note 7 Sikring av finansielle eiendeler og forpliktelser

<i>(tall i tusen)</i>	<i>Budsjett og regnskapsforskrift § 5-11, e)</i>			
Finansiell eiendel (sikring)	Hovedstol 31.12.20	Sikrings- instrument	Formål med sikringen	Sikringens utløp (år)
Serielån	105 000	rentebytteavt.	øko.sikring	2021
Serielån	67 500	rentebytteavt.	øko.sikring	2021
Serielån	78 000	rentebytteavt.	øko.sikring	2021
Sertifikat	132 000	rentebytteavt.	øko.sikring	2022
Sertifikat	134 000	rentebytteavt.	øko.sikring	2022
Sertifikat	136 000	rentebytteavt.	øko.sikring	2022
Serielån	120 000	rentebytteavt.	øko.sikring	2022
Obligasjon	166 000	rentebytteavt.	øko.sikring	2023
Obligasjon	118 000	rentebytteavt.	øko.sikring	2024
Serielån	136 000	rentebytteavt.	øko.sikring	2025
Sertifikat	150 000	rentebytteavt.	øko.sikring	2026

En av fylkeskommunens rentebytteavtaler oversikrer ett av sertifikatene på underligede lån.

Året 2020 har vært gjenstand for en omfattende porteføljetilpasning, og nevnte avvik ble stående uløst ved årets utgang.

Note 8 Lån

<i>(tall i tusen)</i>	<i>Budsjett og regnskapsforskrift § 5-12, a)</i>			
Eksterne lån	Verdi 31.12	Løpetid	Rentefot	Refinans.*
Lån til egne investeringer	5 394 631	0,89 år	1,58 %	1 607 162
Finansielle leieavtaler	329	5-7 år		

* Lån som forfaller og må refinansieres i det året regnskapet legges frem

Note 9 Avdrag på lån

(tall i tusen) Budsjett og regnskapsforskrift § 5-12, b)

Minimumsavdrag	Beløp
Beregnet minimumsavdrag etter kommunelovens § 14-18, 1. ledd	188 096
Betalt avdrag	196 377
Differanse mellom beregnet og betalte avdrag	8 281

Avskrivninger	Beløp
Bokført verdi avskrivbare anleggsmidler 31.12.20	9 515 752
Bokført verdi lånegjeld 31.12.20	5 394 631
Avskrivninger	327 417

Note 10 Pensjon

<i>(tall i tusen) Budsjett og regnskapsforskrift § 5-12, c)</i>			
Spesifikasjon av pensjonskostnad og årets premieavvik	Klp	Spk	Beløp
Årets pensjonsopptjening, nåverdi	110 719	119 298	230 017
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	102 388	65 567	167 955
- Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-114 812	-59 971	-174 783
Administrasjonskostnader	7 368	3 609	10 977
Netto pensjonskostnad (inkl. adm.)	161 964	152 630	314 594
Årets pensjonspremie	137 504	129 117	266 622
Årets premieavvik	31 841	615	32 456
Premiefond			Beløp
Innestående på premiefond 01.01.			0
Tilført premiefondet i løpet av året			20 405
Bruk av premiefondet i løpet av året			-19 431
Innestående på premiefond 31.12.			-975
Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser			
	Klp	Spk	Arb.g.avg.
Brutto påløpte pensjonsforpliktelser pr. 31.12.	2 962 711	2 058 214	
Pensjonsmidler pr. 31.12.	2 985 120	1 836 194	
Netto pensjonsforpliktelser pr. 31.12.	-22 409	222 020	28 145
Estimatavvik og planendringer		Pensjons- midler	Pensjons- gjeld
Virkingen av planendringer			-60 723
Estimatavvik 31.12.		325 447	-512 856
Beregningsforutsetninger		Klp	Spk
Forventet avkastning pensjonsmidler		4,00 %	3,50 %
Diskonteringsrente		3,50 %	3,50 %
Forventet årlig lønnsvekst		2,48 %	2,48 %
Forventet årlig G- og pensjonsregulering		2,48 %	2,48 %
Premieavviksfond (motpost)			Beløp
Premieavvik positive (konto 219.)			325 071
Premieavvik negative (konto 239.)			-3 095
Saldo premieavviksfond (konto 256.)			-321 975
			0

Forskjellen på det som regnskapsføres i pensjonskostnad og det som faktisk betales til pensjonsselskapene i premie, kalles premieavvik. Et positivt premieavvik avsettes på fond i henhold til reglement, slik at fondet kan brukes til senere negative premieavvik og amortisering. Resultatvirkingen av et premieavvik, vil da *ikke* påvirke årsresultatet.

Vestfold og Telemark fylkeskommune har et premieavviksfond i balansen som er lik premieavviket. Påvirkningen av endring premieavvik i driftsregnskapet er derfor lik null. Fylkesrådmann har fullmakt til bruk/ avsetning til fondet/ motposten i henhold til økonomireglementet.

Note 11 Garantier gitt av fylkeskommunen

(tall i tusen) Budsjett og regnskapsforskrift § 5-12, d)

	Opprinnelig ramme	Restgjeld 31.12.20	Utløpsår
KOMMUNAL LANDSPENSJONSKASSE			
Stiftinga Vest-Telemark museum	1 800	330	2026
Kragerø Fjordbåtselskap IKS	37 338	11 049	2035
Vegfinans RV36 Telemark AS	269 300	269 300	2035
KOMMUNALBANKEN			
Veifinans lånenr. 20200456	1 320 000	1 320 000	2029
Veifinans lånenr. 20200457	1 465 000	1 465 000	2034
Veifinans lånenr. 20200458	635 000	315 000	2029
Veifinans lånenr. 20200459	1 350 000	680 000	2037
FORRETNINGS-/SPAREBANKER			
Nordic Investment Bank - E18 Rugtvedt-Dørdal	1 000 000	-	2036
Vegfinans E18 Vestfold AS	6 700 000	6 074 475	2044
Vegfinans E18 Telemark AS	5 700 000	1 700 853	2047
Vegfinans Rv36 Telemark AS (Slåttekås-Årnes)	400 000	242 979	2040
Vegfinans Rv36 Telemark AS (Bø-Seljord)	400 000	80 993	2040
Vegfinans Bypakke Grenland	800 000	-	2028
Del sum veifinans *	14 000 000	8 099 300	
Vegfinans bypakke Tønsberg-regionen AS	75 000	37 341	**
NSB Persontog	2 000	-	2022
Totale aktive garantier	20 155 438	12 197 320	

* Maxgaranti som er vedtatt er +10 %, dvs. 15,4 mill. kr

** Garantien gjelder fram til bompengeproposisjon for Bypakke Tønsberg-regionen er vedtatt i Stortinget og nødvendig planlegging er finansiert.

Note 12 Avsetning og bruk av fond

(tall i tusen) Budsjett og regnskapsforskrift § 5-13, a)

	2020	2019
Disposisjonsfond		
Beholdning 1.1.	854 002	
Bruk av fondet i driftsregnskapet	716 012	
Avsetninger til fondet	1 098 352	
Beholdning 31.12.	1 236 342	854 002
Bundne driftsfond		
Beholdning 1.1.	430 542	
Bruk av fondene i driftsregnskapet	308 011	
Avsetninger til fondene	237 291	
Beholdning 31.12.	359 822	430 542
Ubundne investeringsfond		
Beholdning 1.1.	116 861	
Avsetninger til fondene	35 300	
Bruk av fondene	-	
Beholdning 31.12.	152 161	116 861
Bundne investeringsfond		
Beholdning 1.1.	98 232	
Avsetninger til fondene	-	
Bruk av fondene	13 627	
Beholdning 31.12.	84 605	98 232

Note 13 Ytelser til ledende personer

Budsjett og regnskapsforskrift § 5-13, d)

	Brutto lønn	Fast godt-gjøreelse	Bonus	Telefon/bredbånd
Fylkesrådmann	1 350 000	-	-	7 892
Fylkesordfører	1 086 797	-	-	4 392

Note 14 Godtgjørelse til revisor

(tall i tusen) Budsjett og regnskapsforskrift § 5-13, e)

	Godtgjørelse
Utbetaling til Vestfold og Telemark revisjon IKS	4 200

Det utbetales driftstilskudd til VTR IKS gjennom året. Disse utbetalingene er ikke splittet i hva som gjelder regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og rådgiving.

Note 15 Bypakke Grenland - bruk av bompenger og egenbetaling

(tall i tusen) Andre noter - Budsjett og regnskapsforskrift § 15-15 1. ledd første punktum

	Beløp
I7041301 Fv. 32 Gimlevegen - Augestadvegen, entreprisekostnader HAB	389
I7041302 Fv. 32 Gimlevegen - Augestadvegen, byggherrekostnader	10 987
I7041502 Rv. 36/ Fv. 59/ Fv. 48 Moflataprojektet	120
I7041602 Fv. 32 Gangveg Lilleelva	17
I7041603 Fv. 59 Tuftekrysset. Gang-/ sykkel og kollektivtiltak (tillegg: 1 mill. kr fra private)	2 163
I7041604 Fv. 44 Mælagata-Aalsgate-Gjerpensgate, gang- og sykkelveg	1 548
I7041701 Fv. 32 Holdeplass Sandbakken	891
I7041704 Håvundvegen, fortau Frognerlia-Sneltvedtvegen	47
I7041801 Fv. 356 Linaesgate-Raschebakken Grønn lenke. Kollektiv, sykkel og byrom	25 886
I7041803 Fv. 43 Fortau Gulsetvegen	17 514
I7041824 Fv. 356 Raschebakken	1 004
I7041825 Fv. 356 Franklintorget Grønn lenke	9 540
I7041902 Fv. 32 Vallemyrvegen - Ullinvegen (Enger), nytt kryss	3 774
I7042008 Fv. 32 Holtesletta. Gange- sykkel og trafikksikkerhetstiltak	281
I7042009 Fv. 357 Skotfossvegen ved Grøtsund, fortau/ gang- sykkelveg.	1 455
I7042010 Finansiering av prosjektkontor	2 805
Sum utgifter	78 423
Bompengeinntekter	-
Belønningsmidler	-
Netto utgift før egenandel VTFK	53 000
Salg av grunn	-
Kompensasjon for merverdiavgift	-
Bruk av lån	-
Sum egenandel VTFK ihht vedtak i fylkestinget	- 53 000

I henhold til fylkestingvedtak om bypakke Grenland, skal fylkeskommunen bidra med egenfinansiering av 53,0 mill. kr årlig i ti år.

Note 16 Bypakke Tønsberg - bruk av bompenger og egenbetaling

(tall i tusen) Andre noter - Budsjett og regnskapsforskrift § 15-15 1. ledd første punktum

	Beløp
I7012002 Tønsberg pakke 1 - restoppgjør	314
I7041401 BYPK Tbg Bypakke Tønsbergregionen (206850)	320
I7041402 BYPK Tbg A1 - Gatebruksplan Tønsberg (206851)	262
I7041403 BYPK Tbg A4 - Hovedaksene buss/sykkel (206853)	318
I7041503 BYPK Tbg A2 - Fastlandsforbindelse fra Nøtterøy/Tjøme (206998)	36 013
I7041610 BYPK Tbg A3 - Tiltak Teie	35
I7042036 BYPK Tbg A3 - Tiltak Hogsnes	137
Sum utgifter	37 399
Andre statlige overføringer	-2 657
Avsetning til bundne fond	2 657
Bruk av bundne investeringsfond	-314
Mva-kompensasjon (egenbetaling)	-6 667
Bompengeinntekter	-30 418
Sum finansiering	-37 399

Note 17 Rettstvister

Andre noter - Budsjett og regnskapsforskrift § 15-15 1. ledd første punktum

---

Skatt Sør

Skatt Sør har foretatt en kontroll av merverdiavgiftkompensasjon for elevkantiner for perioden 2008-2016. Kontrollen resulterte i et krav om innbetaling av 1,1 mill. kr for perioden 2013-2016. Kostnaden ble utgiftsført og innbetalt i 2017-regnskapet. Telemark fylkeskommune sendte inn klage på fastsettingen og har i 2020 fått medhold på denne. Medholdet vil medføre at fylkeskommunen får tilbakebetalt deler av beløpet, samt kan kreve tilbakebetaling for årene etter vedtaket ble fattet i 2017 som også vil være feil i forhold til momskompensasjon. Mer konkret angivelse av beløp jobber fylkeskommunen med å kartlegge.

Norsk Hydro

Det er fremmet et krav mot fylkeskommunen fra Norsk Hydro gjennom Konesjonskraftstyret på tilbakebetaling av angivelig for mye overført konesjonskraft. Uenigheten gjelder kravets opprinnelse og omfang. Det er varslet rettslig prosess. Kravet er på 2 086 765 kr inkludert avsavnsrenter.

Grunnerverv

Det er fremmet skjønnsprosess sak for tingretten vedrørende grunnerverv og vederlag. Saken kan muligens forlikes underveis, men fylkeskommunen vil uansett måtte betale vederlaget for grunnavståelsen med bygning på anslagsvis på 1,5 - 2,0 mill. kr med tillegg av omkostninger for grunneier til blant annet advokat.

Fylkesveg

Det er fremmet prosessvarsel fra hjemmelshaver i Tønsberg mot vegmyndigheten med krav om erstatning grunnet sprekkdannelse/ skader påført eiendommen angivelig etter grunnarbeider/ vegprosjekt knyttet til fylkesveg. Fylkeskommunen har avvist at det er grunnlag for kravet. Totalt utgjør det samlede påståtte tapet som kreves erstattet 115 062,50 kr. I tillegg kommer eventuelle sakskostnader og renter.

Statens Vegvesen

I januar 2020 ble det avhjemlet overskjønn i saken om Lilleelva Parkering m.fl. som ble fremmet og behandlet i lagmannsretten i 2019. Vestfold og Telemark fylkeskommune ved Statens vegvesen er saksøker. Vestfold og Telemark fylkeskommune må betale kr. 4.775.000 i erstatning og kr. 607.241 i saksomkostninger knyttet til overskjønnet. Ankefristen er ikke utløpt, så avgjørelsen er ikke rettskraftig enda.

Vedrørende samme prosjekt er det en uenighet mellom fylkeskommunen/SVV og hovedentreprenør HAB om sluttoppgjøret som er fremsatt i 2019. Omtvistet beløp er ca. kr. 50 mill. Saken er prinsipiell. Saken er til behandling i tingretten.

Personaltvister

Det ble i 2020 fremmet krav oppad til henholdsvis 0,4 mill. kr og 0,58 mill. kr i to saker. Fylkesrådmann mener det ikke er grunnlag for å utbetale oppreisning eller erstatning i noen av sakene.

Note 18 Tannhelsetjenesten

(tall i tusen) Budsjett og regnskapsforskrift § 15-15 1. ledd andre punktum

Forskrift om krav til å føre atskilte regnskaper mv. av 19.12.2014 § 5, jf. regnskaps og budsjettforskriften

Selvkostkalkyle	Betalende pasienter		Offentlig tannhelse	
	2020	2019	2020	2019
Pasientbetaling	34 620	0	37 437	0
Andre inntekter	2 475	0	30 552	0
Sum driftsinntekter	37 095	0	67 989	0
Direkte kostnader (forelt etter behandlingstid)	32 707	0	221 305	0
Indirekte kostnader	753	0	4 183	0
Kapitalkostnader	1 158	0	6 435	0
Sum driftskostnader	34 618	0	231 923	0
Resultat	2 477	0	-163 934	0
Resultatgrad	6,68 %			

Note 19 Årsresultater

<i>(tall i tusen)</i>	2020
Driftsregnskapet - netto driftsresultat	266 572
Sum budsjettdisposisjoner	138 141
Driftsregnskapet - resultat før strykning	404 986
Driftsregnskapet - reversert bruk av fond, <i>jf, regnskapsforskr. § 4-3, første ledd</i>	216 881
Driftsregnskapet - avsatt på fond, <i>jf, regnskapsforskr. § 4-3, andre ledd</i>	188 105
Fremføring til inndekning senere år	-
Resultat fra virksomhetene	305 588

Ny kommunelov krever at foreløpig mindreforbruk skal reduseres ved at bruk av disposisjonsfond reverseres tilbake til fondet med den delen som ikke er brukt til å finansiere investeringsregnskapet, jmfør § 4-3, første ledd i ny regnskapsforskrift.

Den delen av disposisjonsfond som er overført til investeringsregnskapet, skal imidlertid skjermes. Dette har ført til at vedtatt bruk av disposisjonsfond avviker fra budsjettet.

Resten av mindreforbruket skal avsettes til disp.fond slik at driftsregnskapet er gjort opp/ går i null, jmfør 4-3, andre ledd i forskriften.

Udisponert rest som er avsatt til eget disposisjonsfond er 188,1 mill. kr.

Budsjettavvik fra virksomhetene viser et avvik på 305,6 mill. kr.

Sammensetning av mer/mindreforbruk	2020
Felles finansiering, herunder ansvar 16000 og 17000	65 696
1P - Politisk ledelse	-3 801
1R - Fylkesrådmann, utviklingsavdelinger, konsern	25 879
2 - Økonomi, styring og eierskap	17 674
3 - HR, mestring og utvikling	9 738
4 - Kultur, regional identitet, idrett og frivillighet	14 616
5 - Tannhelseog forebygging	8 724
6 - Opplæring og folkehelse	52 238
7 - Samferdsel, miljø og mobilitet	83 671
8 - Samfunnsutvikling, internasjonalisering og klima	19 217
9 - Næring, innovasjon og kompetanse	11 938
Totalt budsjettavvik	305 588

Budsjettavvikene vil bli vurdert i resultatvurderingssaken.

3.2. Noter, nummer 20-26 Konsern

Note 20 Endring i arbeidskapital - konsern

<i>(tall i tusen) Budsjett og regnskapsforskriften § 5-10, a)</i>			
Balanseregnskapet	31.12.2020	01.01.2020	Endring
Omløpsmidler	3 073 087	2 301 242	771 845
Kortsiktig gjeld	-1 299 044	-769 645	-529 399
Arbeidskapital	1 774 042	1 531 597	242 446
Fra drifts- og investeringsregnskapet (bevilgningsoversikter)			2020
Netto driftsresultat			-269 133
Netto utgifter/inntekter investering			91 211
Endring i arbeidskapital i drifts- og investeringsregnskapet			-177 922
Endring mem.konti ubrukte lånemidler			-63 880
Korrigert endring i arbeidskapital			-241 802
Forklaring på differansen			644
Fra avviklingsbalansen VKT as	inventar og utstyr		2 044
Fra avviklingsbalansen VKT as	pensjonsmidler		7 033
Fra avviklingsbalansen VKT as	pensjonsforpliktelser		-9 722
Sum balanseverdier som er ført direkte i balansen			-644

Note 21 Varige driftsmidler - konsern

<i>(tall i tusen) Budsjett og regnskapsforskriften § 5-11, a)</i>							
	5 år	10 år	10 år	40 år	40 år	50 år	
	IT-utstyr	Inventar	Kjøretøy	Bygninger	Veianlegg	Bygninger	SUM
IB 01.01.20	64 307	183 304	26 223	4 424 261	4 167 089	362 509	9 227 693
Korrigerings IB	797	-605	1 507	6 825		-6 825	1 699
Tilgang i året	21 897	34 312	14 578	163 081	466 095	8 562	708 525
Avskrivninger	18 464	28 516	4 213	138 454	129 361	10 638	329 647
UB 31.12.20	68 536	188 495	38 095	4 455 713	4 503 823	353 608	9 608 270
Sum varige driftsmidler i hovedoversikt:							9 608 462
Differanse som skyldes:							-192
Leasede anleggsmidler som ikke er i anleggsmodulen							191
Tilgang i året er ulik hovedoversikt investering på grunn av restverdi to biler fra VKT as							
Avviklingsoppgjør VKT as - to biler							345

Note 22 Kapitalkonto - konsern

(tall i tusen) Budsjett og regnskapsforskriften § 5-10, b)

	31.12.2020	01.01.2020	Endring
IB kapitalkonto		-3 631 996	
Aktivering av anleggsmidler	-699 661		-699 661
Avskrivninger anleggsmidler	329 646		329 646
Avskrivning fin. leasing	329		329
<i>Sum varige driftsmidler</i>	<i>-369 685</i>		<i>-369 685</i>
Kjøp av aksjer i T18	-122 294		-122 294
Kjøp av andre aksjer	-725		-725
Nedskrivning aksjer VKT as	100		100
Utlån til T18	-24 842		-24 842
Egenkapitalinnskudd Klp	-6 551		-6 551
<i>Sum aksjer andeler og utlån</i>	<i>-154 311</i>		<i>-154 311</i>
Sum endring anleggsmidler	-523 996		-523 996
Avdrag på lån	-196 377		-196 377
Avdrag fin. leasing	-329		-329
Bruk av lånemidler	375 723		375 723
<i>Sum endring lånegjeld</i>	<i>179 017</i>		<i>179 017</i>
Økning pensjonsmidler	-84 329		-84 329
Reduksjon pensjonsforpliktelse	-356 404		-356 404
<i>Sum endring pensjon</i>	<i>-440 734</i>		<i>-440 734</i>
Sum endring langsiktig gjeld	-261 716		-261 716
netto endring	-785 712		-785 712
UB kapitalkonto	-4 417 708	-3 631 996	

Note 23 Aksjer og andeler i varig eie - konsern

(tall i tusen) Budsjet og regnskapsforskriften § 5-11, b)

Selskapets navn	Eierandel	Balanse 31.12.20	Balanse 31.12.19
BTV-investeringsfond AS	0,87 %	135	135
Skien Dalen Skipsselskap AS	26,87 %	995	995
E134 Haukelivegen AS	2,22 %	10	10
Telemark og Vestfold Regionteater AS	66,66 %	70	70
Rehabiliteringssenteret AIR AS	0,72 %	8	8
Raulandsakademiet AS - Rauland Vandrehjem	1,19 %	300	300
Vegfinans AS	33,81 %	2 130	1 430
Vegfinans Bypakke Grenland AS	50,00 %	200	200
Industriinkubatoren Proventia AS	6,98 %	300	300
Høyere yrkesfaglig utdanning AS		1 145	1 145
Sørnorsk Filmsenter AS	20,83 %	25	0
Torggata 18 AS	100 %	122 294	0
Viken Filmsenter AS		27	27
Vestfold Kollektivtrafikk AS		0	100
Sandefjord Lufthavn AS	43,25 %	52 128	52 128
Sum aksjer		179 767	56 848
Egenkapitalinnskudd i KLP		102 935	96 384
Telemark Interkommunale Næringsfond *	64,00 %	3 872	3 872
Vestfold og Telemark Revisjon IKS **	16,77 %	250	250
Vestfold, Telemark og Agder kontrollutvalgssekretariat IKS	9,10 %	93	93
Norsvin SA		2	2
Telemarksreiser AL		20	20
Skien Boligbyggelag		2	2
Eidanger Boligbyggelag 10 andeler		1	1
Interkommunalt arkiv for Buskerud Vestfold og Telemark	3,52 %	216	216
Nortura SA		18	18
Biblioteksentralen SA		18	18
Gartnerhallen SA		0,20	0,20
Vest-Telemark ped.psyk.tj. PPT IKS	12,00 %	0	0
Innovasjon Norge	5,20 %	1 011	1 011
Larvik Arena IKS	50,00 %	0	0
Vestfoldmuseene IKS	36,00 %	0	0
Gea Norvegica Geopark IKS	68,81 %	0	0
Brevik Fergeselskap IKS	50,00 %	1 000	1 000
Kragerø Fjordbåtselskap IKS	50,00 %	1 075	1 075
Sum andeler		110 513	103 962
Sum aksjer og andeler		290 279	160 809

Det foreligger ikke noen reell markedsverdi på de fleste av aksjene og andelene.

* Telemark Interkommunale Næringsfond er under oppløsning. Midlene skal deles ut i hht. vedtak i styret. Andelen nedskrives mot kapitalkonto i 2021.

** Telemark kommunerevisjon IKS slo seg sammen med Vestfold kommunerevisjon og stiftet et nytt Vestfold og Telemark Revisjon IKS (VTR IKS). VTFK har en eierandel på 16,77 % i det nye selskapet fra 01.01.2020. Det er ikke innbetalt ny kapital til VTR IKS

*** Aksjene i Torggaten 18 AS ble kjøpt for å få nytt administrasjonsbygg i Skien. Viser til omtale også under note 6 utlån samt omtale i årsmeldingen.

Note 24 Pensjon - konsern

(tall i tusen) Budsjett og regnskapsforskrift § 5-12, c)

Spesifikasjon av pensjonskostnad og årets premieavvik	Klp	Spk	Beløp
Årets opptjening	111 487	119 298	230 785
Rentekostnad	102 685	65 567	168 252
Forventet avkastning	-115 096	-59 971	-175 067
Administrasjonskostnader	7 416	3 609	11 024
Netto pensjonskostnad (inkl. adm.)	162 793	152 630	315 423
Årets pensjonspremie	138 593	129 117	267 710
Årets premieavvik	32 100	615	32 715

Premiefond	Beløp
Innestående på premiefond 01.01.	0
Tilført premiefondet i løpet av året	20 348
Bruk av premiefondet i løpet av året	-19 374
Innestående på premiefond 31.12.	-975

Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser	Klp	Spk	Arb.g.avg.
Brutto påløpte pensjonsforpliktelser pr. 31.12.	2 980 900	2 058 214	
Pensjonsmidler pr. 31.12.	2 999 747	1 836 194	
Netto pensjonsforpliktelser pr. 31.12.	-18 846	222 020	28 268

Estimatavvik og planendringer	Pensjonsmidler	Pensjonsgjeld
Virkningen av planendringer		-60 723
Estimatavvik 31.12.	328 137	-516 182

Note 25 Avsetning og bruk av fond - konsern

<i>(tall i tusen) Budsjett og regnskapsforskrift § 5-13, a)</i>	2020	2019
Disposisjonsfond		
Beholdning 1.1.	854 902	
Bruk av fondet i driftsregnskapet	718 737	
Avsetninger til fondet	1 104 161	
Beholdning 31.12.	1 240 326	854 002
Bundne driftsfond		
Beholdning 1.1.	430 542	
Bruk av fondene i driftsregnskapet	308 011	
Avsetninger til fondene	237 291	
Beholdning 31.12.	359 822	430 542
Ubundne investeringsfond		
Beholdning 1.1.	116 861	
Avsetninger til fondene	35 300	
Bruk av fondene	-	
Beholdning 31.12.	152 161	116 861
Bundne investeringsfond		
Beholdning 1.1.	102 535	
Avsetninger til fondene	-	
Bruk av fondene	17 121	
Beholdning 31.12.	85 415	98 232

Note 26 Årsresultater - konsern

<i>(tall i tusen)</i>	2020
Driftsregnskapet - netto driftsresultat	269 133
Sum budsjettdisposisjoner	136 874
Driftsregnskapet - resultat før strykning	406 007
Driftsregnskapet - reversert bruk av fond, <i>jf, regnskapsforskr. § 4-3, første ledd</i>	216 881
Driftsregnskapet - avsatt på fond, <i>jf, regnskapsforskr. § 4-3, andre ledd</i>	189 126
Fremføring til inndekning senere år	0
Resultat fra virksomhetene	305 588

3.3. §5-4 Bevilgningsoversikter - drift (1A)

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Rev. bud. 2020	Oppr. bud. 2020	Avvik i kr
Rammetilskudd	-2 867 794	-2 873 238	-2 723 390	-5 444
Inntekts- og formuesskatt	-2 393 464	-2 402 132	-2 502 132	-8 668
Andre generelle driftsinntekter	-49 911	-23 957	-23 957	25 954
Sum generelle driftsinntekter	-5 311 170	-5 299 327	-5 249 479	11 843
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	4 743 877	5 096 081	5 017 846	352 204
Avskrivninger	327 417	341 194	285 000	13 777
Sum netto driftsutgifter	5 071 294	5 437 275	5 302 846	365 981
Brutto driftsresultat	-239 875	137 948	53 367	377 824
Renteinntekter	-8 613	-12 502	-25 002	-3 889
Utbytter	0	0	0	0
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-56	0	0	56
Renteutgifter	112 684	124 480	149 480	11 796
Avdrag på lån	196 706	196 377	175 377	-329
Netto finansutgifter	300 721	308 355	299 855	7 634
Motpost avskrivninger	-327 417	-341 194	-285 000	-13 777
Netto driftsresultat	-266 572	105 109	68 222	371 681
Disponering eller dekning av netto driftsresultat				
Overføring til investering	107 146	105 472	50 000	-1 674
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	-70 720	-37 415	-95 020	33 305
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	230 146	-173 166	-23 201	-403 312
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	266 572	-105 109	-68 221	-371 681
Fremført til inndecking i senere år (merforbruk)	0	0	1	0

Bevilgningsoversikt drift viser fylkeskommunens samlede inntekter, utgifter og netto driftsresultat.

Generelle driftsinntekter for fylkeskommunen utgjorde 5,3 mrd. kr. Videre netto driftsutgifter i sektorene på 4,7 mrd. kr og netto finansutgifter utgjorde 300,7 mil. kr. Finansområdet er nærmere omtalt under eget område i årsmeldingen.

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat ble på 266,6 mill. kr. I sak 162/20 Årsprognose 2020 fremla fylkesrådmannen en prognose som tilsa et mindreforbruk på 80 mill. kr. I saken nedjusterte fylkesrådmannen budsjett for pensjonsutgifter med 75 mill. kr basert på signaler fra Kommunal Landspensjonskasse (Klp). Faktiske tall viste at det ble en besparelse på om lag 100 mill. kr. I tillegg fikk fylkesrådmannen beskjed fra Statens pensjonskasse (Spk) den 16. desember at pensjonsutgiftene til Spk ble 60 mill. kr lavere enn budsjettet.

Regjeringen har kompensert fylkeskommunen for bortfall av inntekter og økte kostnader som følge av koronapandemien. Det har vært usikkerhet på hvor mye fylkeskommunen ble kompensert og flere av tiltakspakkene/midlene kom sent i 2020. Dette har medført at de faktiske regnskapstallene har blitt bedre enn tidligere prognoser tilsa. Samferdsel, miljø og mobilitet ved kollektiv fikk omtrent 42 mill. kr mer i kompensasjon enn faktiske tall tilsa. Dette er også med på å forbedre resultatet for 2020.

Det har vært gjennomgående god økonomistyring og kontroll på utgiftssiden i sektorene og støttefunksjoner. Samtidig har korona medført mer bruk av digitale samhandlingsarenaer og har redusert planlagt aktivitet. Sett opp mot budsjett har rentenivået i 2020 vært svært lavt og det har medført en besparelse på renteutgifter.

3.4. §5-4 Sum bevilgninger drift, netto (1B)

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Rev. bud. 2020	Oppr. bud. 2020	Avvik i kr
Felles finansiering	-120 665	-54 969	84 833	65 696
Politisk ledelse og politiske utvalg	57 300	53 499	44 699	-3 801
Fylkesrådmann og utviklingsavdelinger	146 840	172 718	171 684	25 879
Økonomi, styring og eierskap	94 877	112 551	100 966	17 674
HR, mestring og utvikling	67 864	77 602	77 298	9 738
Kultur, regional identitet, idrett og frivillighet	176 896	191 513	180 467	14 616
Tannhelse og forebygging	184 843	193 567	174 481	8 724
Opplæring og folkehelse	2 589 761	2 641 998	2 609 676	52 238
Samferdsel, miljø og mobilitet	1 354 180	1 437 851	1 303 643	83 671
Samfunnsutvikling, internasjonalisering og klima	48 742	67 959	72 329	19 217
Næring, innovasjon og kompetanse	107 946	119 884	85 508	11 938
Sum bevilgninger drift, netto	4 708 584	5 014 172	4 905 584	305 588
Herav:				
Avskrivninger	329	0	0	-329
Netto renteutgifter og -inntekter	-2 739	3	3	2 742
Avdrag på lån	329	0	0	-329
Overføring til investering	16 130	12 172	0	-3 958
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	-70 720	-37 415	-95 020	33 305
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	21 378	-56 668	-17 245	-78 046
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	4 743 877	5 096 081	5 017 846	352 204

Netto driftsutgifter for sektorene viser et samlet mindreforbruk på 305,6 mill. kr.

Sektorenes netto driftsutgifter ble i 2020 4,7 mrd. kr. Samlet utgjør dette et mindreforbruk på 305,6 mill. kr sammenlignet med revidert budsjett. I sektoromtalen er det utdypende forklaring budsjettavvik for 2020.

3.5. §5-5 Bevilgningsoversikter - investering (2A)

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Rev. bud. 2020	Oppr. bud. 2020	Avvik i kr
Investeringer i varige driftsmidler	683 949	814 869	1 218 790	130 919
Tilskudd til andres investeringer	5 688	0	0	-5 688
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	129 551	154 012	7 600	24 460
Utlån av egne midler	24 841	0	0	-24 841
Avdrag på lån	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	844 031	968 880	1 226 390	124 850
Kompensasjon for merverdiavgift	-116 656	-137 114	-157 752	-20 458
Tilskudd fra andre	-205 915	-200 437	-241 290	5 478
Salg av varige driftsmidler	-39 541	-36 170	-36 000	3 371
Salg av finansielle anleggsmidler	-20 721	0	0	20 721
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0
Bruk av lån	-375 723	-500 808	-712 348	-104 365
Sum investeringsinntekter	-758 557	-874 529	-1 147 390	-95 253
Overføring fra drift	-107 146	-107 561	-50 000	-415
Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	-13 627	-22 790	0	-9 163
Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond	35 300	36 000	-29 000	-20 019
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-85 473	-94 351	-79 000	-29 597
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	0	0	0

3.6. Sammendrag investeringer

Investeringsutgifter

Samlede investeringsutgifter i 2020 var 844 mill. kr, noe som utgjør 124,9 mill. kr under budsjett. Hovedårsak er tidsforskyvninger for investeringer i bygg og på fylkesvegene. Sektorene har mer detaljert omtale om investeringene.

Investeringsinntekter

Som følge av lavere investeringsaktivitet har fylkeskommunen lavere låneopptak enn planlagt. Nødvendig bruk av lån ble 375,7 mill. kr mot budsjettet 500,8 mill. kr. 44,5 % av investeringene er

finansiert ved bruk av lån. Tilskudd fra andre på 205,9 mill. kr utgjør for det meste bompenger. Samlede investeringsinntekter på 758,6 mill. kr, og dermed 116 mill. kr under budsjett.

Overføring fra drift og netto avsetninger

Overføring fra drift utgjorde i 2020 107,1 mill. kr og finansierer 13 % av årets investeringer. Avsetning til ubundet investeringsfond var 35,3 mill. kr, mens bruk av fond utgjorde 13,6 mill. kr.

Del 1. Investeringer i varige driftsmidler

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Rev. bud. 2020	Oppr. bud. 2020	Avvik i kr
Felles finansiering				
Finansiering investering	13 209	0	0	-13 209
Nytt fylkeshus Skien	131	0	327 500	-131
Sum Felles finansiering	13 340	0	327 500	-13 340
Fylkesrådmann og utviklingsavdelinger				
Investering IT	10 056	10 000	10 000	-56
Digitalisering	2 553	6 251	0	3 698
Skilting bygg VTFK	591	1 000	0	409
Sum Fylkesrådmann og utviklingsavdelinger	13 201	17 251	10 000	4 050
Økonomi, styring og eierskap				
Årlig investering bygg	5 854	12 981	17 000	7 127
Skilt bygg VTFK	0	0	10 000	0
Tiltakspakke oppgradering eiendommer	3 813	18 050	0	14 237
Avslutning pågående prosjekter	22 334	33 930	26 400	11 596
Ny Horten vgs.	14 986	15 900	12 900	914
Oppgradering Sandefjord vgs.	122 919	125 000	50 000	2 081
Utbygging Bamble vgs	1 184	6 000	150 000	4 816
Ombygging Porsgrunn vgs.	301	1 000	50 000	699
Sum Økonomi, styring og eierskap	171 392	212 861	316 300	41 469
Kultur, regional identitet, idrett og frivillighet				
Utstyr kultur	746	0	0	-746
Sum Kultur, regional identitet, idrett og frivillighet	746	0	0	-746
Tannhelse og forebygging				
Utstyr tannhelse	3 332	4 800	4 800	1 468
Sum Tannhelse og forebygging	3 332	4 800	4 800	1 468
Opplæring og folkehelse				
Utstyr skole	7 425	9 360	8 900	1 935
Investeringsprosjekt skole - egenfinansiert	16 882	16 462	0	-420
Sum Opplæring og folkehelse	24 307	25 822	8 900	1 515
Samferdsel, miljø og mobilitet				
Investering utstyr samferdsel	8 819	10 170	10 000	1 351
Fv. 311 Presterødbakken/-krysset	110 491	131 400	0	20 909
Fv. 35 Ås - Linnestad	2 588	5 700	0	3 112

Beløp i 1000

Tiltak sidevegnett Rugtvedt- Dørdal (tidl.E18)	9 606	12 000	5 000	2 394
Fv. 359 Kaste - Stoadalen	640	1 500	7 000	860
Fv. 359 Åse bru	3 227	2 300	2 000	-927
Fv. 900 Holmestrand sentrum	4 672	7 050	78 092	2 378
Fv. 313 Sande Klokkejordet	50 854	44 300	100 000	-6 554
Fv. 275 Dølebakken Lingelemveien og Fv. 251 Ling. kryss	4 430	4 430	50 900	0
Fv. 301 Grevle - Skårabkn og Berg - Søndersrød	5 554	7 000	46 200	1 446
Fv. 45 Rassikring Voilen, Ullsteinskredet, Lauvås	2 100	2 000	0	-100
Årlig investering fylkesveg	125 486	187 096	128 098	61 610
Bypakke Grenland fase 1	78 423	86 147	124 000	7 724
Belønningsmidler - investeringsprosjekter	1 088	1 500	0	412
Bypakke Tønsbergregionen	37 399	37 450	0	51
Justeringsavtaler veganlegg	10 792	10 792	0	0
Sum Samferdsel, miljø og mobilitet	456 172	550 835	551 290	94 663
Samfunnsutvikling, internasjonalisering og klima				
Samfunnsutvikling	1 460	3 300	0	1 840
Sum Samfunnsutvikling, internasjonalisering og klima	1 460	3 300	0	1 840
Investeringer i varige driftsmidler	683 949	814 869	1 218 790	130 919

Del 2 Tilskudd til andres investeringer

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Rev. bud. 2020	Oppr. bud. 2020	Avvik i kr
Årlig justeringsavtaler mva	2 688	0	0	-2 688
Fv. 355 GS refusjon til Fyresdal kommune, forskutteringsavtale	3 000	0	0	-3 000
Tilskudd til andres investeringer	5 688	0	0	-5 688

Del 3 Investeringer i aksjer og andeler

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Rev. bud. 2020	Oppr. bud. 2020	Avvik i kr
Aksjer	700	0	0	-700
Felles finansiering investering	6 558	7 600	7 600	1 042
Nytt fylkeshus i Skien	122 294	146 412	0	24 118
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	129 551	154 012	7 600	24 460

Del 4 Utlån

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Rev. bud. 2020	Oppr. bud. 2020	Avvik i kr
Nytt fylkeshus i Skien	24 841	0	0	-24 841
Utlån av egne midler	24 841	0	0	-24 841
Sum del 1-4	844 031	968 880	1 226 390	124 850

Bevilgningsoversikter investering er vist sektorvis og med spesifisering av tilskudd til andre, aksjer og andeler og utlån.

Samlede investeringsutgifter på 844 mill. kr med et budsjettavvik på 124,9 mill. kr. Veginvesteringer og investering i bygg har lavere investeringer enn prognosen skulle tilsi i tertialrapporten høsten 2020. Budsjettavvik og status i investeringsprosjektene er nærmere beskrevet for den enkelte sektor.

Kjøp av aksjer i Torggata 18 AS var budsjettetert med 146,4 mill. kr. I tabellene er investeringen navngitt som Nytt fylkeshus i Skien. Kjøp av aksjer utgjorde 122,3 mill. kr, mens 24,8 mill. kr er utlån til selskapet. Dette vises i to ulike tabeller over. Budsjettavvik i tabellene knyttet til nytt fylkeshus går i null.

Nytt fylkeshus (T18) er kjøpt ved at fylkeskommunen har kjøpt aksjene i eiendomsselskapet. Verdien av aksjene er beregnet ved at avtalt kjøpesum er fratrukket gjeld. Tidligere eiere krevde at gjelden til moderselskapet ble innfridd slik at utbetalingene var aksjeverdi med tillegg av oppgjør for konsernmellomværende. Fylkeskommunen gav et midlertidig lån for å dekke likviditetsbehovet og dette ble forutsatt inndekket av eiendomsselskapet i 2020. Dette har ikke eiendomsselskapet gjennomført og det fremkommer derfor et utlån pr 31.12.2020. Fylkesrådmannen innstiller i sak 73/21 i fylkestinget sitt møte den 19.05.2021 at aksjekapitalen økes med 25 mill. kr.

Balanse

Balansen viser fylkeskommunens eiendeler, gjeld og egenkapital. Anleggsmidler og pensjonsmidler utgjør de største postene på eiendelsiden. Langsiktig gjeld og pensjonsforpliktelser utgjør de største postene på gjeldssiden.

Tall i hele 1000

Oversikt - balanse	Noter	Regnskap 2020	Regnskap 2019
EIENDELER			
A. Anleggsmidler		14 659 437	14 052 902
I. Varige driftsmidler	4	9 515 752	9 151 487
1. Faste eiendommer og anlegg		9 231 854	8 878 354
2. Utstyr, maskiner og transportmidler		283 898	273 133

II. Finansielle anleggsmidler		315 338	161 045
1. Aksjer og andeler		290 194	160 743
3. Utlån	6	25 144	303
IV. Pensjonsmidler	10	4 828 347	4 740 370
B. Omløpsmidler		3 066 340	2 290 750
I. Bankinnskudd og kontanter		2 410 030	1 754 511
III. Kortsiktige fordringer		656 310	536 239
1. Kundefordringer		242	156 432
2. Andre kortsiktige fordringer		330 997	-
3. Premieavvik	10	325 071	379 807
Sum eiendeler		17 725 777	16 343 652

Eiendeler

Fylkeskommunen har totalt anleggsmidler for 14,7 mrd. k. Beholdning av anleggsmidler har økt med 606,5 mill. kr i 2020. Vegområdet har størst tilgang med hele 466 mill. kr. Det vises for øvrig til note 4 i årsregnskapet om tilgang, avgang og avskrivning av anleggsmidlene. Fylkeskommunen har også en del aksjer og eierandeler i andre virksomheter, som er omtalt under eierskap. Endringen i denne posten gjelder i hovedsak egenkapitalinnskudd i Klp.

Det er også gjort et utlån til Torggata 18 AS, fylkeshuset i Skien, som er renteberegnet i henhold til avtale. Pensjonsmidler omtales sammen med pensjonsforpliktelser.

	Noter	Regnskap 2020	Regnskap 2019
EGENKAPITAL OG GJELD			
C. Egenkapital		5 975 263	5 015 505
I. Egenkapital drift		1 596 164	1 436 738
1. Disposisjonsfond	12	1 236 342	854 002
2. Bundne driftsfond	12	359 822	430 542
4. Mindreforbruk i driftsregnskapet	19	-	152 195
II. Egenkapital investering		236 766	215 094
1. Ubundet investeringsfond	12	152 161	116 861
2. Bundne investeringsfond	12	84 605	98 232
III. Annen egenkapital		4 142 333	3 363 673
1. Kapitalkonto	2	4 325 910	3 547 250
2. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift		- 139 542	- 139 542
3. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering		- 44 035	- 44 035
D. Langsiktig gjeld		10 453 423	10 561 024
I. Lån	7	5 394 631	5 151 734

1. Gjeld til kredittinstitusjoner		2 332 169	2 649 350
2. Obligasjonslån		2 254 384	1 827 384
3. Sertifikatlån		808 078	675 000
II. Pensjonsforpliktelse		5 058 792	5 409 290
E. Kortsiktig gjeld		1 297 091	767 124
I. Kortsiktig gjeld		1 297 091	767 124
1. Leverandørgjeld		310 482	-
4. Annen kortsiktig gjeld		983 513	764 028
5. Premieavvik	10	3 095	3 095
Sum egenkapital og gjeld		17 725 777	16 343 652
F. Memoriakonti			
I. Ubrukte lånemidler		- 123 203	- 59 324
II. Andre memoriakonti		- 815	- 2 005
III. Motkonto for memoriakontiene		- 124 019	- 61 329

Egenkapital

Ved utgangen av 2020 var bokført egenkapital nesten 6 mrd. kroner. Dette er en økning på 960 mill. kr. Disposisjonsfondene er økt med 382,3 mill. kr. Denne summen er inkludert årets resultat.

Det ble brukt av fondet både i opprinnelig budsjettvedtak og ved rapportering av 1. tertial.

Bundne driftsfond er redusert med 70,7 mill. kr. En av årsakene er at spillemidler og Oslofjordfondet er flyttet fra bundne fond til kortsiktig gjeld, jf. note 3 i årsregnskapet. Endringen utgjorde til sammen 180,6 mill. kr. Det betyr at uten denne prinsippendringen har det vært stor økning på bundne fond. Dette skyldes blant annet øremerkede midler som er mottatt på grunn av korona samt at aktivitet dette året ble redusert grunnet korona.

Ny kommunelov er endret når det gjelder avslutning av årsregnskap. Både driftsregnskap og investeringsregnskap skal avlegges i balanse. Dersom årsregnskapet viser et mindreforbruk, skal bruk av disposisjonsfond reduseres så langt det er mulig. Resten skal avsettes til disposisjonsfond.

Den største egenkapitaløkningen gjelder kapitalkontoen, som har økt med 778,7 mill. kr. Den gjenspeiler at årets økning i anleggsmidler er større enn økningen i gjeld.

Gjeld

Fylkeskommunen sin langsiktige lånegjeld var per 31. desember 2020 på 5,4 mrd. kr. Det er en økning i langsiktig gjeld i løpet av året på 242,9 mill. kr. Det betyr at årets investeringer ble finansiert med stor andel egenfinansiering. Bypakke Grenland er finansiert med både bompenger og

egenandel mens og Bypakke Tønsberg er finansiert med bompenger, jf. note 15 og 16 i årsregnskapet.

Fylkeskommunen betalte 196,7 mill. kr. i avdrag på langsiktig gjeld i 2020. Se for øvrig note 9 i årsregnskapet.

Pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler

Beregning av fylkeskommunens pensjonsforpliktelser skal ta utgangspunkt i de pensjonsytelser som kan forventes. Disse må stå i forhold til det pensjonsløftet som er gitt. Det er dermed ikke ytelsene i lønns- og pensjonsnivå på balansedagen som danner utgangspunkt for fylkeskommunens pensjonsforpliktelse, men sluttlønnnivå og forventet nivå på pensjonen de årene den ansatte forventes å være pensjonist. Beregningen må derfor baseres på forventninger om fremtidig lønnsvekst for å komme frem til sluttlønn, og samtidig ta hensyn til reguleringer av framtidige pensjonsutbetalinger.

Sum pensjonsforpliktelser i balansen er 5,1 mrd. kr ved årets slutt. Dette er en økning i gjelden på 350,5 mill. kr, men fylkeskommunen har også fått vesentlig flere arbeidstakere ved sammenslåingen. Sum pensjonsmidler er 4,8 mrd. kr og dette er en økning i eiendeler på 88 mill. kr. Gjeldsøkningen er med andre ord på hele 262,5 mill. kr.

Premieavvik

Premieavviket er forskjellen mellom det fylkeskommunen betaler i pensjonspremie og det beløpet som blir *utgiftsført* i årsregnskapet. Per 31. desember 2020 var balanseført premieavvik på 322 mill. kr. Pensjonsfondet er på nøyaktig samme beløp. I prinsippet skal det være likhet mellom fordringen og disposisjonsfondet for å nøytralisere en urealistisk fordring.

Pensjonsområdet har et mindreforbruk i 2020 på 36,8 mill. kr selv om det ble avsatt 75 mill. kr fra området i løpet av året. Årsaken til at det ble lavere pensjonskostnad enn budsjettert, var at prognosene ved slutten av året var vesentlig endret fra opprinnelig prognose fra pensjonskassene. Spesielt gjaldt dette Statens pensjonskasse som vi fikk endringsbrev fra siste halvdel av desember. Hovedårsak til at pensjonskassene har redusert årets pensjonskostnad er endring i beregningsgrunnlag grunnet nye sentrale pensjonsregler.

3.7. §5-6 Økonomisk oversikt etter art - drift (3)

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Rev. bud. 2020	Oppr. bud. 2020	Avvik i kr
Rammetilskudd	-2 867 873	-2 873 238	-2 723 390	-5 365
Inntekts- og formuesskatt	-2 393 464	-2 402 132	-2 502 132	-8 668
Andre skatteinntekter	-27 238	0	0	27 238
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-752 019	-352 822	-287 083	399 196
Overføringer og tilskudd fra andre	-547 458	-385 175	-400 063	162 283
Salgs- og leieinntekter	-281 196	-415 798	-409 498	-134 602
Sum driftsinntekter	-6 869 249	-6 429 166	-6 322 166	440 083
Lønnsutgifter	2 302 446	2 258 242	2 239 781	-44 204
Sosiale utgifter	605 311	697 443	735 326	92 132
Kjøp av varer og tjenester	2 344 454	2 620 980	2 526 475	276 525
Overføringer og tilskudd til andre	1 049 745	649 256	588 952	-400 489
Avskrivninger	327 417	341 194	285 000	13 777
Sum driftsutgifter	6 629 373	6 567 114	6 375 534	-62 259
Brutto driftsresultat	-239 875	137 948	53 367	377 824
Renteinntekter	-8 613	-12 502	-25 002	-3 889
Utbytter	0	0	0	0
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-56	0	0	56
Renteutgifter	112 684	124 480	149 480	11 796
Avdrag på lån	196 706	196 377	175 377	-329
Netto finansutgifter	300 721	308 355	299 855	7 634
Motpost avskrivninger	-327 417	-341 194	-285 000	-13 777
Netto driftsresultat	-266 572	105 109	68 222	371 681
Disponering eller dekning av netto driftsresultat				
Overføring til investering	107 146	105 472	50 000	-1 674
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	-70 720	-37 415	-95 020	33 305
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	230 146	-173 166	-23 201	-403 312
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	266 572	-105 109	-68 221	-371 681
Fremført til inndecking i senere år (merforbruk)	0	0	1	0

Økonomisk oversikt drift viser samlede inntekter, utgifter og netto driftsresultat for 2020.

Driftsinntekter

Fylkeskommunens driftsinntekter består i hovedsak av inntekter fra staten: skatt, rammetilskudd og rentekompensasjon til skole og veg. I tillegg kommer øvrige driftsinntekter, som for eksempel refusjoner, øremerkede tilskudd og brukerbetaling.

I 2020 var de samlede driftsinntektene for Vestfold og Telemark fylkeskommune på 6,9 mrd. kr. Det er skatt og rammetilskudd som utgjør den største delen av inntektene, med henholdsvis 2,9 og 2,4 mrd. kr. Økt rammetilskudd i forhold til opprinnelig budsjett skyldes tiltakspakker fra regjeringen som følge av koronapandemien. Den reduserte skatteinntekten i forhold til opprinnelig budsjett skyldes at fylkeskommunen i Revidert nasjonalbudsjett fikk 100 mill. kr mindre i skatteinntekter.

Driftsutgifter

Brutto driftsutgifter i 2020, inkludert avskrivninger, var på 6,6 mrd. kr. Lønn og sosiale utgifter utgjorde 43,9 % av driftsutgiftene. Årsaken til at de sosiale utgiftene er vesentlig lavere enn opprinnelig budsjett er at pensjonskostnadene ble lavere fra både Statens pensjonskasse (SPK) og Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og som følge av korona-tiltak ble arbeidsgiveravgiften lavere deler av 2020. Kjøp av varer og tjenester utgjorde omtrent 35,3 % av driftsutgiftene og er en lavere andel enn tidligere år for de to gamle fylkeskommunene. Dette skyldes korona som har medført redusert og utsatt aktivitet i forhold til hva som var budsjettet. For øvrig vises det til mer detaljert forklaring på mindreforbruk i de ulike sektorene.

Netto finansutgifter

Finansutgiftene for 2020 består i hovedsak av renter og avdrag på lån. Det har vært et svært lavt rentenivå i 2020. Dette har medført at renteinntekten, som ble på 8,6 mill. kr, er lavere enn budsjettet. Samtidig har også renteutgiftene blitt vesentlig lavere enn budsjettet. Refinansieringer og opptak av nytt lån er gjort til lavere rente enn forutsatt. Renteutgiftene ble på 112,8 mill. kr.

I 2020 ble det utgiftsført avdrag på langsiktige lån med 196,4 mill. kr. Det er utbetalt 8,3 mill. kr mer enn kravene om minste lovlige avdrag etter kommuneloven.

Avskrivningene ble på 327,4 mill. kr. Dette skyldes store investeringer på veg og skole de siste årene.

Disponering eller dekning av netto driftsresultat

Disponering av netto driftsresultat er annerledes etter ny kommunelov. Fylkeskommunen har et positivt netto driftsresultat for 2020 på 266,6 mill. kr. Se for øvrig forklaring under neste avsnitt om § 5-9.

Overføring til investering utgjorde 107,1 mill. kr. Av dette er 16,1 mill. kr sektorenes egen finansiering av investeringer.

Bruk av bundne fond var netto 70,7 mill. kr. Samlet avsetning til bundne fond utgjorde 200,8 mill. kr, mens bruk av bundne fond var 271,5 mill. kr.

Avsetning til disposisjonsfond var i hovedsak fjorårets mindreforbruk fra Vestfold fylkeskommune og Telemark fylkeskommune på 152,2 mill. kr. Det ble brukt av disposisjonsfond i flere FT-saker gjennom året. Størst endring skjedde imidlertid i årsoppgjøret hvor vedtatt bruk ble strøket, jf. ny kommunelov med forskrifter. Resterende resultat 188,1 mill. kr ble avsatt på disposisjonsfond. Netto avsetning til disposisjonsfond ble 230,1 mill. kr.

3.8. §5-9 Samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner

Disposisjoner i drifts- og investeringsregnskapet er avstemt mot budsjett i oppstillinger her i henhold til forskrift til kommuneloven.

Oversikt over samlet budsjettavvik og årsoppgjørdisposisjoner drift

<i>Tall i tusen</i>	2020
Netto driftsresultat	-266 572
Sum budsjettdisposisjoner	-138 414
Årets budsjettavvik (mindreforbruk før strykninger)	-404 986
<u>Strykninger av bruk av disposisjonsfond</u>	<u>216 881</u>
Mindreforbruk etter strykninger	-188 105
<u>Avsetning av mindreforbruk etter strykninger</u>	<u>188 105</u>
Fremføring til inndekking senere år (merforbruk)	0

Oversikt over samlet budsjettavvik og årsoppgjørdisposisjoner investeringer

<i>Tall i tusen</i>	2020
Sum investeringsutgifter, investeringsinntekter og netto utgifter videreutlån	85 473
Sum budsjettdisposisjoner	-85 887
Årets budsjettavvik (udekket eller udisponert beløp før strykninger) L1:L2	-414
<u>Strykning av bruk av lån</u>	<u>414</u>
Udisponert beløp etter strykninger	0
<u>Avsetning av udisponert beløp etter strykninger til ubundet investeringsfond</u>	<u>0</u>
Fremføring til inndekning i senere år (udekket beløp)	0

Formålet med denne oppstillingen er å vise hvilke årsoppgjørdisposisjoner som er foretatt. Ny kommunelov krever at all vedtatt bruk og avsetning til fond samt overføring fra drift til investering skal gjennomføres. Deretter skal det reverseres i henhold til hva fylkeskommunen faktisk har behov for, jf. budsjett og regnskapsforskriften § 4-3 og § 4-6.

Det er mye nytt både med regnskapsoppstillinger og årsoppgjørdisposisjoner, og budsjettet burde ha vært justert i en budsjettendringssak, spesielt med hensyn til fjorårets mindreforbruk og bruk og avsetning til disposisjonsfond. Tabellen over viser at det ble reversert 216,8 mill. kr av vedtatt bruk av disposisjonsfond og at resten 188,1 mill. kr også er avsatt.

3.9. §14-7 Konsolidert regnskap

I henhold til den nye kommunelovens § 14-7 skal det utarbeides et årsregnskap for fylkeskommunens samlede virksomhet. Det innebærer at det konsoliderte årsregnskapet for Vestfold og Telemark fylkeskommune og Telemarkskanalen FKF skal legges frem. Under her er det konsoliderte årsregnskapet presentert.

Årsregnskapet med tilhørende budsjettpremisser og avvik til Vestfold og Telemark fylkeskommune fremkommer av denne årsmeldingen. For mer informasjon om Telemarkskanalen FKF sitt detaljerte årsregnskap med tilhørende budsjettpremisser og avvik vises det til egen fylkestingssak i samme møterekke som Vestfold og Telemark fylkeskommune sin årsmelding behandles.

Økonomiske oversikter - Konsolidert

Tall i hele 1000

Økonomisk oversikt drift	Regnskap
Driftsinntekter	
1 Rammetilskudd	2 867 873
2 Inntekts- og formuesskatt	2 393 464
4 Andre skatteinntekter	27 238
5 Andre overføringer og tilskudd fra staten	752 019
6 Overføringer og tilskudd fra andre	550 943
8 Salgs- og leieinntekter	283 774
9 Sum driftsinntekter	6 875 311
Driftsutgifter	
10 Lønnsutgifter	2 307 367
11 Sosiale utgifter	607 147
12 Kjøp av varer og tjenester	2 350 121
13 Overføringer og tilskudd til andre	1 040 933
14 Avskrivninger	329 975
15 Sum driftsutgifter	6 635 543
16 Brutto driftsresultat	239 768
Finansinntekter	
17 Renteinntekter	8 724
18 Utbytter	0
19 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	130
20 Renteutgifter	112 760
21 Avdrag på lån	196 706
22 Netto finansutgifter	- 300 611

Tall i hele 1000

Økonomisk oversikt drift	Regnskap
23 Motpost avskrivninger	329 975
24 Netto driftsresultat	269 132
Disp. eller dekning av netto driftsresultat:	-
25 Overføring til investering	- 108 686
26 Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	70 720
27 Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	- 388 149
28 Bruk av tidligere års mindreforbruk	156 983
28 Dekning av tidligere års merforbruk	-
29 Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	- 269 132
30 Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	-

Følgende justeringer er gjort i forbindelse med konsolidert regnskap for selskapene Vestfold og Telemark fylkeskommune og Telemarkskanalen FKF.

Tall i hele 1000

Selskap	KOSTRA-art	Motpart	Beløp	Type KOSTRA-art
1 Vestfold og Telemark FK	14 800	2	10 000	Drift
Sum selskap 1			10 000	
2 Telemarkskanalen FKF	18 800	1	- 10 000	Drift
Sum selskap 2			- 10 000	
Sum konsern	-			

Tall i hele 1000

Oversikt balanse	Noter	Regnskap
EIENDELER		
A. Anleggsmidler		14 759 825
I. Varige driftsmidler	21	9 608 462
1. Faste eiendommer og anlegg		9 321 025
2. Utstyr, maskiner og transportmidler		287 437
II. Finansielle anleggsmidler		315 423
1. Aksjer og andeler	23	290 279
3. Utlån		25 144
IV. Pensjonsmidler	24	4 835 940
B. Omløpsmidler		3 073 087
I. Bankinnskudd og kontanter		2 416 141
III. Kortsiktige fordringer		656 946
1. Kundefordringer		582
2. Andre kortsiktige fordringer		330 997
3. Premieavvik	24	325 367
Sum eiendeler		17 832 912
EGENKAPITAL OG GJELD		
C. Egenkapital		6 071 854

Tall i hele 1000

	Noter	Regnskap
Oversikt balanse		
I. Egenkapital drift		1 600 148
1. Disposisjonsfond	25	1 240 326
2. Bundne driftsfond	25	359 822
II. Egenkapital investering		258 295
1. Ubundet investeringsfond	25	172 880
2. Bundne investeringsfond	25	85 415
III. Annen egenkapital		4 213 411
1. Kapitalkonto	22	4 417 708
2. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift		-139 542
3. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering		-44 035
D. Langsiktig gjeld		10 462 013
I. Lån		5 394 631
1. Gjeld til kredittinstitusjoner		2 332 169
2. Obligasjonslån		2 254 384
3. Sertifikatlån		808 078
II. Pensjonsforpliktelse		5 067 382
E. Kortsiktig gjeld		1 299 044
I. Kortsiktig gjeld		1 299 044
1. Leverandørgjeld		310 482
4. Annen kortsiktig gjeld		985 467
5. Premieavvik	24	3 095
Sum egenkapital og gjeld		17 832 912
F. Memoriakonti		0
I. Ubrukte lånemidler		-123 203
II. Andre memoriakonti		-815
III. Motkonto for memoriakontiene		-124 019

Tall i hele 1000

	Regnskap
Bevilgningsoversikt - invest. (regnskap)	
1 Investeringer i varige driftsmidler	693 973
2 Tilskudd til andres investeringer	5 688
3 Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	129 569
4 Utlån av egne midler	24 841
6 Sum investeringsutgifter	854 072
7 Kompensasjon for merverdiavgift	117 960
8 Tilskudd fra andre	208 915
9 Salg av varige driftsmidler	39 541
10 Salg av finansielle anleggsmidler	20 721
13 Bruk av lån	375 723
14 Sum investeringsinntekter	762 860
20 Overføring fra drift	111 411

---

21 Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	13 627
22 Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond	-35 300
23 Dekning av tidligere års udekket beløp	-2 021
24 Sum overføring fra drift og netto avsetninger	87 717
25 Fremført til inndecking i senere år (udekket beløp)	0

---

4. Økonomi, finans og eierskap

Økonomiske mål, finans og eierskap omtales nærmere her.

4.1. Økonomiske mål

For at Vestfold og Telemark fylkeskommune skal være en sterk regional utviklingsaktør er det avgjørende med en sunn økonomi med et akseptabelt handlingsrom. For å sikre dette vedtok fellesnemda i 2019 fire økonomiske handlingsregler for Vestfold og Telemark fylkeskommune.

I 2020 var fylkeskommunens økonomiske mål:

- Netto driftsresultat bør være 4 % av frie disponible inntekter
- Langsiktig gjeld bør maksimalt utgjøre 115 % av frie disponible inntekter
- Fond premieavvik skal tilsvare premieavviket
- Bufferfondet (fritt disponibelt fond) bør være på 8 % av frie disponible inntekter

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat viser årets driftsoverskudd etter at renter og avdrag er betalt, og hva fylkeskommunen har til disposisjon til fondsavsetninger og investeringer. I 2020 hadde fylkeskommunen et netto driftsresultat på 5,0 % av frie disponible inntekter. Dette er høyere enn det økonomiske målet og skyldes i stor grad av lavere pensjonskostnader.

Netto driftsresultat blir regnet som hovedindikatoren for mål på økonomisk balanse i kommuner og fylkeskommuner. Det tekniske beregningsutvalget for kommunal og fylkeskommunal økonomi anbefaler at fylkeskommunene har et netto driftsresultat på 4 % for å sikre økonomisk balanse.

Langsiktig gjeld

Fylkeskommunens mål når det gjelder langsiktig gjeld er at den maksimalt skal utgjøre 115 % av frie disponible inntekter. I 2020 har fylkeskommunen en gjeldsgrad på 102 % og er innenfor handlingsregelen. Men det er en høy gjeldsgrad og skyldes at det har vært foretatt store nødvendige investeringer de siste årene. Samtidig har fylkeskommunen en høy andel rentesikring som motvirker deler av risikoen ved renteøkninger og et disposisjonsfond som er solid.

Disposisjonsfond/fond premieavvik

Å sette av midler til fond er viktig for å kunne håndtere økonomiske svingninger og fremtidige forpliktelser. Fylkeskommunens disposisjonsfond var ved årsskiftet på 1 236 mill. kr. Av dette utgjør avsetningen til premieavvik på pensjonsområdet 322 mill. kr. Dermed er målet om at fond

premieavvik skal tilsvare premieavviket oppfylt. Den delen av fondet som er til fri disposisjon for fylkestinget, er på 914 mill. kr og utgjør 17,3 % av de fri disponible inntektene. Dermed har fylkeskommunen et fritt disponibelt fond (bufferfond) som er større enn handlingsregelen tilsier.

Årsregnskap

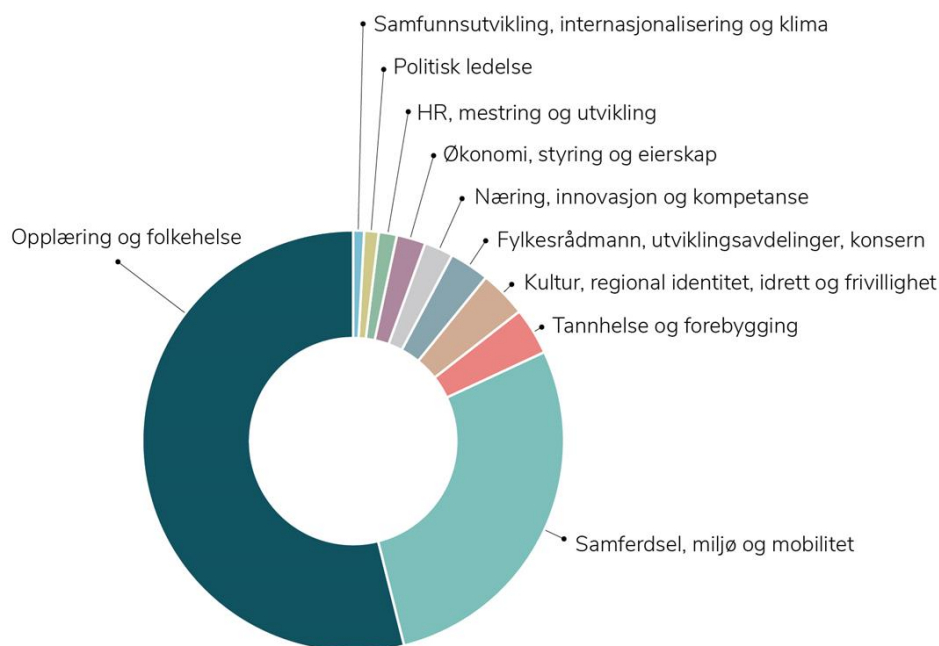
Vestfold og Telemark fylkeskommune fikk et godt regnskapsresultat for 2020. Dette kapitlet gir oversikt over driftsinntekter, driftsutgifter og finanstransaksjoner, og en nærmere beskrivelse av mindreforbruket mot budsjett. Omtale av investeringer og balansen er knyttet til forskriftsrapportene som er å finne under overskriften Årsregnskap. Det vises også til omtale av sektorene for nærmere beskrivelse av budsjettavvik i de enkelte sektorene.

4.2. Fordeling netto driftsutgifter

Hva gikk pengene til i 2020?

Fylkeskommunens driftsbudsjett fordeles på rammeområder. Figuren under viser at 54 % av de samlede netto driftsutgiftene i 2020 gikk til videregående opplæring, som er fylkeskommunens største område. Samferdsel, miljø og mobilitet, med blant annet kollektivtrafikk og drift og vedlikehold av fylkesveger, sto for 28 % av netto driftsutgifter. Resten av driftsutgiftene fordeler seg på de øvrige områdene.

Figuren nedenfor viser fordelingen av netto driftsutgifter i 2020 mellom fylkeskommunens rammeområder.

4.3. Sentrale inntekter

Beløp i 1000

	Oppr. bud.	Rev. bud. 2020	Regnskap	Avvik i kr
Frie disponible inntekter				
Skatt på inntekt og formue	-2 502 132	-2 402 132	-2 393 464	-8 668
Ordinært rammetilskudd	-2 483 750	-2 633 598	-2 639 467	5 869
Inntektsutjevning	-239 640	-239 640	-228 327	-11 313
Rentekompensasjon	-23 957	-23 957	-22 673	-1 284
Sum Frie disponible inntekter	-5 249 479	-5 299 327	-5 283 932	-15 395

Sentrale inntekter omfatter fylkeskommunens frie inntekter som skatt, rammetilskudd og rentekompensasjon. Samlet utgjorde frie inntekter 5,3 mrd. kr. Budsjettaavvik på 15,4 mill. kr utgjør 0,3 %. Skatteprognosen ble nedjustert med 100 mill. kr i løpet av 2020, men inntektssvikten ble noe høyere.

Merinntekt på 5,9 mill. kr i rammetilskudd gjelder frie inntekter til fylkeskommunen i desember. Rammetilskudd er knyttet til smitteverntiltak i de videregående skolene. Tildelingen er behandlet i sak 3/21 i fylkestinget 9. mars 2021.

4.4. Sentrale utgifter

Beløp i 1000

	Oppr. bud.	Rev. bud. 2020	Regnskap	Avvik i kr
Sentrale utgifter				
Lønnsreserve og arbeidsgiveravgift	4 333	-18 000	0	-18 000
Avskrivninger	285 000	341 194	327 088	14 106
Pensjon	5 000	-70 000	-586	-69 414
Krafttak for verdiskapning gjennom grønn omstilling	75 500	33 031	0	33 031
Sum Sentrale utgifter	369 833	286 225	326 502	-40 277

Sentrale utgifter omfatter lønnsreserve, avskrivninger og pensjon. Konsernområde Krafttak for verdiskapning gjennom grønn omstilling inneholdt både budsjett for omstillingsmidler på 50 mill. kr og 25,5 mill. kr til hovedutvalgenes disposisjon. Ubenyttet budsjett til hovedutvalgenes disposisjon utgjør 2,7 mill. kr ved utgangen av 2020.

Budsjettaavvik viser et mindreforbruk på 40,3 mill. kr. Av disse er 18 mill. kr et koronatiltak fra staten hvor arbeidsgiveravgiften ble redusert for en termin. Pensjonsutgiftene ble lavere enn budsjettet og er nærmere omtalt under balansen under Årsregnskapet.

Budsjett til omstillingsutgifter ble redusert i FT-sak i desember. Mindreforbruk skyldes i all hovedsak at anskaffelser og aktiviteter er utsatt.

4.5. Budsjettpremisser

Som følge av ny kommunelov skal det rapporteres hvordan fylkeskommunen, for budsjett- og regnskapsåret 2020, har innrettet seg for å ivareta de nye kravene i kommuneloven. Vesentlige avvik mellom årsregnskap og regulert budsjett samt vesentlige avvik fra fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene skal omtales i årsberetningen.

Følgende spørsmål ble besvart av sektorene og ligger i det påfølgende:

1. Har budsjettdokumentet for 2020 vedtatt premisser for bruken av bevilgningene?
2. Hvilke rutiner er eventuelt etablert for oppfølging av premissene for bruken av bevilgningene?
3. Eventuelt hvilke premisser for bruken av bevilgningene har størst risiko for vesentlige avvik?

Vestfold og Telemark +

Har budsjettdokumentet for 2020 vedtatt premisser for bruken av bevilgningene?

For 2020 ble det vedtatt en samlet ramme for VT+ på 10,8 mill. kr. Prioriterte områder for 2020 var å oppdatere og videreutvikle det regionale kunnskapsgrunnlaget samt gjøre det tilgjengelig i digitalt format på fylkeskommunens nettsider. Utviklingsarbeidet inkluderte utvikling i bruk av geodatainformasjonssystemer (GIS). I løpet av 2020 skulle VT+ være etablert som ny enhet i fylkeskommunen.

Utviklingsenheten har gjennomført aktiviteter i tråd med det som er beskrevet i budsjett- og økonomiplan, men arbeidets fremdrift har blitt påvirket av at enheten var under etablering, samt av koronapandemien. Utviklingsenheten har ikke avvik når det gjelder budsjettgjennomføring.

Følgende vesentlige avvik vil oppstå i budsjett kontra regnskap for 2020:

- Opplæring/ kurs: dette skyldes at planlagte kurs for ansatte i VT+ ikke ble avholdt som planlagt på grunn av koronapandemien
- Reiseutgifter: planlagte reiser ble avlyst grunnet koronapandemien
- Utgifter knyttet til digitalisering av kunnskapsgrunnlaget: digitaliseringen ble forsinket grunnet noe senere tiltredelse til stillingene enn forventet, og teamet var dermed ikke fulltallig før høsten 2020. Oppdatering av kunnskapsgrunnlaget, samt dypere analyser av enkeltområder av kunnskapsgrunnlaget ble prioritert, og digitaliseringsarbeidet ble igangsatt senere enn planlagt. Utgiftene knyttet til digitaliseringsarbeidet blir tilsvarende forskjøvet.

Hvilke rutiner er eventuelt etablert for oppfølgingen av premissene for bruken av bevilgningene?

Ut over rapportering som følger årshjulet (tertialrapporter), rapporterer utviklingsenheten til fylkesrådmannens ledergruppe. Ved uklarhet i premisser for bruk av midler, vil det fremmes politiske saker for avklaring.

Eventuelt hvilke premisser for bruken av bevilningene har størst risiko for vesentlige avvik?

VT+ sitt formål og oppgaver er i stor grad rettet mot utviklingsaktiviteter og prosjekter der fremdriften kan påvirkes av uforutsette hendelser, eksempelvis pandemien.

Brukerbehov, digitalisering og kommunikasjon**Har budsjettokumentet for 2020 vedtatt premisser for bruken av bevilningene?**

Den økonomiske rammen for BDK samlet var i 2020 158,9 mill.kr. Det var definert prioriterte satsinger for området, som ble fulgt opp på denne måten:

Grønn IT

Arbeidet er fulgt opp i tråd med føringene i budsjettet.

Omdømme

Arbeidet med ny kommunikasjonsstrategi ble utsatt på grunn av stort behov for krisekommunikasjon i forbindelse med pandemien og situasjonshåndtering med varslingssaker. Ellers er arbeidet fulgt opp i tråd med føringene i budsjettet.

Digitalt utviklingsarbeid

Koronapandemien har påvirket utviklingsarbeidet ved at det er brukt mer ressurser på å utvikle og tilrettelegge gode løsninger for digital samhandling både internt i organisasjonen og med eksterne, samt gode løsninger for digital undervisning.

Fullføre etablering av digital infrastruktur, basistjenester og fagsystemer

Arbeidet er fulgt opp i tråd med føringene i budsjettet. Arbeidet er omfattende og vil pågå også ut 2021 sammen med sektorene.

Hvilke rutiner er eventuelt etablert for oppfølgingen av premissene for bruken av bevilningene?

Ut over rapportering som følger årshjulet (tertialrapporter), rapporterer utviklingsenheten regelmessig til fylkesrådmannen eventuelt fylkesrådmannens ledergruppe, eventuelt via ansvarslinjene som er definert i konkrete prosjekter.

Eventuelt hvilke premisser for bruken av bevilningene har størst risiko for vesentlige avvik?

Risikoen for avvik er knyttet til at bransjemessige forhold innen IT, herunder høy prisstigning, leverandørutfordringer og tilgang til nødvendig fagkompetanse i et konkurranseutsatt marked. Videre vil kapasiteten til å følge opp prioriterte satsinger være avhengig av at ikke uventede og kritiske hendelser må gis prioritert foran planlagte aktiviteter.

Økonomi, styring og eierskap

Har budsjettdokumentet for 2020 vedtatt premisser for bruken av bevilgningene?

Sektoren ligger an til et vesentlig mindreforbruk i 2020 som i hovedsak skyldes utsatt overtakelse av nytt fylkeshus i Skien (Torggata 18), lavere aktivitet grunnet koronarestriksjoner, ubenyttede lønnsmidler (vakanser) og en organisasjonsmessig tilpasning.

Hvilke rutiner er eventuelt etablert for oppfølging av premissene for bruken av bevilgningene?

Samtlige lovpålagte leveranser som sektoren har hatt ansvaret for er fulgt opp som forutsatt. Enkelte rutiner og prosedyrer har blitt til i løpet av året, mens majoriteten er justert og/eller tilpasset fra tidligere til ny fylkeskommune. Øvrig aktivitet er redusert av årsaker sektoren ikke rår over, herunder også investeringsaktiviteten.

Eventuelt hvilke premisser for bruken av bevilgningene har størst risiko for vesentlige avvik?

- Utsatt overtakelse av fylkeskommunens nye lokaler i Torggaten 18. Omfang og tidsaspekt for overtakelse, samt koronarestriksjoner er og var vanskelig.
- Koronarestriksjoner i 2020 har ført til redusert aktivitet planlagt i sektoren. Eksempler på redusert aktivitet:
  - Mindre reise- og møteaktivitet
  - Stengte fylkeshus og stengte kantiner
  - Få eller ingen kompetansehevende tiltak
  - Få eller ingen velferds- og sosialtrettede tiltak
- Ubenyttede lønnsmidler som følge av et utfordrende år for organisasjonen med tanke på rekruttering. Året bar preg av turbulens i lys av korona, men også av fylkeskommunen i mediebildet.
- Sammenslåing av to fylkeskommuner, fylkesveiadministrasjonen (SVV) og Vestfold Kollektivtrafikk (VKT) har satt ny organisasjon på prøve. I tillegg har koronaen forsterket utfordringene.

HR, mestring og utvikling

Har budsjettdokumentet for 2020 vedtatt premisser for bruken av bevilgningene?

Det har ikke vært premisser for bruk av bevilgningene utover ambisjoner og mål beskrevet i den tekstlige delen av budsjettet.

Hvilke rutiner er eventuelt etablert for oppfølgingen av premissene for bruken av bevilgningene?

Sektoren har sørget for at arbeidsgivers pålagte oppgaver i henhold til lov og avtaleverk er gjennomført. Eksempel er utbetaling av lønn og godtgjøring, at ansatte og elever er dekket av lov- og avtalefestet forsikring og at ansatte er innmeldt i pensjonsordning.

Eventuelt hvilke premisser for bruken av bevilgningene har størst risiko for vesentlige avvik?

Det har blitt vesentlig avvik mellom ambisjoner og målsettinger og gjennomførte tiltak på grunn av koronasituasjonen. Kapasitet og kompetanse har vært omdisponert til beredskap korona. Arbeid med kompetansestrategi og organisasjonspolitik som forutsatte bruk av midler, er utsatt. Ledersamlinger og andre kompetansetiltak er omgjort til digitale samlinger og redusert i omfang grunnet korona.

Det har også blitt et vesentlig avvik mellom budsjettert forsikring og regnskapsavslutning. I budsjett for 2020 ble hele forsikringspremien lagt inn. Det ble ikke tatt høyde for at hele premien på gruppelivsforsikring, ulykkesforsikring fritid og del av yrkesskadeforsikringen skal dekkes av ansatte ved trekk i lønn/fordelsbeskatning.

Kultur, regional identitet, idrett og frivillighet**Har budsjettokumentet for 2020 vedtatt premisser for bruken av bevilgningen**

Kultursektoren ligger an til et vesentlig mindreforbruk i 2020 som i hovedsak skyldes økte inntekter fra eksterne oppdragsgivere, lavere aktivitet grunnet koronarestriksjoner og ubenyttede lønnsmidler.

Hvilke rutiner er eventuelt etablert for oppfølging av premissene for bruken av bevilgningene?

Samtlige tilskuddsordninger (statlige og regionale) i sektoren er tildelt som forutsatt.

Rutiner for tildeling av tilskudd er videreført i henhold til inngåtte avtaler, nedfelte kriterier og vedtatte retningslinjer.

Øvrig aktivitet er redusert av årsaker Kultursektoren ikke kan påvirke.

Eventuelt hvilke premisser for bruken av bevilgningene har størst risiko for vesentlige avvik?

- Arkeologiske undersøkelser og aktivitet er et samfunnsoppdrag og en lovpålagt tjeneste. Det er vanskelig å forutse omfanget av eksterne bestillinger (fra eksterne utbyggere) ved budsjettering.
- Uforutsigbare eksterne prosjektinntekter, for eksempel Fylkesbiblioteket (1,9 mill. kr til ebøker og digital formidling og 0,95 mill. kr til Sommerles.no)
- Koronarestriksjoner i 2020 har ført til redusert aktivitet planlagt i regi av kultursektoren. Det som er gjennomført, er levert med forutsatt kvalitet, men det har ikke vært mulig å gjennomføre i planlagt omfang. Eksempler på redusert aktivitet:
  - Litteraturfestivalen Kimen (se budsjettpremisses)
  - Store deler av planlagt DKS-aktivitet
  - UKM-aktiviteter
  - Kompetanse- og nettverkssamlinger for eksterne (fysiske samlinger)
  - Internasjonalt samarbeid har begrenset aktivitet grunnet reiserestriksjoner
  - Befaringer knyttet til kulturminnevern er redusert i omfang. Uteaktiviteter er imidlertid blitt rammet i mindre grad enn innendørs aktiviteter.

Tannhelse og forebygging

Har budsjettdokumentet for 2020 vedtatt premisser for bruken av bevilgningene?

Det har ikke vært gitt premisser for bevilgningene utover de ambisjoner og mål som er beskrevet i den tekstlige delen av budsjettdokumentet.

Hvilke rutiner er eventuelt etablert for oppfølging av premissene for bruken av bevilgningene?

Målsetningene i budsjettdokumentet følges regelmessig opp av klinikkledere og medarbeidere i sektorens utviklingsenhet i arbeidsgrupper og møter. Tall i vårt elektroniske pasientjournalssystem, Opus, analyseres hvert tertial for å sikre at prioriterte pasienter får det tilbud de har krav på. Budsjettet følges opp månedlig for å sikre god og effektiv drift, og det rapporteres årlig hvordan statlige bevilgninger til TOO prosjektet og tilbud til innsatte i fengsel er benyttet.

Eventuelt hvilke premisser for bruken av bevilgningene som har hatt størst risiko for vesentlige avvik

Koronapandemien har begrenset muligheten til å følge opp både pasientbehandling og utadrettede tiltak i henhold til målsetningen. Regjeringen besluttet i mars 2020 at klinikkene skulle stenges for all behandling med unntak av akutt hjelp. Tilgang på nødvendig smittevernutstyr og ansatte i risikogrupper som ikke kunne delta i pasientbehandling var vesentlige faktorer som bidro til redusert drift. I tillegg måtte pasienter i risikogrupper, særlig eldre og kronisk syke, skånes for tannbehandling som kunne øke deres risiko for å bli smittet. Klinikker med høy andel betalende pasienter opplevde betydelige tap i inntekter.

Økonomiske utfordringer

Samlet utgjør bortfall av inntekter rundt 30 mill. kr. Sektoren fikk i løpet av 2020 tilført 8,5 mill. kr fra et fond som tannhelsetjenesten i tidligere Telemark fylkeskommune hadde opparbeidet gjennom flere år, samt en bevilgning fra fylkestinget på 10,0 mill. kr for å kompensere for inntektstapet.

Opplæring og folkehelse

Har budsjettdokumentet for 2020 vedtatt premisser for bruken av bevilgningene?

Sektor for Opplæring og Folkehelse ligger an til et vesentlig mindreforbruk i 2020 som i hovedsak skyldes mindreforbruk fra 2019, usikkerhet knyttet til forventet lønnsoppgjør, usikkerhet knyttet til kravene om budsjettreduksjon med bakgrunn i Krafttak for verdiskapning gjennom grønn omstilling og de samlede konsekvenser av koronasituasjonen.

Sektoren fikk tilført vesentlig øremerkede midler i satsningen Utdanningsløftet 2020 som regjeringen initierte sommeren 2020 for å redusere negative samfunnsøkonomiske konsekvenser av korona.

Hvilke rutiner er eventuelt etablert for oppfølging av premissene for bruken av bevilgningene?

Fellesnemnda vedtok høsten 2019 seks satsningsområder for videregående opplæring. Disse er: Profesjonsutvikling, matematikk, grunnleggende ferdigheter, det fireårige yrkesfagsløpet, digital kompetanse og livsmestring. Fellesnemnda vedtok at økt læringsutbytte, økt gjennomføring med planlagt kompetanse og økt livsmestring er sektorens overordnede mål. Som følge av disse vedtakene er sektoren i gang med å utvikle en strategisk plan for helsefremmende skoler. Når denne planen er politisk behandlet så vil den gi tydeligere premisser for budsjettprioriteringer og legges til grunn for virksomhetene og sektorens arbeid.

Verbalvedtakene knyttet til budsjett 2020:

1. Frokostgrøt på de videregående skolene: innført.
2. Digital elevtjeneste app: Fylkesrådmannen har levert en politisk sak. Ny sak blir lagt frem i 2021 med oppdatert informasjon.

Eventuelt hvilke premisser for bruken av bevilgningene som har hatt størst risiko for vesentlige avvik

- Voksenopplæring: Omfanget av opplæring for voksne avhenger av ønsker og behov og er rettighetsstyrt for de som har rett. Koronasituasjonen ga en uventet økt etterspørsel.
- De to tidligere fylkeskommunene hadde organisert oppgaver og økonomi ulikt innenfor opplæringsområdet. Harmonisering av dette har ført til usikkerhet i budsjetteringen i 2020.
- I 2020 ble felles budsjettfordelingsmodell for de videregående skolene i det nye fylket implementert. Dette innebærer en forholdsmessig omfordeling av budsjetttramme mellom skoler og gir risiko for avvik.

Samferdsel, miljø og mobilitet**Har budsjettdokumentet for 2020 vedtatt premisser for bruken av bevilgningene?**

Sektor Samferdsel, miljø og mobilitet ligger an til å få et vesentlig mindreforbruk i 2020. En betydelig andel av mindreforbruket skyldes «overskudd» på mottatt Statlig koronakompensasjon til kollektivseksjonen, som det må forventes at Staten vil kreve tilbake i sin helhet.

Flere av seksjonene har hatt et lavere aktivitetsnivå i 2020 enn forventet, som følge av koronasituasjonen, flere ubesatte stillinger og fokus på etablering av ny organisasjon.

Hvilke rutiner er eventuelt etablert for oppfølging av premissene for bruken av bevilgningene?

På tross av den krevende situasjonen skapt av fokus og tiltakene rundt pandemien har samferdsel, miljø og mobilitet i hovedsak klart å opprettholde tjenesteproduksjonen og leveransene i regionen. En av tiltakene har vært å omdisponere midler innenfor rammen til prioriterte områder.

Eventuelt hvilke premisser for bruken av bevilningene som har hatt størst risiko for vesentlige avvik

- Kollektivvirksomheten har vært sterkt berørt av koronapandemien ved øyeblikkelig enormt inntektsbortfall i den ordinære kollektivtrafikken. Det var i starten usikkert hvordan dette ville bli kompensert fra staten. Det har også vært ulike utfordringer knyttet til selve gjennomføring av busstrafikken og den tilrettelagte skoleskyssen, som har blitt løst fortløpende. I tillegg har det vært redusert behov for bruk av ordningen for tilrettelagt transport. All innsparing direkte relatert til transportvirksomheten inngår i og vil bli avregnet mot mottatt statlig koronakompensasjon.
- Skoleskyss er en lovpålagt tjeneste det kan være vanskelig å kostnadsestimere, da elevantall og skyssbehov avhenger av ulike forhold som samferdselssektoren ikke kan påvirke. 2020 har vært et spesielt år, med et lavere skyssbehov enn forutsatt.
- Kollektiv har et betydelig omfang av transportkontrakter som alle indeksreguleres to ganger pr. år. Reguleringsfaktor estimeres i budsjettet og innehar en risiko for avvik når endelige faktor fra SSB finnes. I 2020 ble reell regulering betydelig lavere enn forventet.
- Opprettelse av sektor for samferdsel, miljø og mobilitet har som forventet medført betydelige omstillingskostnader. Da det ble klart at slike kostnader likevel ikke skulle dekkes av sentralt omstillingsprosjekt, skapte det en kostnadsutfordring som delvis ble løst ved intern budsjettmessig omprioritering.
- Endelig kalkulatorisk timepris for internfakturering for arbeid utført av egne ansatte på investeringsprosjekter, var usikker frem til desember 2020. Timeprisen ble lavere enn budsjettet, og ble dekket inn av øvrige besparelser.
- Drift og vedlikehold har i løpet av 2020 fått nye inntekter relatert til blant annet drift av veier i gamle Svelvik kommune for Viken fylkeskommune, inntekter fra Statens vegvesen i forbindelse sluttavregning på strømaabonnement og erstatningsoppgjør i forbindelse med ulike forsikringssaker.
- Samferdsel, miljø og mobilitet har i løpet av 2020 hatt en budsjettet oppbemanningsplan, da det var færre årsverk som kom med over fra Statens vegvesen enn antall nødvendige årsverk slik det var lagt til grunn i SAMS-overføringen. Som følge av ulike forhold har ansettelser blitt forsinket, siste vil bli gjennomført i starten av 2021. Andel av sparte lønnsbudsjettmidler ble i 2020 midlertidig omdisponert til drift og vedlikehold av veinettet.
- Koronarestriksjoner i 2020 har ført til redusert aktivitet for alle seksjonene, som for eksempel.
  - Befaringer
  - Konsulentbruk
  - Gang og sykkeltiltak
  - Tiltak i samarbeid med kommuner
  - Samarbeid med andre, som nettverk for samferdsel og mobilitet
  - Tiltak med egne ansatte
  - Reiser
  - Kurs og opplæring
  - Konferanser

- Det er ulike årsaker til mer- eller mindreforbruk i investeringsprosjekter for 2020. Noe skyldes faktisk endret kostnad i prosjektene, mens det i andre tilfeller skyldes tidsforskyvninger, det vil si enten forsinkelser etter forsert fremdrift.

Samfunnsutvikling, internasjonalisering og klima

Vesentlige avvik:

Kostnadmessig ligger sektor for samfunnsutvikling, internasjonalisering og klima an til å gå mot et betydelig mindreforbruk. Sektoren har hatt ledige stillingshjemler og sykefravær, samt at koronasituasjonen og avventende avklaringer har medført forsinkelser i oppstart av nettverk og utviklingsarbeid.

Følgende vesentlige avvik vil eksistere i budsjett kontra regnskap:

- Midlene på utvalgets disposisjonskonto ble disponerte sent på året gjennom politisk vedtak, men kommer frem til dels som ubrukt i 2020 da tiltakene ikke har latt se gjennomføre på kort tid. Prioriteringene vil bli gjenopptatt i 2021.
- Arbeidet med ATP Grenland er forsinket og det er derfor realisert et mindreforbruk i 2020.
- Klimasatsning
- Klimaplanmidler i Vestfold og Telemark. Det gjenstår ubrukte 2020 midler tilknyttet klimaplan i Vestfold og Telemark.
- Klima og energinettverk ble iverksatt senere enn først tiltenkt og er per nå lavere bemannet enn utgangspunktet tilsa.
- Fylkestingets CCS satsning. Det ble bevilget midler til oppstart av ringvirkningsprosjekt og gjennom vedtak fra fylkestinget. Midlene er i liten grad brukt per desember 2020. Sektoren prioriterte forarbeidene, samt at det tidlig ble kart at regjeringen ville gå for satsningen gjennom vedtak i statsbudsjettet og det ble derfor ikke et stort behov for informasjon, kampanjer og myndighetspåvirkning utover det arbeidet sektoren utførte i egenregi. Stortinget har nå vedtatt satsningen og prosjektet er igangsatt og det er satt av midler i budsjett 2021.

Har budsjettdokumentet for 2020 vedtatt premisser for bruken av bevilgningene?

I stor grad beløper de økonomiske avvikene seg til utviklingsoppgaver og prosjekter. Det er ikke klare/objektive målpremisses for bruken gjennom vedtak i form av metriske mengder, eksempelvis bygge et gitt antall meter vei.

Premissene er ofte knyttet til enkeltvedtak eller tiltak som er synliggjort i regionale planer. Pengemengdene er derfor knyttet til en plan eller et prosjekt innenfor et tidsintervall. Det er derfor ikke klare, objektive brudd på premissene for bruken. Men det finnes avvik i aktivitet som i sin tur går ut over hvor mye av budsjettet som er forbruket og dermed kan dette påvirke måloppnåelsen, eksempelvis innenfor klima.

Fylkestinget har vedtatt en 60 % klimagassreduksjon for hele fylket/regionen, innen 2030. Målet er satt gjennom et verbalvedtak. Nødvendige økonomiske rammer og tiltak er ikke finansiert på en slik måte at premissene kan kalles klare eller objektive. Målet er et uttrykk for en politisk ambisjon og fylkestinget har derfor satt en politisk ambisjon som er målbar. For fylkeskommunens egen virksomhet utvikles sammenhengen mellom det økonomiske budsjettet og klimabudsjettet i det videre gjennom klima budsjett og regnskap som egen del av økonomiplanen. Det er vedtatt et klimabudsjett for egen virksomhet og årsmeldingen kan derfor redegjøre for fylkeskommunens innsats på de områder hvor det er objektive og klare kriterier.

Hvilke rutiner er eventuelt etablert for oppfølgingen av premissene for bruken av bevilningene?

Det fremmes jevnlig saker for hovedutvalg (eventuelt fylkesutvalg/fylkesting) som avklarer premissene for bruk av midler. Eksempler på dette er ringvirkningsprosjektet for CCS, utvalgets disposisjonskonto eller for prosjekt for økt produksjon av fornybar energi.

Eventuelt hvilke premisser for bruken av bevilningene har størst risiko for vesentlige avvik?

Erfaringene viser foreløpig at budsjettavvikene er størst innenfor utviklingsrelatert i arbeid i perioder med høy grad av omstilling kombinert med en verdensomspennende pandemi. Aktivitetsnivået har ikke vært mulig å opprettholde. Samtidig er det krevende og ofte uklokt å sette klare, objektive premisser for utviklingsarbeid. Derfor gjør risiko for budsjettavvik seg gjeldende i større grad enn avvik fra premisser.

Næring, innovasjon og kompetanse

Har budsjettokumentet for 2020 vedtatt premisser for bruken av bevilningene?

Sektor for næring, innovasjon og kompetanse ligger an til et lite mindreforbruk i 2020 som i hovedsak skyldes lavere aktivitet grunnet koronarestriksjoner, ubenyttede lønnsmidler og økte inntekter i form av ekstra tilføring av statlige midler.

Hvilke rutiner er eventuelt etablert for oppfølging av premissene for bruken av bevilningene?

Samtlige statlige og regionale tilskuddsordninger er tildelt som forutsatt. Det samme gjelder nye tilskuddsmidler som kom i forbindelse med regjeringens krisepakker.

Rutiner for tildeling av tilskudd er videreført i henhold til inngåtte avtaler, nedfelte kriterier og vedtatte retningslinjer.

Eventuelt hvilke premisser for bruken av bevilningene som har hatt størst risiko for vesentlige avvik

Integrering var et nytt fagområde overført fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) til fylkeskommunen i 2020. Det var vanskelig å forutse omfanget av dette arbeidet. Koronarestriksjoner i 2020 førte til redusert aktivitet innenfor dette fagområdet. Det var satt av midler til kompetansehevende tiltak, dette ble ikke igangsatt. Planlagt fagsamlinger ble erstattet med digitale møtearenaer og webinarer som hadde en betraktelig lavere kostnadsramme.

4.6. Finansrapport

I det videre følger rapportering av finans- og gjeldsforvaltning i henhold til økonomireglementet. Den langsiktige gjelden utgjør hoveddelen av fylkeskommunens finansforvaltning. Fylkeskommunen hadde ved utgangen av 2020 en langsiktig gjeld på 5 395 mill. kr. All likviditet er plassert på konsernkonto hos hovedbankforbindelse, der alle midler forrentes til markedsvilkår.

Lånegjelden – sammensetning

Den langsiktige gjelden samt tilhørende rentesikringsavtaler er beskrevet i egne noter til årsregnskapet. Fordelt på typer låneinstrumenter, kan den langsiktige gjelden fremstilles slik:

Fordeling låneinstrumenter (tall i 1000)	31.12.2020	%-andel	01.01.2020	%-andel
Sertifikatlån	808 078	15 %	675 000	13 %
Obligasjonslån	2 254 384	42 %	1 827 384	35 %
Gjeldsbrevlån	2 081 978	39 %	2 398 830	47 %
- herav grønne lån	250 000	5 %	250 000	5 %
Finansiell leasing	191	0 %	520	0 %
Sum langsiktig lånegjeld	5 394 631	100 %	5 151 734	100 %

Tabellen viser fylkeskommunens lån fordelt på lånetyper.

Fordelt på långiver/-kilde kan den langsiktige gjelden fremstilles slik:

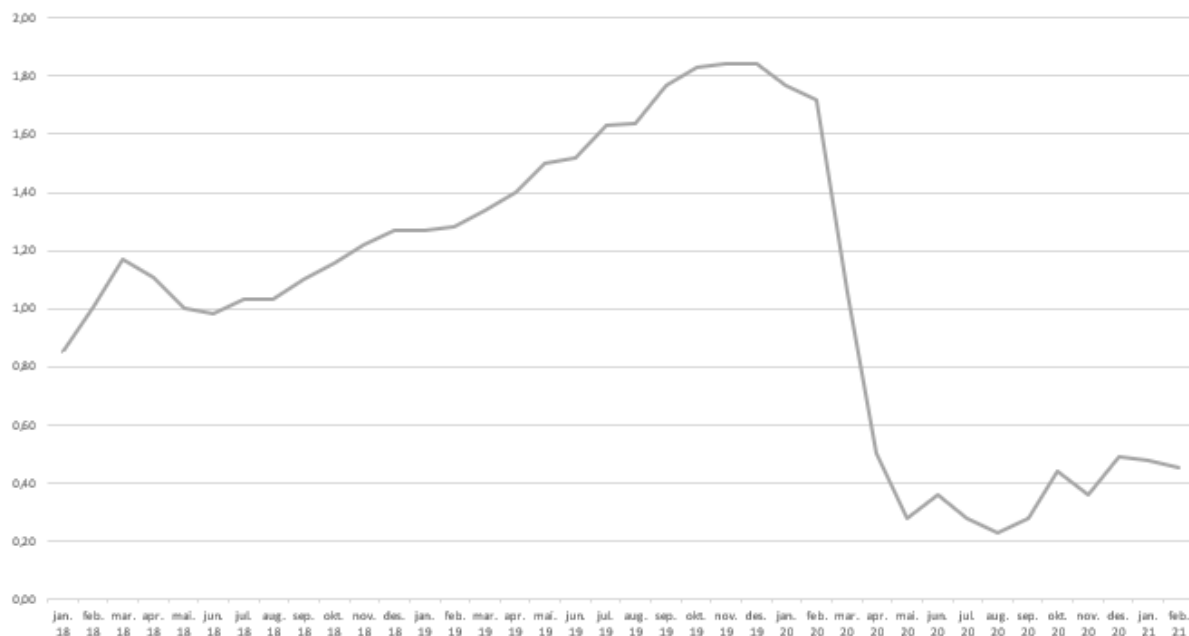
Fordeling låneinstrumenter (tall i 1000)	31.12.2020	%-andel	01.01.2020	%-andel
Sertifikatmarkedet	808 078	15 %	675 000	13 %
Obligasjonsmarkedet	2 254 384	42 %	1 827 384	35 %
Kommunalbanken AS	1 558 303	29 %	1 844 755	36 %
KLP Kommunekreditt	773 675	14 %	804 075	16 %
SG finans/Nordea finans/ Volvo finans	191	0 %	520	0 %
Sum langsiktig lånegjeld	5 394 631	100 %	5 151 734	100 %

Tabellen viser fylkeskommunens lån fordelt på långiver.

Fylkeskommunens viktigste lånekilde på gjeldsbrevlån er Kommunalbanken AS. Dette skyldes denne långivers konkurransedyktighet på denne type lån som utgjør hovedtyngden av porteføljen; gjeldsbrevlån med lang avdragstid og flytende rente, enten basert på 3 eller 6 måneders NIBOR eller p.t.-rente. På sertifikat- og obligasjonsmarkedet skiller DNB Markets seg ut som klart største lånekilde.

For å illustrere pandemiens påvirkning på verdensøkonomien i 2020 og hva dette har betydd for fylkeskommunens renteutgifter, ser vi i figuren under utviklingen i 3 måneders NIBOR-rente fra januar 2018 frem til og med februar 2021. Ved inngangen på 2020 svekket 3 måneders NIBOR-

renten seg, for så å nærmest kollapse når pandemien for alvor tok grep i mars måned, og har holdt seg usedvanlig lavt siden.

Figuren viser utviklingen i 3 mnd NIBOR-rente, fra januar 2018 til februar 2021

Kilde: referanserenter.no

For fylkeskommunens del har dette ført til reduserte renteutgifter på lån med slike referanserenter (sertifikater, obligasjoner, NIBOR-lån og p.t.-lån), men også økte renteutgifter på rentebytteavtaler (hvor fylkeskommunen betaler fastrente og mottar flytende rente). I sum har derimot fylkeskommunen, sett i lys av renteutviklingen, kommet positivt ut av 2020.

Løpetid – refinansiering

Sentrale myndigheter har over flere over uttrykt bekymring for kommunenes refinansieringsrisiko. En særlig grunn til dette er kommunesektorens betydelige bruk av sertifikatlån, som er lån med løpetid under ett år. Forskrift om finans- og gjeldsforvaltning tydeliggjør krav til rapportering om refinansieringsrisiko.

Vestfold og Telemark fylkeskommune har gjennom sitt første driftsår gjennomført tiltak for å blant annet redusere refinansieringsrisikoen. Andel sertifikatlån av samlet ordinær låneportefølje utgjør ved utgangen av året 15 %, mens andel av låneporteføljen med hovedstolforfall inntil ett år frem i tid utgjør 29,77 %. Verdien av lån som forfaller og som må refinansieres innen 12 måneder er 1 606 mill. kr. Selv om fylkeskommunen har en del sertifikater, så har det ikke vært problem med tilgang på kapital i markedet. Fylkeskommunen vurderer risikoen for å ikke få refinansiert sertifikatlån som svært liten, selv i et usedvanlig år som 2020.

Nærmere om rentesikring

Rentesikringsavtalene er knyttet opp til faktiske lån med omtrent samme terminatoer og omtrent samme avdrags-/nedtrappingsprofil. Disse har vært gjenstand for omfattende restrukturering gjennom hele året med det formål å optimalisere porteføljen. Det er kun én rentesikringsavtale knyttet til underliggende lån som per definisjon er oversikret. I tillegg til rentesikringsavtaler har fylkeskommunen to låneavtaler med avtale om fastrente.

Rentekompensasjonsordning for skolebygg defineres som sikring av lån med flytende rente. Kompensasjonsinntekten følger en flytende, markedsbasert normrente og reguleres hver andre måned, noe som gir et rimelig godt samsvar med renteregulering av lån med flytende, NIBOR-basert rente. Rentekompensasjonsordningen for fylkesveier er definert som rentesikring i økonomireglementet, selv om den underliggende rentesats fastsettes i statsbudsjettet året i forveien, og dermed ikke er rentebærende. Denne selvmotsigelsen fører blant annet til at en kunstig lav andel av fylkeskommunens gjeld kan rentesikres. Fylkeskommunen er på nåværende tidspunkt oversikret med rentekompensasjon for fylkesveier inkludert, og motsatt betydelig undersikret ved å ikke inkludere.

I tillegg til rentesikringsavtaler og rentekompensasjon for skolebygg og fylkesvei, defineres en gjennomsnittlig konsernlikviditet på 2 213 mill. kr som rentesikring. Ved at likviditeten er plassert til NIBOR-basert rente, vil flytende låne- og innskuddsrenter svinge i takt. Faktisk likviditet på bankkonti har variert gjennom året.

Med de ovennevnte rentesikringstiltak fremkommer netto renteeksponert gjeld og sikret langsiktig gjeld ved utgangen av 2020 i tabellen under. Netto renteeksponert gjeld utgjør 1 624 mill. kr og sikret gjeld utgjør 1 661 mill. kr eller 31 % av ordinær låneportefølje. Økonomireglementets krav er at minimum 1/3 og maksimum 2/3 av netto renteeksponert gjeld skal ha fast rente/ være rentesikret. Fylkestinget ga i sak 136/20 fylkesrådmannen fullmakt til å midlertidig ikke være i tråd med økonomireglementets punkt 3.6.3 første kulepunkt, da fylkeskommunen ved inngangen på 2020 hadde rentesikret 144 % av netto renteeksponert gjeld.

Fordeling rentesikring (tall i 1000)	31.12.2020	%-andel	01.01.2020	%-andel
A. Sum ordinær langsiktig gjeld	5 394 631	100 %	5 151 734	100 %
B. Gjennomsnittlig konsernlikviditet i 2020	2 213 000	41 %	2 213 000	43 %
C. Kapitalgrunnlag rentekompensasjon skolebygg	322 524	6 %	322 524	6 %
D. Kapitalgrunnlag rentekompensasjon fylkesvei	1 235 237	23 %	1 235 237	24 %
E. Netto renteeksponert gjeld (A-B-C-D)	1 623 871	30 %	1 380 974	27 %
F. Rentesikringsavtaler	1 342 500	25 %	1 663 862	32 %
G. Fastrenteavtaler	318 525	6 %	318 525	6 %
I. Sum rentesikring (F+G) og andel av netto renteeksponert gjeld (I/E)	1 661 025	102 %	1 982 387	144 %

Tabellen viser fylkeskommunens renteeksponering og rentesikring.

Ut fra tabellen over kan vi se at fylkeskommunen per 31.12.20 fortsatt ikke er i tråd med økonomireglementet når det gjelder maksimumskravet om netto renteeksponert gjeld som kan ha

fast rente eller være rentesikret. 33 % av 1 624 mill. kr utgjør 541 mill. kr og 67 % utgjør 1 083 mill. kr. Ved utgangen av 2020 var andel fast rente eller rentesikret gjeld på 102 % eller 1 661 mill. kr.

Utfordringen oppstår som følge av at rentekompensasjon fylkesvei inkluderes i beregningen av netto renteesponert gjeld. Rentekompensasjon for fylkesvei er som nevnt ikke rentesensitiv per se. En beregning av netto renteesponert gjeld hvor en ser bort fra rentekompensasjon fylkesvei, ville gitt en andel på 58 % som er innenfor maksimumskravet på 67 %, mot nåværende 102 %. Fylkesrådmannen vil fremme en egen sak høsten 2021 om et revidert finans- og gjeldsreglement hvor blant annet dette forholdet tas inn, da nåværende formulering vanskeliggjør etterlevelse i tråd med nåværende økonomireglement.

Fylkeskommunens lån med rentesikringsavtaler er basert på låneopptak med flytende margin. Dette innebærer at långivers kredittpåslag over NIBOR-rente kan justeres hver termin. Risikoen for betydelig økning i kredittpåslag ansees for liten, idet norske kommuner vurderes som meget kredittverdige. Fylkeskommunens økonomireglement pålegger en varighet/gjennomsnittlig rentebindingstid i intervallet én til fire år.

Per 31.12.2020 har løpende låneportefølje en varighet på 0,89 år av bruttogjeld. Ved inngangen på året var varigheten 1,29 år. Rentebinding/varighet ligger under reglementets rammer på én til fire år, men det har vært en bevisst strategi å redusere rentebindingstiden noe, for å tilpasse låneporteføljen til nytt økonomireglement. Videre nyanseres bildet hvis en justerer for rentesikringsavtalene. Veid rentebinding av netto renteesponert gjeld er da på omkring 2,69 år. Rentenivået har ligget historisk lavt gjennom året, hovedsakelig på grunn av koronapandemiens innvirkning på den globale økonomien.

Plassering av likviditet

Kortsiktige midler består av innestående midler på bankkonto i vår hovedbank DNB. Alle midler er tilgjengelige umiddelbart.

Avkastningen som oppnås vurderes som tilfredsstillende, sett i forhold til de begrensninger fylkeskommunens økonomireglement setter. I tråd med dette kan det plasseres i bankinnskudd og pengemarkedsfond. Det er vanskelig å se i året som har gått hvordan fylkeskommunen skulle fått en bedre avkastning ved å ikke plassere likviditeten på konsernkonto, da nevnte plasseringsform ville medført økt operasjonell- og kredittrisiko.

Ved utgangen av desember var bankbeholdningen 2 171 mill. kr. Dette er en meget bra likviditetssituasjon. Bankavtalen gir en innskuddsrente på 3 måneder NIBOR (Norwegian Interbank Offered Rate) + 0,36 %. Per 31.12.20 var 3 måneders NIBOR på 0,49 % og avtalt innskuddsrente var da 0,85 %. Gjennomsnittlig avkastning på tolv måneder har vært 1,01 %.

Fylkeskommunens likvide midler bør være tilgjengelige på relativt kort sikt. Det er på den bakgrunn ikke funnet hensiktsmessig å plassere i langsiktige obligasjoner, da plasserte midler kan komme til anvendelse på et ugunstig tidspunkt ved en ufordelaktig rente eller kursutvikling. Samlet sett gir

plassering på konsernkonto ifølge nåværende bankavtale den mest gunstige kombinasjon av avkastning og risiko.

Samlet risikovurdering

Med fylkeskommunens gjeldsoppbygging er renterisiko den type finansiell risiko som har størst betydning. Omtrent 31 % av låneporteføljen er sikret med rentesikring- og fastrenteavtaler, hvorav tre rentesikringsavtaler utløper i 2021. 43 % av porteføljen anses rentesikret gjennom rentekompensasjonsordning skole, fylkesveg og konsernlikviditet, mens 26 % er usikret. Reelt sett er større del av låneporteføljen sikret, da bankinnskudd gjennom året har ligget i området 2 000 – 2 400 mill. kr. Norske fylkeskommuner anses som attraktive låntakere i ulike deler av finansmarkedet. Refinansieringsrisikoen i porteføljen vurderes som liten. På samme måte vurderes risikoen for økte kredittmarginer på innlånene som liten, og man har ikke funnet det nødvendig å låse långivers kredittpåslag. De plasserte midler vurderes som plassert risikofritt og med tilfredsstillende avkastning hos hovedbankforbindelse.

4.7. Eierskap

Nedenfor følger oversikt over fylkeskommunens eierskap per 31.12.2020. Det vil bli fremlagt en egen eierskapsmelding i møterekke 1 i 2021. Eierskapsmeldingen vil inneholde mer informasjon per selskap.

Oversikten nedenfor omfatter selskap og selskapsliknende enheter der fylkeskommunen deltar som eier. Fylkeskommunen deltar også i mange styrever, råd og utvalg i enheter der fylkeskommunen ikke har eierandel. Disse enhetene er ikke medtatt i oversikten nedenfor.

Fylkeskommunen deltar også i noen samvirkeordninger i jordbruket. Disse er ikke medtatt i oversikten. Tilsvarende er heller ikke deltagelse i Biblioteksentralen AL medtatt.

I tillegg til Innovasjon Norge har fylkeskommunen to enheter til som også reguleres av særlovgivning. Dette er Sandefjord Folkehøyskole (Folkehøyskoleloven) og Fagskolen (Fagskoleloven). Disse enhetene er organisert med egne styrever og rapporterer direkte til Fylkestinget, de er ikke en del av fylkesrådmannens styringslinje.

Det er tatt med noen stiftelser selv om fylkeskommunen ikke har eierskap i disse. Stiftelsene som er med i oversikten er slike som har betydning for utførelse av fylkeskommunale oppgaver.

Selskap	Eierandel
Fylkeskommunale foretak	
Telemarkskanalen FKF	100 %
Interkommunalt samarbeid	
Konsesjonskraftstyret i Telemark	Ikke angitt
Kraftkompetanse KO	14 %
NDLA Nasjonal digital læringsarena	1/10
START – Etablererveiledning i Vestfold	Ikke angitt
Telemark Utviklingsfond	Ikke angitt
Telemarkskanalen Regionalpark	32 %
Vertskommunesamarbeidet Midt-Telemark PPT	Ikke angitt
Interkommunale selskaper	
Brevik Fergeselskap IKS	50 %
GEA Norvegica Geopark IKS	68,81 %
Interkommunalt arkiv for Buskerud, Vestfold og Telemark IKS (IKA Kongsberg)	6,558 %
Kragerø Fjordbåtselskap IKS	50 %
Larvik Arena IKS	50 %
Vestfold og Telemark revisjon IKS	16,77 %
Vestfoldmuseene IKS	36 %
Vest-Telemark PPT IKS	12 %
VETAKS – Vestfold, Telemark og Agder Kontrollutvalgssekretariat IKS	13,3 %
VIGO IKS	1/11
Aksjeselskap	
AS Torggaten 18	100 %
Buskerud Telemark og Vestfold Investeringsfond AS	0,9 %
E134 Haukelivegen AS	2,17 %
Høyskolen for Yrkesfag AS	33,5 %
Industriinkubatoren Proventia AS	6,7 %
Raulandakademiet AS Norsk senter for folkekultur	1,193 %
Rehabiliteringssenteret AIR AS	1 %
Sandefjord Lufthavn AS (Torp)	43,26 %
Skien Dalen Skipsselskap AS	26,9 %
Sørnorsk Filmsenter AS	33,3 %
Telemark og Vestfold Regionteater AS (Teater Ibsen)	66,7 %
Vegfinans AS	33,33 %
Visit Telemark AS	2,294 %
Stiftelser	
Stiftelsen Haugar Vestfold Kunstmuseum samling	Ikke angitt
Stiftelsen Sauherad Samtun	Ikke angitt
Stiftelsen Telemark Museum	Ikke angitt
Stiftelsen Telemarksforskning	Ikke angitt
Stiftelsen Vestfold Fylkesmuseum	Ikke angitt
Andre	
Innovasjon Norge	5,16 %

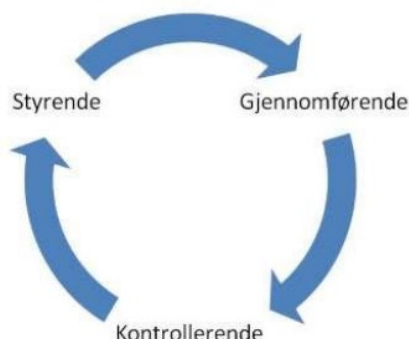
5. Styring og kontroll

Vestfold og Telemark fylkeskommune har ansvar for et budsjett på om lag seks milliarder kroner årlig i tillegg til å yte tjenester med egenbetaling og forvalte en rekke tilskudds- og øremerkede midler. Fylkeskommunen i sitt samfunnsoppdrag leverer et omfattende og bredt spekter av kritiske tjenester som ivaretar samspill mellom politikk og samfunn for sikre et velfungerende, trygt, inkluderende, klimavennlig og utviklende samfunn i regionen Vestfold og Telemark. Som organisasjon og virksomhet er Vestfold og Telemark fylkeskommune sammensatt, mangfoldig utviklingsorientert og kompetansedrevet.

Høy grad av profesjonalitet og kvalitet med god styring og kontroll er en forutsetning for at fylkeskommunen kan ivareta rollen som samfunnsutvikler, tjenesteyter, demokratisk arena og myndighetsutøver. Samtidig skal fylkeskommunen innfri forventninger og krav i tråd med FNs bærekraftsmål, klimapolitikk og være en trygg og forutsigbar arbeidsgiver som bidrar til verdiskaping gjennom grønn omstilling og effektivisering av drift. Fellesnemda vedtok i sak 84/19 at «FNs bærekraftsmål innføres som styrende prinsipper for regional planutvikling i Vestfold og Telemark fylkeskommune i tråd med nasjonale forventninger».

Helhetlig styring og kontroll forutsetter god samhandling internt, og effektivt samspill mellom virksomhetskritiske funksjoner og elementer i en større sammenheng. Arbeidet med å definere rammebetingelser, identifisere hvilke virksomhetskritiske funksjoner og elementer som må hensyntas for å lykkes med helhetlig integrert og effektiv virksomhetsstyring i fylkeskommunen, startet i 2020 og fortsetter i 2021.

For å ivareta helhetlig styring og kontroll baserer fylkeskommunen seg på de tre bærebjelkene: Mennesker – verktøy og hjelpemidler – rutiner og prosedyrer, og et tre-delt prinsipp for tydeliggjøring av rolleforståelse og ansvar for sentrale virksomhetsfunksjoner.

Modellen hentet fra Datatilsynet.no viser hvordan tre-delingen utgjør en helhet som ivaretar kvalitet og forbedring. Ved å definere hvem som har det styrende-, kontrollerende- og utførende ansvaret tilrettelegges for god oversikt, styring og kontroll slik at Vestfold og Telemark fylkeskommune opptrer profesjonelt og ryddig. Forståelse og bruk av prinsippet ansees å være en kritisk suksessfaktor internt i virksomheten for å støtte opp under verdiskapende prosesser for regional samfunnsutvikling og tjenesteleveranser til innbyggerne. Arbeidet med å modne forståelse og profesjonalisere organisasjonen basert på bærebjelkene og det tre-delte prinsippet for rolleforståelse og ansvar har startet, og vil ha økt fokus fremover.

5.1. Konsern- og virksomhetsstyring

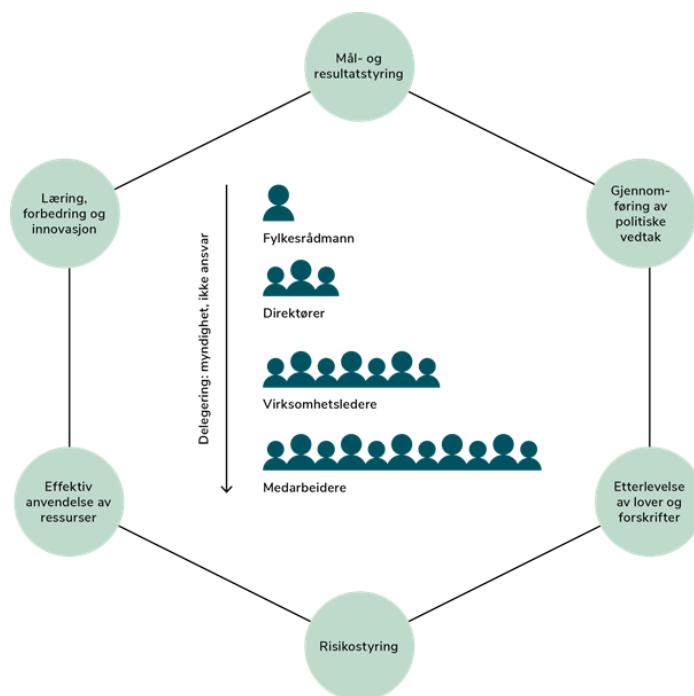
Konsern- og virksomhetsstyring er fylkesrådmannens verktøy for å iverksette og følge opp politiske vedtak, mål og prioriteringer. Konsern- og virksomhetsstyringen skal sikre at fylkeskommunen løser oppgavene og når målene på en effektiv måte og innenfor gjeldende lover, regler og økonomiske rammer. «*Virksomhetsstyring er et viktig strukturelt anliggende. Helhetlig systemer og god internkontroll skal ikke undervurderes. Samtidig levedegjøres virksomhetsstyringen gjennom menneskelig samhandling, og ansvarliggjorte og gode ledere er et viktig suksesskriterium på om virksomhetsstyring kan lykkes både på struktur- og kulturnivå*» (Fellesnemda sak 55/18).

Styringsmodeller og prinsipper for styring og ledelse

I Vestfold og Telemark fylkeskommune utfører fylkesrådmannen, direktører og virksomhetsledere sine oppdrag gjennom styringsmodellene: linjestyring, prosjektstyring og kontraktstyring. Konsern- og virksomhetsstyring inkluderer også eierstyring. Valg av styringsmodell baseres på hvilken som er mest hensiktsmessig for utførelse av det angitte oppdraget.

Den praktiske utførelsen av konsern- og virksomhetsstyring baseres, i tillegg til styringsmodell, på et integrert og gjensidig avhengig forhold mellom de seks prinsippene for styring og ledelse (Fellesnemda sak 55/18). Arbeidet med å etablere prosessbeskrivelser for prinsippene er pågående og vil fortsette fortløpende for alle prinsipper. Prosessbeskrivelse for Gjennomføring av politiske vedtak ble prioritert først. Mal for gjennomføring av ROS analyser ble også prioritert i 2020.

Fylkeskommunen vektlegger trygg og god ledelse som avgjørende for å ivareta praktisering av helhetlig konsern- og virksomhetsstyring. Ledere sikrer stabil drift gjennom styring og kontroll, samtidig som det legges til rette for innovasjon og utvikling gjennom læring og forbedring. I det definerte Lederoppdraget er det tydelige forventninger til alle ledere i fylkeskommunen blant annet direkte knyttet til helhetlig styring og kontroll.

Ledelse i henhold til administrativt delegasjonsreglement

Det stilles særlige forventninger til ledere i Vestfold og Telemark fylkeskommune. Dette innebærer at de har et særlig ansvar for å optimalisere daglig drift samt identifisere og iverksette utviklingstiltak. En leder skal være bevisst på at man er leder i Vestfold og Telemark fylkeskommune

som organisasjon, selv om man i det daglige er dedikert til en sektor eller virksomhet / seksjon. Det betyr at alle ledere har ansvar for å bidra til og å se helheten for fylkeskommunen. I dette ligger det også et ansvar for god samordning på tvers. Myndighet og ansvar knyttet til det enkelte ledernivå framgår av administrativt delegeringsreglement.

Prinsipper for styring og ledelse som del av Lederoppdraget

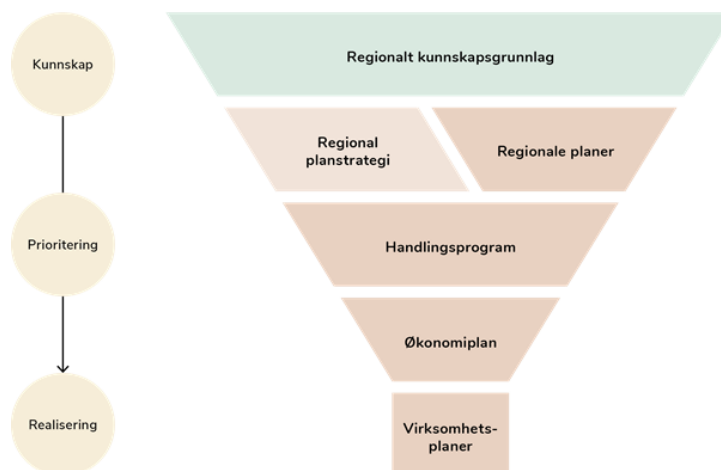
Organisasjonen skal understøtte samfunnsoppdraget i sin helhet og alle ledere skal bidra til helhet og sammenheng. Alle ledere i fylkeskommunen forventes å praktisere konsern- og virksomhetsstyring basert på de seks definerte prinsippene for styring og ledelse:

1. Mål- og resultatstyring. Ledere skal planlegge og sette mål. Resultatene skal måles og følges opp for å avdekke avvik og kontinuerlig forbedre og videreutvikle tjenestene.
2. Gjennomføring av politiske vedtak. Leder skal følge opp at alle saker som legges frem for politiske organer er tilstrekkelig og korrekt utredet, at sakene legges frem i henhold til oppsatte frister, og at vedtak blir fulgt opp og iverksatt.
3. Etterlevelse av lover og forskrifter. Leder skal sørge for at all tjenesteutøvelse og saksbehandling er i samsvar med gjeldende lover og forskrifter.
4. Risikostyring. Leder skal analysere usikkerhet og iverksette tiltak for å forebygge svikt og mangler ved tjenestetilbudet. Risikostyring fjerner ikke all usikkerhet, men fører til en lavere sannsynlighet for at uønskede hendelser inntreffer.
5. Effektiv ressursanvendelse. Leder skal sørge for at styringen av egen enhet sikrer en hensiktsmessig organisering, effektive arbeidsprosesser og god ressursanvendelse.
6. Læring, forbedring og innovasjon. For å kunne møte utfordringene knyttet til endrede forutsetninger for samfunnsoppdraget (i rollen som tjenesteyter, samfunnsutvikler, lokaldemokratisk arena og myndighetsutøver) kreves det at leder legger til rette for kontinuerlig evne til omstilling, endring og fornyelse i egen enhet.

Plansystem

Et annet sentralt element i å realisere konsern- og virksomhetsstyringen er fylkeskommunens plansystem som består av overordnede og politisk vedtatte planer for at politiske mål og prioriteringer blir gjennomført.

Vestfold og Telemark fylkeskommune sitt plansystem vektlegger et helhetlig syn på mål og resultatstyring for alle sektorer i fylkeskommunen. Det omfatter et helhetlig sammenhengende plansystem fra kunnskapsgrunnlag, regional planstrategi, regionale planer, handlingsprogram, budsjett og økonomiplan til virksomhetsplaner.

Plansystemet fungerer som et sentralt styringsverktøy for å navigere både konsern- og virksomhetsstyringen, sikre informativ rapportering, sette retning og engasjere ansatte og folkevalgte til å drive utvikling for samfunnet og forvaltning av fylkeskommunens tjenester.

Internkontroll

Fylkeskommunens overordnede oppdrag som er beskrevet i Kommuneleien fremmer det kommunale og fylkeskommunale selvstyret og legger nødvendige rammer for å sikre dette. Internkontroll er hjemlet i Kommuneleien §25 og er en integrert del av fylkeskommunens styringssystem. Formålet er å sikre kvalitet i tjenestene, helhetlig styring, etterlevelse av lover og regler og godt omdømme. God internkontroll består av både strukturelle og kulturelle elementer. De strukturelle er blant annet organisering, fullmakter, styrende dokumenter og kontrollaktiviteter. Eksempler på kulturelle er holdninger, integritet, etiske verdier og organisasjonskultur.

Fra 2021 stilles utvidede krav til internkontroll i kommuneleien, hvor det tydeliggjøres at fylkesrådmannen skal:

- Utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering
- Ha nødvendige rutiner og prosedyrer
- Avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik
- Dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig
- Evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll

Myndighetene forventer en systematisk tilnærming i etterlevelsen, og hele kommunesektoren investerer mye arbeid i å tilrettelegge for å ivareta de utvidede lovkravene. Vestfold og Telemark fylkeskommune har startet et arbeidet med systematisk tilnærming, og har i den sammenheng etablert erfaringsutveksling med andre fylkeskommuner for å lære og bidra til at fylkeskommunen følger standarder, hensyntar veiledere, anvender et enhetlig begrepsapparat og drar nytte av kompetansedeling med sammenlignbare offentlige organisasjoner. Fylkeskommunen er i oppstartsfasen av det arbeid som er nødvendig når det gjelder kartlegging av behov og forventninger til styringsverktøy, samtidig som det skal vektlegges å samkjøre og utnytte erfaring, kunnskap, systemer og prosesser som de to tidligere fylkeskommunene, Statens Vegvesen og Vestfold kollektivtransport (VKT) brakte med seg inn i ny samlet fylkeskommune. Arbeidet er omfattende og fordrer tverrsektoriell samhandling i utforming, etablering, innføring og praktisering for å oppnå hensiktsmessig systematisk tilnærming i etterlevelse av lovverk med mål om helhetlig, integrert og effektiv virksomhetsstyring.

Behovet for samordning av systemer, prosesser og oppdatering av styrende dokumenter som følge av sammenslåingen, følges opp gjennom arbeid påbegynt i 2020 med å etablere et helhetlig rammeverk for å dokumentere internkontrollen. Arbeidet fortsetter i 2021 i samhandling med de ulike sektorene i fylkeskommunen.

Innsyn

På lik linje med kommunesektoren i resten av landet har det i Vestfold og Telemark fylkeskommune vært en stor pågang av innsynsaker i 2020. Begjæring om innsyn gir organisasjonen en mulighet til å utøve åpenhet, synliggjøre fylkeskommunen som tjenesteyter og fremheve samfunnsoppdraget. Etablering av skriftlige rutiner for oppfølging av fylkets innsynsbegjæringer samt opprettelsen av et eget innsynsteam i 2020, skal resultere i at innsynsbegjæringer svares ut raskt. Fylkeskommunen fører oppdatert statistikk på antall innsynskrav og dokumentasjon på hvordan kravene har blitt håndtert. Dette bidrar internt til økt kunnskap om kvalitet med kontinuerlig læring og forbedring.

Fylkeskommunen behandlet om lag 165 innsynsaker etter offentlighetsloven i løpet av 2020.

Oppfølging av politiske vedtak

Fylkestinget behandlet 200 saker i 2020. Inkludert de vedtak som er fattet også i henholdsvis fylkesutvalg og hovedutvalg, utgjør dette et betydelig antall vedtak som administrasjonen må ha kontinuerlig oppmerksomhet på. Arbeid med systematisk rapportering om fremdrift av vedtak er påbegynt i 2020, og vil videreutvikles i 2021.

Informasjonssikkerhet og personvern

Det ble i 2020 påbegynt et utredningsarbeid i tråd med styringssystem for informasjonssikkerhet på bakgrunn av Digitaliseringsdirektoratet sin modell, også anbefalt av Kommunenes Sentralforbund (KS). Modellen for arbeidet bygges på ISO-standarden for ledelsessystemer for informasjonssikkerhet. Modellen til Digitaliseringsdirektoratet stiller spesifikke krav til styring og kontroll (internkontroll) på informasjonssikkerhetsområdet. Internkontrollen, som er en integrert del av virksomhetens helhetlige styringssystem, inneholder informasjonssikkerhet, personvern, beredskap, hms-arbeid, fysisk sikkerhet, it-sikkerhet samt bygg- og eiendom. Med bakgrunn i de nasjonale anbefalingene, blir det nå vurdert hvordan disse oppgavene skal organiseres i fylkeskommunen.

På feltet IT-sikkerhet var det i 2020 kontinuerlig arbeid med å opprettholde en robust teknisk infrastruktur, gode rutiner for sikkerhetskopiering, inneha riktig kompetanse og verktøy for å møte det kompliserte trusselbildet rundt oss. Fylkeskommunen var utsatt for flere alvorlige IT-angrep i 2020, som alle ble håndtert uten konsekvenser for driften.

Det er utarbeidet et styrende dokument for forvaltning av fagsystemer, som bl.a. beskriver roller og ansvar for informasjonssikkerheten i fagsystemene. Fylkeskommunen har en betydelig portefølje av fagsystemer. Det pågår et grundig arbeid for å få nødvendig oversikt over denne porteføljen og samtidig ryddet opp der det trengs. Oversikten er viktig av flere hensyn, også for å ivareta informasjonssikkerheten.

For å sikre personvernet spesifikt, har personvernombudets arbeid i 2020 i hovedsak dreid seg om rådgivning til ansatte og ledere, bistand ved inngåelse av databehandleravtaler, risikovurderinger, personvernkonsklusjonsutredning, utarbeidelse av retningslinjer, rutiner, veiledninger og maler, personvernerklæringer og opplæring/presentasjoner innen ulike områder. Arbeidet videreføres i

2021 med vekt på leders og medarbeiders ansvar for håndtering av personopplysninger i hverdagen, etablering av faglig nettverk for personvern og informasjonssikkerhet i organisasjonen og en helhetlig gjennomgang av fylkeskommunens behandling av personopplysninger. Videre er det utarbeidet maler for databehandleravtaler og behandlingsprotokoller.

Siden høsten 2020 har det vært kjørt en informasjonssikkerhetskampanje med ukentlige leksjoner for å øke kompetansen og bevisstheten hos ansatte.

6. Organisasjonen

Den administrative organiseringen av Vestfold og Telemark fylkeskommune skal understøtte ambisjonen om å være en sterk utadrettet organisasjon som internt er opptatt av ansattes kompetanse, effektive arbeidsprosesser, evne til fornyelse og ledelse som er tett på områdene de leder. Organiseringsmodellen er fleksibel i forhold til nye regionale oppgaver. Den nye organisasjonen vil ha gode forutsetninger for å arbeide tverrfaglig gjennom sterk støtte av to viktige utviklingsenheter som skal styrke fylkeskommunens kapasitet og kompetanse innenfor kommunikasjon, digitalisering, statistikk, analyse og metodeutvikling. Organisasjonsmodellen forutsetter ledere og medarbeidere som er opptatt av samhandling om samfunnsoppdraget, et godt lagspill og vektlegging av resultater og strategisk tenkning.

Ansatte

Per 31. desember hadde fylkeskommunen 3952 ansatte. Tallet omfatter både faste og midlertidige ansatte. Totalt utgjorde dette 3576 årsverk. Det var flest kvinner ansatt, da de utgjorde 62 %. Gjennomsnittsalder på arbeidsstokken var 49 år. 18 % av de ansatte var 60 år eller eldre. Deltidsandelen er på 28 % og omfatter alle som har arbeidet mindre enn 100 %. For faste og midlertidig ansatte hadde fylkeskommunen en turnover på 6 %.

Fylkeskommunen som lærebedrift

Fylkeskommunen hadde i 2020 totalt 55 lærlinger. Fylkeskommunen har flest lærlinger innen IT-faget. Fylkeskommunen har lærlinger innen følgende fagområder: byggdrifterfag, elektrikerfag, helsefag, kokkfag, kontorfag, omsorgsfag, barne- og ungdomsarbeiderfag. Utviklingsenheten Brukerbehov, digitalisering og kommunikasjon har 34 lærlinger. Sektor opplæring og folkehelse har 19 lærlinger. Fylkeskommunen ønsker å være en attraktiv lærebedrift og vil prioritere arbeidet framover.

Likestilling, inkludering og mangfold

Som offentlig arbeidsgiver skal fylkeskommunen strekke seg langt for å øke mangfoldet blant de ansatte. Ved rekruttering av nye medarbeidere, jobber fylkeskommunen for å bevisstgjøre ledere på likestilling, inkludering og mangfold. Dette gjøres blant annet ved at rådgivere på rekrutteringsområdet aktivt oppfordrer ledere som skal rekruttere, til å tenke løsninger og på å holde temaet aktuelt. Det er samtidig viktig å nevne at fylkeskommunen ikke står fritt i rekrutteringsprosesser, men er forpliktet til å følge lov- og avtaleverk og prinsippet om best kvalifisert.

I fylkeskommunens rutine for rekruttering er mangfold, inkludering og vern mot diskriminering beskrevet på følgende måte: «Vi oppfordrer alle som er kvalifisert til å søke uansett alder, kjønn,

eventuell funksjonshemming, seksuell orientering, nasjonal eller etnisk bakgrunn». Dette skal komme fram i utlysningstekst og holdningen skal gjenspeiles i hele rekrutteringsprosessen.

Et eksempel på dette, er sektor for tannhelse og forebygging. Her har man stor oppmerksomhet på tematikken vedrørende likestilling, inkludering og mangfold, og på at menn aktivt rekrutteres inn, fordi kjønnsbalansen blant tannleger og tannpleie har stor overvekt av kvinner. Videre er dette et eksempel på en sektor som har stort mangfold på sine søkerlister, både når det gjelder nasjonalitet og etnisitet. Sektoren vurderer hva slags kapasitet som kan ligge bak søknadspapirer, også der det er hull i CV. Disse søkerne kalles inn på lik linje med andre kvalifiserte søkere.

Fylkeskommunen har ordninger som benyttes for at mangfoldet i organisasjonen skal bli større. Det er blant annet muligheter for å hospitere eller ha praksisplasser ved våre ulike virksomheter. Dette er nyttig for den enkelte, for eksempel som arbeidstrening for å komme tilbake til arbeidslivet, eller for å skaffe erfaring og referanser til en CV. Fylkeskommunen har også lærlinge- og traineeordninger, som kan brukes i enda større grad enn i dag for å bidra med verdifull praksis for den enkelte.

Vestfold og Telemark fylkeskommune har utarbeidet lønnspolitikk, som blant annet skal fremme og ivareta likelønn. Lønnspolitikken har blant annet vært brukt for å utjevne forskjeller mellom mannlige og kvinnelige medarbeidere, der man har funnet lønnsforskjeller som ikke omhandlet arbeidsoppgaver, kompetanse og erfaring.

Tiltak rundt tilrettelegging for medarbeidere med nedsatt arbeidsevne, er også en del av fylkeskommunens arbeid for inkludering. Dette gjøres for å oppfylle arbeidsgivers forpliktelser i sykefraværsoppfølging, og bidra til at medarbeidere kommer tilbake til sin stilling eller annet passende arbeid. Men det er også viktig for å bidra til at medarbeidere ikke faller ut av arbeidslivet i stort.

Fylkeskommunen er opptatt av ledernes store innvirkning på arbeidsmiljøet. Dette inkluderer ledernes påvirkning på hvordan holdningene i praksis er når det gjelder likestilling, inkludering og mangfold. Ledere gjør en forskjell, og lederadferd som vektlegger mestring og motivasjon, viser tillit og er tydelig på roller og forventninger, bidrar positivt til et godt arbeidsmiljø. Dette kan igjen bidra til å motvirke sykefravær. Fylkeskommunen vektlegger denne type lederadferd i lederopplæring og i støtte og veiledning til lederne. Når ledere lykkes med å redusere sykefravær, er det også gode muligheter for at man beholder medarbeidere i jobb som ellers ville stått i fare for å falle ut.

Arbeidsreglementet understreker alle ansattes ansvar for inkludering og mangfold ved ansattes plikter til å medvirke til et positivt, åpent og ivaretagende arbeidsmiljø.

Nærvær og inkluderende arbeidsliv

Det arbeides aktivt i hele fylkeskommunen for å øke jobbnærværet og inkludere alle ansatte. Fylkeskommunen er opptatt av lederadferd, lederopplæring, tidlig oppfølging av sykemeldte og legge til rette for et godt arbeidsmiljø og mestring og motivasjon for den enkelte. Fylkeskommunen

har sykefraværstatistikk for å overvåke status og endringer. Det er systematisk samarbeid med bedriftshelsetjenesten, NAV, tillitsvalgte og vernetjeneste. Administrasjonen legger til rette for felles praksis gjennom styrende dokumenter, kurs i regi av HR, mestring og utvikling, ledersamlinger og sektormøter med bedriftshelsetjenesten. Det er i 2020 gjennomført digitale kurs for ledere. Tema har vært utvalgte styrende dokumenter på personalområdet, blant annet om policy for nærværarbeid og konkret opplæring i hvordan dette arbeidet skal følges opp generelt og i det konkrete tilfelle. Det er laget egne temasider i ansattportalen Innsida, hvor nærvær er tema. Her finner ledere og medarbeidere fylkeskommunens policy for nærværarbeid, verktøy for forebygging av fravær og praktisk informasjon om hva som skal gjøres i sykefraværsoppfølging. Sektor HR, mestring og utvikling veileder ledere i enkeltsaker samt holder orienteringer for enheter som har ønsket det, hvor tema har vært generell veiledning.

Bedriftshelsetjenesten har bistått med koordinering, rådgivning og støtte for ledere og medarbeidere i sykefraværarbeidet, sammen med individrettet bistand i enkeltsaker. Videre har bedriftshelsetjenesten bistått med systematisk nærværarbeid samt oppfølging av sykemeldte og møter med NAV som en uavhengig part, og med lederveiledning på fremgangsmåte og prosess. Bedriftshelsetjenesten har jobbet i nært samarbeid med HR, mestring og utvikling gjennom hele 2020.

Særlig om beredskapsarbeidets betydning for nærværarbeidet i 2020

Fylkeskommunens beredskapsgruppe har hatt hovedansvaret for arbeidet med korona-relaterte problemstillinger på alle områder. Beredskapsarbeidet har hatt direkte påvirkning på nærværarbeidet. Informasjon om muligheter og begrensninger er viktig for at medarbeidere i størst mulig grad skal vite hva de har å forholde seg til. Det er opprettet en egen side i ansattportalen Innsida. Siden omhandler ulike tema knyttet til pandemien og hvilke følger dette får for medarbeiderne. Et av temaene på siden, er nærvær. Denne siden gir blant annet informasjon om regler for fravær grunnet omsorg for barn når barnehager og skoler har hatt stengt. Andre temaer er for eksempel hvilke muligheter medarbeidere har for å kombinere arbeid med ivaretagelse av sårbare familiemedlemmer samt råd for å få hjemmekontoret til å fungere best mulig. Det gis også råd til ledere om hvordan de best kan ivareta relasjon.

Sykefravær

Måltallet for sykefraværet i 2020 for Vestfold og Telemark fylkeskommune var på 5 %. Sykefraværet, både egen- og legemeldt, var totalt på 5,4 % i 2020. Det var et høyere sykefravær blant kvinner, 6,3 %, enn blant menn, 3,8%. Sykefraværet er høyest blant helsepersonell. Sykefraværet blant heltidsansatte var på 5 % og for deltidsansatte 6,7 %.

Arbeidsgivers policy er et ønske om at medarbeidere fortrinnsvis bruker egenmelding ved sykefravær under 17 dager. Sammenligner man egenmeldt sykefravær med legemeldt fravær med en lengde på 1-16 dager, utgjorde egenmeldt fravær 13 % og legemeldt 9 %.

Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

HMS systembeskrivelsen er forankret i arbeidsmiljøloven § 3-1 med tilhørende forskrifter og definerer overordnede målsettinger og krav til helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i Vestfold og Telemark fylkeskommune. Dokumentet skal bidra til å sikre at arbeidstakernes helse, miljø og sikkerhet (HMS) blir ivare tatt gjennom et systematisk HMS-arbeid på alle nivåer i fylkeskommunen. Systembeskrivelsen for HMS er etablert og revisjon foretas jevnlig og minst en gang årlig i hovedarbeidsmiljøutvalget (HAMU).

I 2020 ble det gjennomført seks møter i hovedarbeidsmiljøutvalget hvorav et var ekstraordinært på grunn av innflytting i nytt fylkeshus i Torggata 18 i Skien. Saker til behandling har blant annet vært, arbeidsform og samhandling, overordnet beredskapsplan, overordnet risikoanalyse, HMS – systembeskrivelse med justering av verneområder, årsrapporter fylkeshovedverneombud og Bedriftshelsen as, nærvær og fravær, statistikk - tilnærming og metode, ressursberegning for vernetjenesten, retningslinjer for hjemmekontor, prosess for arbeid med organisasjonspolitikk, fast post har vært beredskap korona. Det er etablert felles arbeidsmiljøutvalg for fylkesadministrasjonen med lokasjoner og nytt arbeidsmiljøutvalg for sektor tannhelse og forebygging.

Avvik innen helse, miljø og sikkerhet rapporteres i egne system. Vi skiller mellom avviksmeldinger og melding om skade, som vist i neste tabell.

Avvik innenfor helse, miljø og sikkerhet	Sum
Avviksmeldinger	517
Observasjon	87
Forbedringsforslag	5
Totalt antall meldinger	609
Skade på ansatt	40
Skade på elev	65

Foreløpig blir avvik rapportert i to ulike system, noe som gir ulike løsninger. Samordnet rapportering og statistikk vil først være på plass når nytt system er anskaffet.

Beredskap

Flere hendelser med trusler mot skoler i januar/februar og koronasituasjonen har gjort at beredskapsarbeid har vært en stor del av fylkeskommunens arbeid i 2020. Beredskapsarbeidet har vært en erfaringsreise hvor vi nå har en meget god kompetanse på beredskap samt nyttige og viktige kontakter i samfunnet. Det er opprettet en tverrsektoriell beredskapsgruppe i tillegg til sentral kriseledelse. Fylkesrådmann deltar i fylkesberedskapsrådet, og beredskapskoordinator deltar i statsforvalterens ukentlige beredskapsmøter sammen med ledelsen i kommunene. Det er også jevnlig kontakt med Folkehelseinstituttet, helsedirektoratet og fylkeslegen. Dialogen med de lokale smittevernmyndighetene er forbedret gjennom året med hensyn til felles forståelse for ansvar,

oppgaver og utfordringsbilde. Nasjonale nettverk og kontakten med KS innenfor områdene tannhelse, opplæring og kollektivtrafikk har vært viktig. Omdømme, medieoppmerksomhet, intern og ekstern kommunikasjon har vært spesielt utfordrende.

Etikk

Fylkeskommunen utarbeidet før 1.januar 2020 etiske retningslinjer. Disse gjelder for alle ansatte, og sammen med arbeidsreglementet er de en del av arbeidsavtalen for hver enkelt medarbeider. Etikk har fått et eget område i ansattportalen Innsida. Her finner man informasjon om hvorfor god etisk praksis er en svært viktig del av hvordan fylkeskommunen løser sitt samfunnsoppdrag, og hva som forventes av alle medarbeidere. Her ligger det også oppgaver til bruk i etisk refleksjon.

Fylkeskommunens ledere har et ekstra ansvar i denne sammenheng med informasjon og oppfølging. Fylkeskommunen har i 2020 hatt kurs for de ulike sektorene i utvalgte styrende dokumenter. De etiske retningslinjene er et av dokumentene som har vært gjennomgått på disse kursene. Svært mange av lederne har fått dette kurstilbudet i 2020, og resten vil få tilbudet i 2021.

7. Samhandling og grønn omstilling

Prioriterte satsingsområder basert på FNs bærekraftsmål for fylkeskommunen

Regionreformen ga fylkeskommunen en styrket samfunnsutviklerrolle (Kommunal og moderniseringsdepartementet 2016). En viktig del av samfunnsutviklerrollen er å mobilisere og koordinere kunnskap og ressurser fra statlige, fylkeskommunale, kommunale, private og frivillige aktører. Fylkeskommunen har et firedelt samfunnsoppdrag som demokratisk arena, tjenesteyter, myndighetsutøver og samfunnsutvikler. Regjeringen og Storting har en tydelig forventning til at den nye fylkeskommunen utøver en styrket samfunnsutviklerrolle. Fylkeskommunen skal peke ut strategi, mobilisere ulike aktører og samordne interesser. Komplekse utfordringer knyttet til blant annet verdiskaping, kompetanse, folkehelse, samferdsel og by- og distriktsutvikling krever samordnet innsats. Løsninger på mange utfordringer kan ikke utvikles av en aktør alene, men krever tett samhandling mellom aktører som ofte kan ha vidt forskjellige interesser.

I 2015 lanserte FN 17 bærekraftsmål som erstattet tusenårsmålene. Målene legger til grunn de tre dimensjonene ved bærekraftig utvikling:

- Klima og miljø
- Økonomi
- Sosiale forhold

Bærekraftsmålene innebærer en tilnærming til samfunnsutvikling hvor alle områder er gjensidig avhengig av hverandre, og hvor økonomisk bærekraft hviler på sosial bærekraft som igjen hviler på miljømessig bærekraft. Norge har forpliktet seg til å oppfylle bærekraftsmålene, og rapporterer årlig til FN om hvordan bærekraftsmålene følges opp i rapporten One year closer (Finansdepartementet og Utenriksdepartementet 2019). I Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023 (Kommunal- og moderniseringsdepartementet 2019) ligger det en klar forventning om at regioner og kommuner skal legge bærekraftsmålene til grunn for planarbeidet. Fellesnemda fulgte opp dette i sak 84/19 gjennom å vedta FNs bærekraftsmål som styrende prinsipp for regional planutvikling i Vestfold og Telemark i tråd med nasjonale forventninger. FNs bærekraftsmål legges til grunn for regional planstrategiprosess i Vestfold og Telemark, og regionens satsingsområder gjenspeiles i planstrategien.

Hvert av bærekraftsmålene følges av ulike delmål. Til sammen er det 169 delmål knyttet til de 17 bærekraftsmålene. Delmålene gir retning og bidrar til å konkretisere og gjøre arbeidet med målene virksomhetsnære og gjennomførbare. I arbeidet med å operasjonalisere målene har det vært nødvendig å vurdere hvordan delmålene er relevante i en lokal og regional kontekst. Deretter har det vært vurdert hvilke av delmålene Vestfold og Telemark har størst utfordringer knyttet til, og se disse i sammenheng med områder hvor regionen har størst mulighet for å påvirke utviklingen i positiv retning. I 2020 har det vært forberedt en politisk og administrativ prosess for å utforme og

detaljere måloppnåelse innenfor bærekraftsmålene for Vestfold og Telemark fylkeskommune gjennom virksomhetsstyring og tverrsektorielt samarbeid med aktører i regionen.

I tråd med regionsformen, FNs bærekraftsmål, regionens utfordringer og muligheter og innspill fra ulike samfunnsaktører anbefalte fellesnemnda i sak 83/19 at det er to områder som krever prioritering og forpliktende samhandling i nye Vestfold og Telemark fylke:

1. Verdiskaping gjennom grønn omstilling
2. Samhandling for å nå komplekse samfunnsutfordringer

Ut ifra FNs 17 bærekraftsmål har Vestfold og Telemark fylkeskommune identifisert noen konkrete bærekraftsmål som sees som spesielt sentrale for regionen, og som understøtter de to prioriterte satsingsområdene.

Det er startet å bygge et solid kunnskapfundament for den nye regionen med mål om å bli et felleseie for alle samfunnsaktører i regionen. Ditt og mitt Vestfold og Telemark – et kunnskapsbilde i utvikling har vært kunnskapsgrunnlaget for ny regional planstrategi lansert i 2020, i tillegg til å styrke den nye fylkeskommunens egne forutsetninger for å bli en relevant utviklingsaktør. I Ditt og mitt Vestfold og Telemark – et kunnskapsbilde i utvikling er det pekt på seks sentrale bærekraftsmål for satsingsområdet Verdiskaping gjennom grønn omstilling.

De syv bærekraftsmålene som understøtter og setter retning er:

- FNs bærekraftsmål 4: God utdanning
- FNs bærekraftsmål 8: Anstendig arbeid og økonomisk vekst
- FNs bærekraftsmål 9: Innovasjon og infrastruktur
- FNs bærekraftsmål 11: Bærekraftige byer og samfunn
- FNs bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon
- FNs bærekraftsmål 13: Stoppe klimaendringene
- FNs bærekraftsmål 17: Samarbeid for å nå målene henger tett sammen med satsingsområdet Samhandling for å løse komplekse samfunnsutfordringer og fylkeskommunens samfunnsutviklerrolle.

8. Klimaregnskap

Klimaregnskapet viser hva driften av Vestfold og Telemark fylkeskommune fører med seg av klimagassutslipp. Mange av utslippene driften av fylkeskommunen medfører er kartlagt, men det jobbes også med å kartlegge og tallfeste utslipp som det foreløpig ikke er tall på. De kartlagte utslippene for driften av Vestfold og Telemark fylkeskommune gikk ned med 15 % fra 2019 til 2020. Hovedgrunnen til nedgangen er redusert energi til oppvarming og reduserte utslipp forbundet med transport. Noe av dette skyldes pandemisituasjonen, mens noe kan forklares av utfasing av oljefyr og endret bruk av drivstoff i kollektivtransporten.

De totale kartlagte klimagassutslippene var på 14 tonn CO₂ i 2020, ned fra 16,4 tonn i 2019. Forbruket av strøm og fjernvarme gikk ned med 16 %, fra 53,2 millioner kWh i 2019 til 44,9 millioner kWh i 2020.

I forbindelse med utarbeidelsen av klimaregnskapet for 2020 har det blitt gjort et arbeid med å fornye utslippsfaktorene. Utslippsfaktorer er omregningsfaktorer for å regne om brukt energi til klimagassutslipp, for eksempel hvor mye klimagassutslipp forbruket av en liter bensin gir. De nye utslippsfaktorene er i hovedsak hentet fra offentlige kilder som Miljødirektoratet og Statistisk sentralbyrå (SSB). En annen endring er at elektrisitet måles i kWh og ikke CO₂-utslipp. Dette er fordi det er krevende å velge utslippsfaktor for strøm. I tillegg gir forbruket av kWh tilsvarende informasjon som kan benyttes som beslutningsgrunnlag for investeringer i for eksempel energieffektiviserende tiltak.

Fordeling av utslipp

Klimaregnskapet viser til tre klimafokus, for å systematisere utslippene i forskjellige kategorier. Klimafokus er en oversettelse av ordet "Scope" som benyttes i rapporteringen til Greenhouse Gas Protocol (GHG-protokollen). Tabell 1 viser de kartlagte utslippene til Vestfold og Telemark fylkeskommune fordelt på klimafokus 1, 2 og 3:

- Klimafokus 1 omfatter direkte utslipp fra kilder som eies og kontrolleres av fylkeskommunen (måles i utslipp).
- Klimafokus 2 omfatter indirekte utslipp fra forbruk av innkjøpt energi (måles i kWh).
- Klimafokus 3 omfatter andre indirekte utslipp som ikke eies av fylkeskommunen, for eksempel utslipp forbundet med innkjøp av varer og tjenester (måles i utslipp og kWh).

Utslipp/Energibruk	2020	2019	Endring (%)
Klimafokus 1 (CO2)	460 244	635 340	-28 %
Klimafokus 2 (kWh)	44 896 503	53 185 291	-16 %
Klimafokus 3 (CO2)	13 494 868	15 741 185	-14 %
Klimafokus 3 (kWh)	36 041		
Sum Utslipp (CO2)	13 955 112	16 376 525	-15 %
Sum Energibruk (kWh)	44 932 544	53 185 291	-16 %

Tabell 1 viser de totale utslippene og energibruken fordelt på klimafokus (Scope) 1, 2 og 3 i 2019 og 2020, i tillegg til endringen i utslipp og energibruk fra 2019 til 2020.

De direkte utslippene, som er målt under klimafokus 1, utgjør 3 % av de totale utslippene, mens utslipp målt under klimafokus 3 står for 97 % av utslippene forbundet med driften av Vestfold og Telemark fylkeskommune. Ettersom klimafokus 2 måles i kWh, vises ikke dette på utslippsfordelingen mellom de tre klimafokusene.

De store utslippspostene hører inn under klimafokus 3. Kollektivtransporten står for 93 % av de totale kartlagte utslippene. Ettersom vi vil få tilgang på utslippstall forbundet med drift og vedlikehold av fylkesvegnettet, vil også dette synliggjøres som en stor utslippspost i klimaregnskapet til fylkeskommunen. Dette betyr at de målte utslippene under klimafokus 3 vil øke i takt med at vi får tilgang på flere tall. For klimafokus 1 og 2 er en større andel av utslippene kartlagt. Her forventes det derfor ikke vesentlige økninger i utslippene som følge av bedre tallgrunnlag.

Klimafokus 1

Energivare	Beskrivelse	Forbruk	Enhet	Faktor	Utslipp 2020	Utslipp 2019	Endring %
Klimafokus 1 (Scope 1) :							
<i>Stasjonær forbrenning</i>							
Fyringsolje	Oppvarming bygg	6 210	liter	2,66	16 519	91 871	-82 %
Propan	Oppvarming bygg	98 689	kg	3,00	296 067	349 200	-15 %
Biobrensel (flis, pellets)	Oppvarming bygg	1 895 945	kWh	-	-	-	
Naturgass	Oppvarming bygg	30 516	Sm ³	1,99	60 727	38 906	56 %
<i>Egne kjøretøy og maskiner</i>							
Drivstoff	Egne kjøretøy/maskiner	666 271	km	0,123	81 951		
Bensin	Egne kjøretøy/maskiner		liter	2,32		18 541	-100 %
Bensin	Egne kjøretøy/maskiner		km	0,154		5 701	-100 %
Diesel	Egne kjøretøy/maskiner	1 872	liter	2,66	4 980	106 036	-95 %
Diesel	Egne kjøretøy/maskiner		km	0,111		25 085	-100 %
Sum Klimafokus 1:					460 244	635 340	-28 %

Tabell 2 viser hvordan de direkte utslippene under klimafokus (scope) 1 fordeler seg. Det er hovedsakelig utslipp forbundet med energibruk og drivstoff.

De direkte utslippene, målt under klimafokus 1, sto for 3 % av de totale kartlagte utslippene i 2020. Dette var en nedgang på 28 % sammenlignet med 2019. Dette skyldes i hovedsak lavere forbruk av fyringsolje og propan til oppvarming og mindre transport som følge av pandemien.

Utslippene fra fyringsolje er restforbruk av gjenværende olje på Melsom og SMI-skolen. Forbruket av naturgass er knyttet til Færder videregående skole og har økt de siste to årene. Dette skyldes vedvarende problemer med varmepumpa på skolen, noe som har ført til at mer av oppvarmingen skjer med naturgass, i tillegg til bruk av gass til lakkering i undervisningen. Flis og pellets blir regnet som biogent og beregnes ikke CO₂-utslipp for under klimafokus 1, men følges opp i tabell 5 som biogene utslipp.

Utslipp fra egne kjøretøy har tidligere blitt rapportert inn stykkevis og delt, og vi har ikke hatt en helhetlig oversikt over samtlige kjøretøy rundt på de forskjellige enhetene. I 2020 har fylkeskommunen fått en helhetlig oversikt over samtlige fylkeskommunale kjøretøy og maskiner, totalt 217 stykker. 65 av dem er elbiler. Det foreligger kun rapport på kjørte kilometer for 88 av 152 fossile kjøretøy. Ettersom systemene blir bedre, vil fylkeskommunen få rapporter på samtlige kjøretøy. Fylkeskommunen vil også få fordeling på type drivstoff. Disse utslippene vil dermed bli lettere å følge fremover.

Klimafokus 2

Energivare	Beskrivelse	Forbruk	Enhet	Faktor	Utslipp 2020	Utslipp 2019	Endring %
Klimafokus 2 (Scope 2) :							
<i>Innkjøpt energi</i>							
Elektrisitet	Elektrisitetsforbruk		kWh		24 923 650	30 183 804	-17 %
Elektrisitet	Elektrisitetsproduksjon		kWh		-499 528		
Veilys inkl vifte i 2 tunneller	Elektrisitetsforbruk		kWh		14 662 753	16 125 982	-9 %
Fjernvarme/-kjøling	Oppvarming bygg		kWh		5 809 628	6 875 505	-16 %
Sum Klimafokus 2:			kWh		44 896 503	53 185 291	-16 %

Tabell 3 viser forbruk av innkjøpt energi, som måles under klimafokus (scope) 2. Samtlige tall er oppgitt i kWh.

Forbruket av innkjøpt energi gikk ned med 16 % fra 2019 til 2020. Dette kan begrunnes med lavere bruk av fylkeskommunale bygg gjennom pandemien. For første gang er energiproduksjon en del av klimaregnskapet. På Horten videregående skole ble det produsert nær en halv million kWh i 2020. Energiproduksjonen ved fylkeskommunale bygg vil øke når Færder Energifabrikk ferdigstilles, og dersom det blir energiproduksjon ved flere fylkeskommunale bygg. Dette vil føre til et lavere nettoforbruk av innkjøpt energi.

Elektrisitetsforbruket langs de fylkeskommunale vegene gikk ned med 9 % fra 2019 til 2020. Mindre bruk av tunnelvifter, litt senere tenning av veilysset om kvelden og utskiftning til LED-armaturer er forklaringer på dette. I tillegg ble lyskilder og kondensatorer på nesten alle gamle armaturer byttet i 2020.

Klimafokus 3

Energivare	Beskrivelse	Forbruk	Enhet	Faktor	Utslipp 2020	Utslipp 2019	Endring %
Klimafokus 3 (Scope 3):							
<i>Avfall</i>							
Restavfall		420 834	kg	0,57	239 875	303 293	-21 %
<i>Kollektivtransport</i>							
K2014 - buss Vestfold Tide	Diesel	1 710 316	liter	2,66	4 549 441		
	Elektrisitetsforbruk	2 111	kWh				
K2016 - buss Vestfold U nibuss	Diesel	601 327	liter	2,66	1 599 530		
	Biogass	1 501 374	Nm3				
K2016 - buss Grenland Vy Buss	Diesel	1 050 492	liter	2,66	2 794 309		
	Biogass	1 143 445	Nm3				
K2018 - minibuss Vestfold	Diesel	54 286	liter	2,66	144 401		
	Biogass	126 062	Nm3				
K2019 - buss Telemark	Diesel	1 058 540	liter	2,66	2 815 716		
K2020 - buss Vestfold Vy Buss	HVO	35 408	liter	1,06	37 674		
	Biogass	328 695	Nm3				
Kragerø Fjordbåtselskap (50% eierskap)	Diesel	325 046	liter	2,66	864 621		
Brevik Fergeselskap (50% eierskap)	Diesel	67 873	liter	2,66	180 542		
Sum kollektivtransport					12 986 234	14 922 180	-13 %
<i>Transport</i>							
TT-ordning	Drivstofforbruk	826 601	km	0,123	101 672	92 720	10 %
Torp lufthavn (eierskap 43,3%)	<i>Ikke med i 2017/18/19</i>						
<i>Fylkesveier</i>							
Drift og vedlikehold	<i>Ikke med i 2017/18/19/20</i>						
Anlegg	<i>Ikke med i 2017/18/19/20</i>						
<i>Tjenestereiser v/reisemåte</i>							
Km-godtgjørelse bil	Drivstofforbruk	1 265 619	km	0,123	155 671	422 992	-63 %
Km-godtgjørelse moped/motorsykel	Drivstofforbruk	998	km	0,086	86		
Km-godtgjørelse elbil (måles i kWh)	Elektrisitetsforbruk	169 650	km	0,2	33 930		
Fly	<i>Ikke med i 2017/18/19</i>	103	antall	110	11 330		
Sum Klimafokus 3	kg CO2				13 494 868	15 741 185	-14 %
Energiforbruk Klimafokus 3	kWh				36 041		

Tabell 4 viser de kartlagte utslippene under klimafokus (scope) 3. Kollektivtransporten utgjør størstedelen av utslippene, og det er flere kjente utslipp som det foreløpig ikke finnes tall for.

Utslippene fra klimafokus 3 gikk ned med 14 % fra 2019 til 2020, til 13,5 tonn CO₂. I tillegg har det vært et forbruk av strøm på 36 000 kWh som kan knyttes til elbusser og tjenestereiser med elbil. Det har vært en nedgang i utslipp forbundet med de fleste faktorene under klimafokus 3. Årsaken er i stor grad pandemien.

Kollektivtransporten står for den største utslippsposten under klimafokus 3 og hadde en nedgang i utslipp på 13 % fra 2019 til 2020. Dette har hovedsakelig fire forklaringer. Et nytt bussanbud i Telemark, med mindre og nyere busser, har gitt helårseffekt i 2020 sammenlignet med 2019. I nordre Vestfold ble det en overgang fra diesel til biogass og HVO fra 1. januar 2020. I tillegg har det ikke blitt kjørt nattbuss i byene gjennom pandemien, og det har vært redusert ruteproduksjon forbundet med nedstengning av skoler i mars og april. Videre var fergetilbudet redusert i skjærgården fra medio mars til medio mai som følge av ferger i dokk og pandemi.

Utslippene forbundet med TT-ordningen er den eneste posten som har økt under klimafokus 3 fra 2019 til 2020.

Tjenestereiser med fly er for første gang med i dette klimaregnskapet. Slik systemene er nå, er det kun mulig å få ut antall flyreiser. Det jobbes med å forbedre dette i samarbeid med systemleverandørene. I årets klimaregnskap er det satt et fast utslipp per reise som tilsvarer utslippene på en flyreise mellom Oslo og Trondheim.

Utslipp forbundet med utbygging, drift og vedlikehold av fylkesveger har ikke vært med tidligere og er heller ikke med i 2020. Det er imidlertid innarbeidet nye krav til innrapportering av forbruks- og utslippsdata i tre driftskontrakter på veg som skal fornyes i 2021. Etersom kontrakter fornyes vil dette bli standard, og tallgrunnlaget for klimaregnskapet vil forbedres over tid.

Fylkeskommunen er deleier i Sandefjord Torp lufthavn (43,3 %). Det har ikke vært rapportert på utslipp forbundet med driften av lufthavnen tidligere, men lufthavnen er sertifisert i henhold til ISO14001:2015. Torp har imidlertid blitt medlem i Klima- og energinettverket og vil følge nettverkets rutiner for rapportering av klimaregnskap. Utslippstall vil dermed publiseres i løpet av høsten 2021.

Biogene utslipp

GHG-protokollen krever at også biologiske utslipp vises. Biogene utslipp skal innlemmes i en alternativ beregning som kalles «Out of scope». Dette gjelder fyring med bioflis og pellets under klimafokus 1 og biogass som drivstoff i kollektivtransporten under klimafokus 3.

Alternativ beregning for biogene utslipp (Out of scopes):					
Energivare	Klimafokus	Forbruk	Enhet	Faktor	Utslipp 2020
Bioflis, pellets	<i>Klimafokus 1</i>	1 895 945	kWh	0,35	670 349
Biogass	<i>Klimafokus 3</i>	3 099 576	Nm ³	1,99	6 168 156
Sum					6 838 506

Tabell 5 viser alternativ beregning for biogene utslipp.

Arealregnskap

Norsk natur forsvinner bit for bit, uten at vi har tilstrekkelig oversikt over ødeleggelsene. Et arealregnskap kan bidra til kontroll over totaleffekten av arealbruksendringer og bit-for-bit-utbygging på naturmangfold og klima. Arealprofilene tilgjengeliggjør statistikk som gir grunnlag for arealregnskap og arealbruksendringer, slik at det i alle planprosesser etableres et felles kunnskapsgrunnlag som utgangspunkt for planarbeidet. Dette vil bidra til at naturens rettsvern styrkes.

I Vestfold og Telemark fylkeskommune viser arealprofilene økt press i strandsonen, økende utbygging av fritidsboliger, både ved kysten og i fjellet, og nedbygging og omdisponering av dyrket og dyrkbar jord. Samordna areal og transport er en viktig nøkkel i arbeidet for å få ned klimagassutslippene og samtidig verne om naturen.

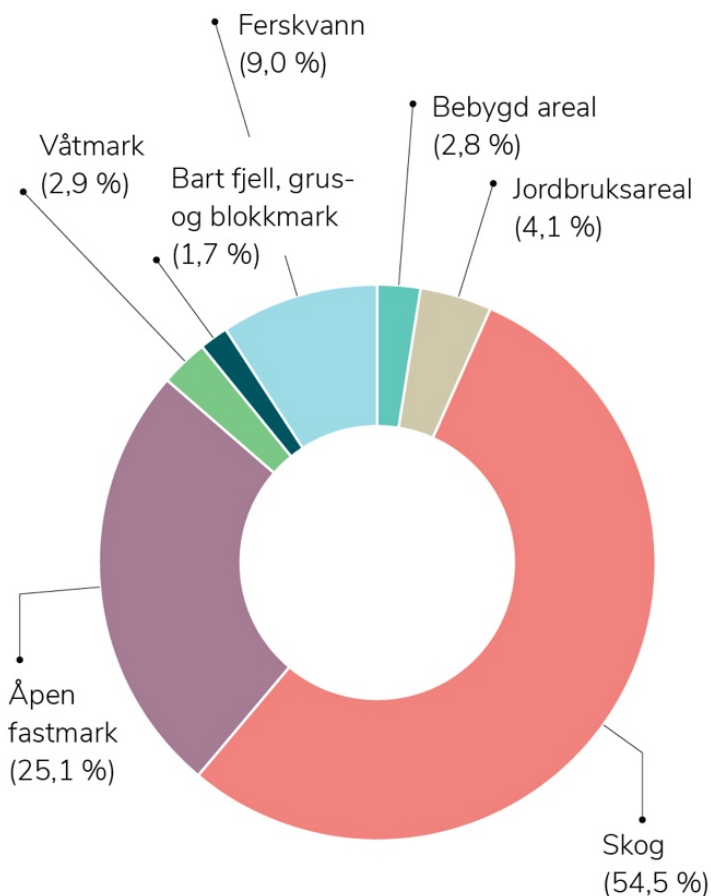
Arealene i fylket vårt

Arealprofilene viser arealbruksendringer på en enkel og brukervennlig måte, slik at det i alle planprosesser etableres et felles, omforent og godt kunnskapsgrunnlag som utgangspunkt for

planarbeidet. Størstedelen av regionen er dekket av skog og åpen fastmark, rundt 4 % er jordbruksareal og 3 % er bebygd areal. Fylket har areal av regional og nasjonal verdi knyttet til jordbruk, kultur og natur. 11,2 % av landarealet i regionen har en form for vern (SSB, tabell 08936). Regionens tre nasjonalparker, Hardangervidda, Færder og Jomfruland nasjonalpark utgjør hoveddelen av det vernede arealet. 457 km² er vernet areal til havs. I tillegg har fylkeskommunen større fjellområder av internasjonal, nasjonal og regional verdi.

Skog er en viktig kategori i skog- og arealbrukssektoren. Vi har en forpliktelse om at samlet CO₂-utslipp fra skog og areal ikke skal være større enn samlet opptak av CO₂ i perioden 2021 - 2030. Årlig avskoges det 58 000 daa skog i Norge. Utbygging, hovedsakelig av vei og bebyggelse, står for 68 % av avskogingen. Omlegging til beite utgjør 18 %, og nydyrking 13 % av avskogingen. Fylkesvise statistikk er per i dag ikke tilgjengelig.

Avskoging, som er en varig endring i arealbruken, er forventet å gi de største samlede utslippene i skog- og arealbrukssektoren. Naturlig skogutvidelse har lavere produksjonsevne enn arealene som avskoges, og bidrar dermed i mindre grad til økt opptak og lagring av karbon. Arealene som påskoges kan til en viss grad kompensere for avskoging, dersom påskoging foregår på rett areal med riktig stedstilpassede treslag.

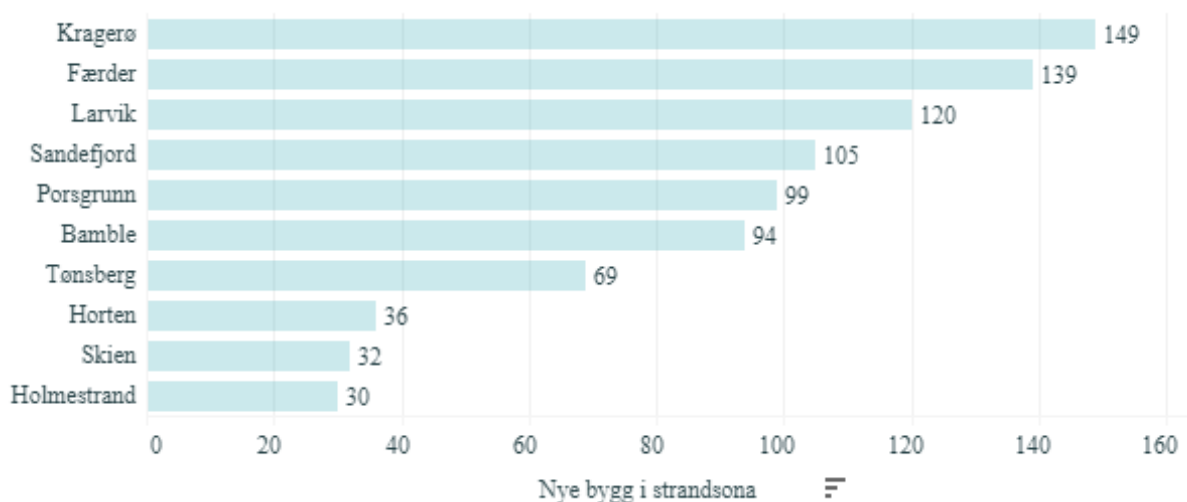
Figur 1: Arealbruk og arealressurser i Vestfold og Telemark. 2020.

Kilde: SSB, tabell 12942

Nye bygg i strandsonen

Helt siden midt i 1950-årene har det vært vern mot utbygging i strandområdene gjennom lovgivning, og seinere gjennom bestemmelser i plan- og bygningsloven om forbud mot bygging i 100-meters beltet langs sjøen (§ 1- 8). Til tross for byggeforbud, har det foregått omfattende byggevirksomhet. Ifølge SSB er Vestfold og Telemark blant de tre fylkene med størst press i strandsonen. Figur 2 viser SSB indikator for «nye bygg i strandsonen» for siste fire år. (tall fra 2019). I løpet av de fire årene fra 2016-2019 har antallet bygninger i strandsonen i regionen økt med 858. Økningen har vært størst i Kragerø og Færder, med 288 nye bygninger i 2019 sammenlignet med 2016.

Kystområdene i Vestfold og Telemark betyr mye for reiseliv, folkehelse og trivsel. Rundt 60 % av strandsonearealet i Vestfold og Telemark er påvirket av bygninger, jernbane, vei eller dyrket mark, og er dermed ikke tilgjengelig for allmennheten. Kystsonen i Vestfold og Telemark er utsatt for utbyggingspress og privatisering grunnet fritidsbebyggelse. Mange av disse arealene ligger nær byene og tettstedene i regionen.

Figur 2. Nye bygg i strandsonen siste fire år. 2019.

Kilde: SSB arealprofiler

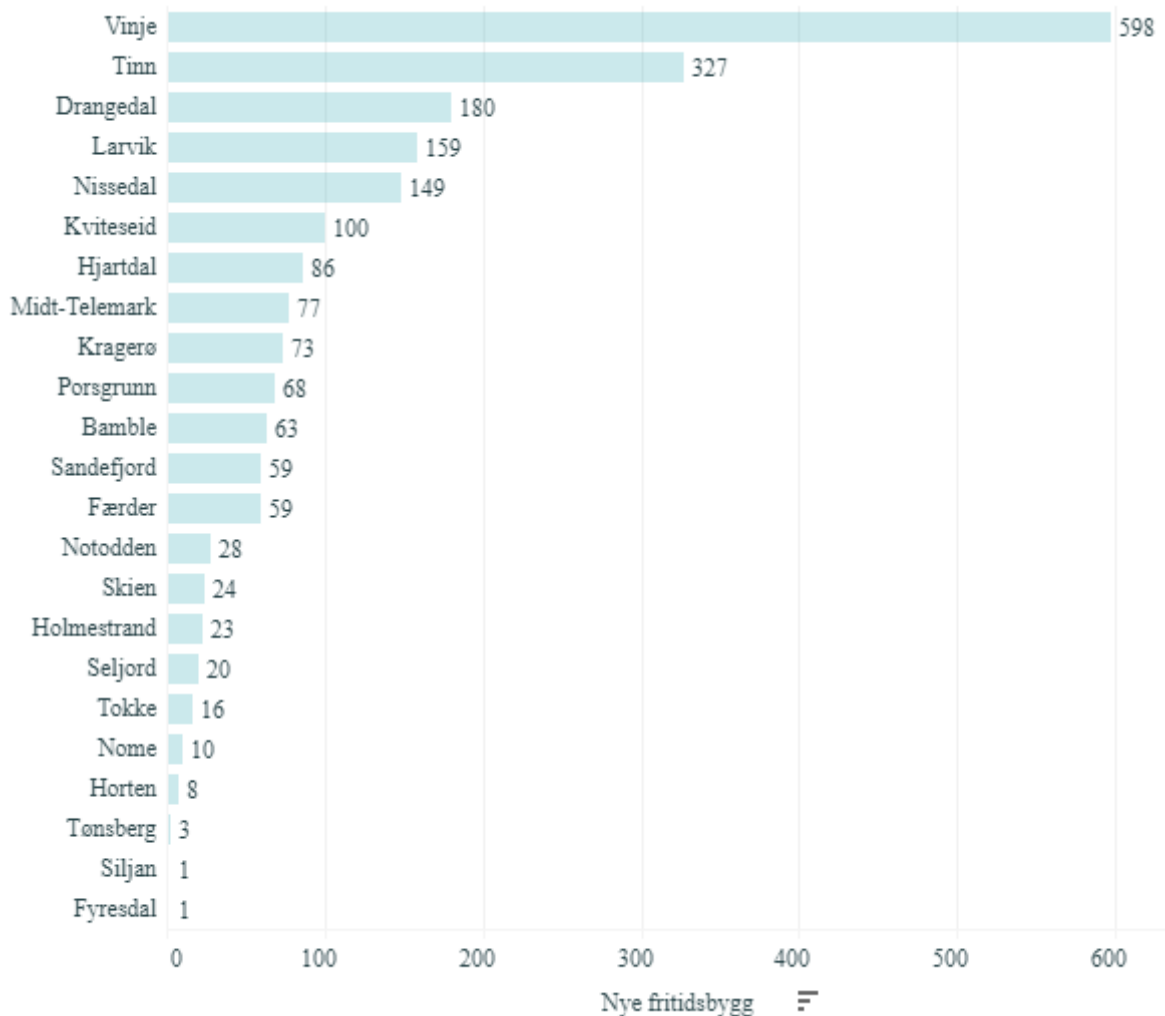
Nye fritidsbygninger

Fritidsboliger bygges i sårbare naturområder og i områder som er utsatt for klimaendringer. I starten av 2019 var det totalt 452 008 fritidsboliger i Norge (SSB, 2019). Tallet for 2019 har økt med ca. 20 000 fritidsboliger sammenlignet med 2018.

Det er en økende etterspørsel etter fritidsboliger, som blir tilfredsstillt av stadig mer utbygging. Flere fritidsboliger og fritidsboligfelt bygges derfor utenfor sentrumsområder, og legger beslag på nye arealer. Samtidig er fritidsboliger en viktig kilde til inntekt i mange kommuner.

Indikator fra Statistisk sentralbyrå viser antallet nye fritidsbygninger siste fire år for kommunene i Vestfold og Telemark (figur 3). Antallet fritidsbygninger i regionene økte i løpet av de fire årene

2017-2020 med 2 132. Økningen var størst i kommunene Vinje og Tinn, med 925 flere fritidsbygninger i 2020 sammenlignet med 2017.

Figur 3. Nye fritidsbygninger siste fire år. 2020.

Kilde: SSBs arealprofiler

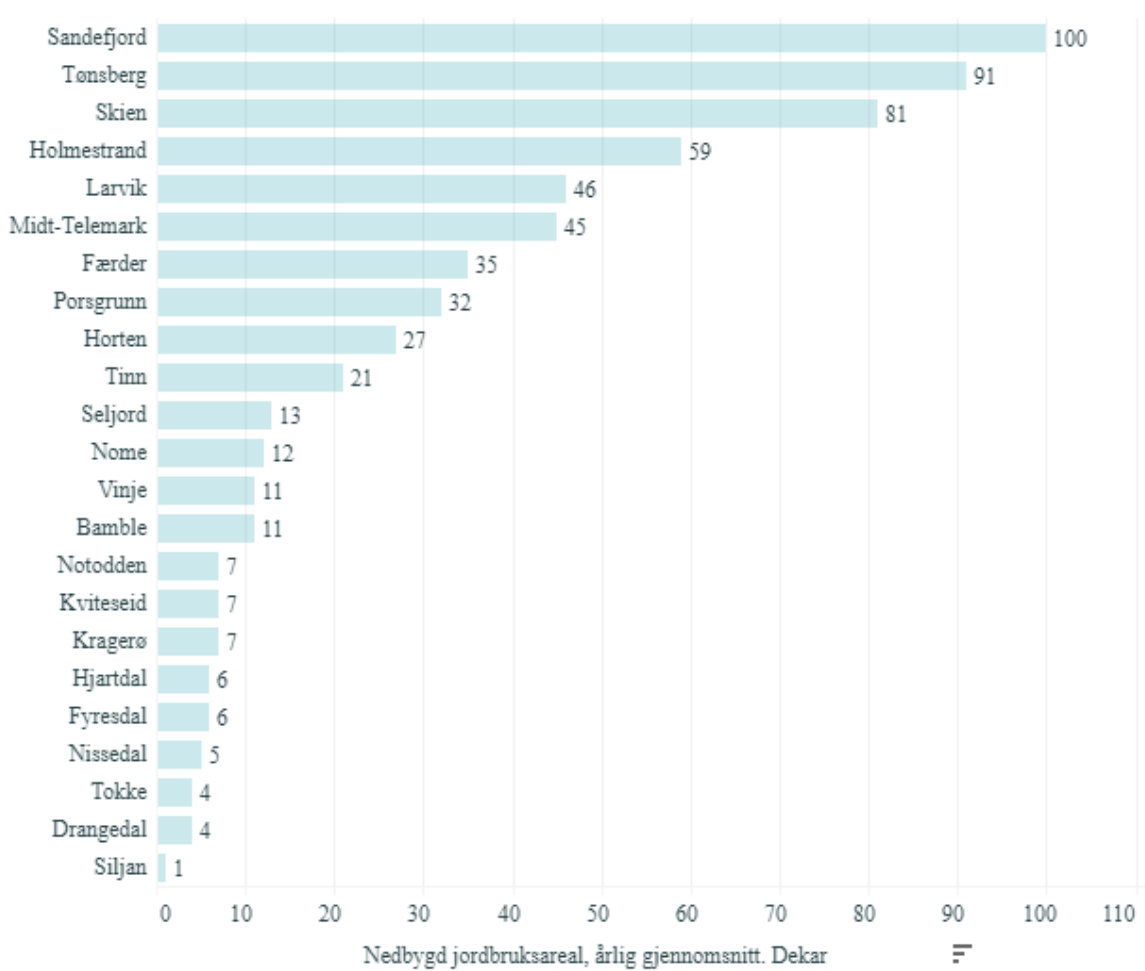
Nedbygging av dyrket jord og omdisponering av dyrket og dyrkbar jord

Det er behov for dyrket og dyrkbar jord for å sikre matforsyningen. Derfor bør dyrkbar mark i størst mulig grad ikke benyttes for å bygge veier, boliger og industribygg. Jordvern innebærer å sikre at den beste jorda fortsatt brukes til å dyrke mat, og ikke blir omdisponert til andre formål.

Vestfold og Telemark fylke er viktig som grønnsakhage og kornkammer for Norge. Det er et økende behov for sikker matforsyning for en stadig større befolkning. Jordvern er derfor en grunnleggende samfunnsinteresse. Jordvern handler om arealforvaltning, og vernet av matjord har blitt strengere over tid. Det nasjonale jordvernmålet er i dag strammet tydelig inn (Prop.1 S (2018 – 2019) Oppdatering av nasjonal jordvernstrategi). Kompakt by- og tettstedsutvikling er avgjørende for å unngå nedbygging av både dyrka og dyrkbar mark.

I Regional plan for bærekraftig arealutvikling i Vestfold (RPBA 2019) er et av samfunnsmålene økt matjordareal i 2040. Dette er krevende når de beste jordbruksområdene ligger tett på byene våre. Vern av dyrka- og dyrkbar mark skal sikre et langsiktig vern. Beslaget av dyrka og dyrkbar mark skal begrenses til et minimum, og kompensere tiltak gjennomføres for å begrense ulempene for landbruket. Nydyrking eller annen bruk av matjordlag som er flyttet, er eksempler på mulige kompensere tiltak. (Begge disse kompensere tiltakene har sine utfordringer. Nydyrking går på bekostning av skogareal, som er uønskelig i forbindelse med skogens rolle for klima. Flytting av matjord er komplisert og kostbart, og gir ikke alltid det ønskelige effekt).

I perioden 2004 – 2015 ble bygget ned i gjennomsnitt 671 dekar jordbruksareal per år i Vestfold og Telemark (figur 4). De fem største kommunene står for over halvparten av det nedbygde jordarealet.

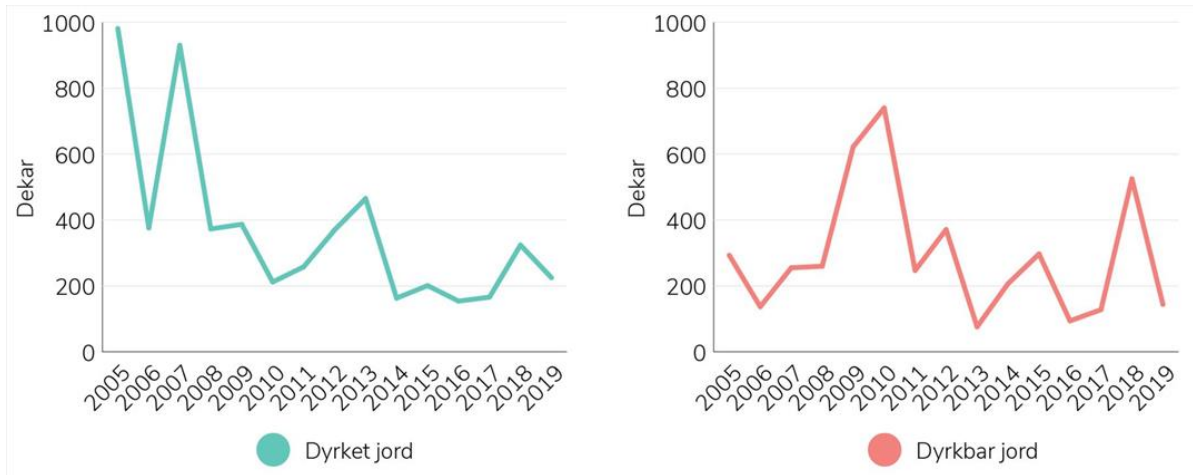

Figur 4. Årlig gjennomsnittlig nedbygd jordbruksareal over en tiårsperiode i dekar. Tall fra 2015.

Kilde: SSB arealprofiler

Ifølge statistikk fra Statistisk sentralbyrå over arealbruksendringer falt den årlige omdisponeringen av dyrket jord i Vestfold og Telemark med 77 % i perioden 2009 – 2019. Etter en liten økning fra

2017 til 2018, falt det omdisponerte arealet med 31 % fra 2018 til 2019 (figur 5). Siden 2014 har omdisponeringen av dyrket jord ligget på gjennomsnittlig 206 dekar per år. Arealet av omdisponert *dyrkbare* jord i regionen viser derimot ingen fallende trend, men har ligget på et mer stabilt nivå i samme periode (gjennomsnittlig 293 dekar per år).

Figur 5. Omdisponering av dyrket (grønn) og dyrkbare (rød) jord per år i Vestfold og Telemark.

Kilde: SSB tabell 07903

Samordnet areal og transport

Vestfold og Telemark har en rekke mellomstore byer og tettsteder som er preget av konsentrert bosetting, korte avstander og sentral lokalisering av handels- og tjenestetilbud. Områdene utenom byene og tettstedene har et spredt utbyggingsmønster med eneboliger, landbruks- og næringsområder. En bærekraftig arealpolitikk med en bevisst lokalisering av boliger og virksomheter, gir grunnlag for mer miljøvennlig transport, bidrar til å opprettholde naturmangfoldet og gjør at mest mulig av de verdifulle arealene bevares.

82 % av befolkningen i Vestfold og Telemark bor i tettbygde strøk. Befolkningsveksten i regionen er lav, men veksten i byer og tettsteder er høyere enn i resten av regionen. Befolkningsvekst er en utviklingskraft i et samfunn, men er også en utfordring i arealpolitikken. I tråd med nasjonale føringer er hovedprinsippet i de regionale arealplanene at veksten skal konsentreres, og at veksten skal skje som fortetting og transformasjon innenfor eksisterende byer og tettsteder.

Av alle nye bolig- og kontorbygg i 2018 ble 65 % oppført innenfor et eksisterende tettsted, og andelen var noe høyere for kontorbygg enn for boliger (figur 6A). Andelen bolig- og kontorbygg oppført innenfor et eksisterende tettsted var også noe høyere i Vestfold enn i Telemark (figur 6B).

Figur 6. A) Andel nye bygg innenfor tettsted, etter type. B) Andel nye bygg innenfor tettsted. 2018.

Kilde: SSB, tabell 11441

Selv om det fortettes innenfor byene og tettstedene, bygges det fortsatt mye utenfor. Kommunene ønsker boligområder utenfor byene og tettstedene, og det er et stort press på å utvikle nye næringsarealer langs hovedvegene. En tendens de siste årene har vært at det er mer lønnsomt å bygge boliger enn næringslokaler i byene. Dette har gitt flere sentrumsnære boliger, men færre kontor og næringsbygg. Kartlegginger av næringsareal både i Vestfoldbyene og i Grenland viser at det ikke er mangel på næringsareal, men byggeklare tomter og egnede lokaler for kontoretablering. Dette gjelder spesielt i byene, og påvirker konkurranseforholdet mellom bysentrene og arealer utenfor byene.

Indikatorene fra Statistisk sentralbyrå gir oss foreløpig ingen utvikling over tid, men sier noe om situasjonen i regionen i dag. På sikt vil vi kunne få tall som sier noe om hvorvidt vi lykkes med fortetting, knutepunktutvikling og bærekraftig lokalisering i fylket vårt.

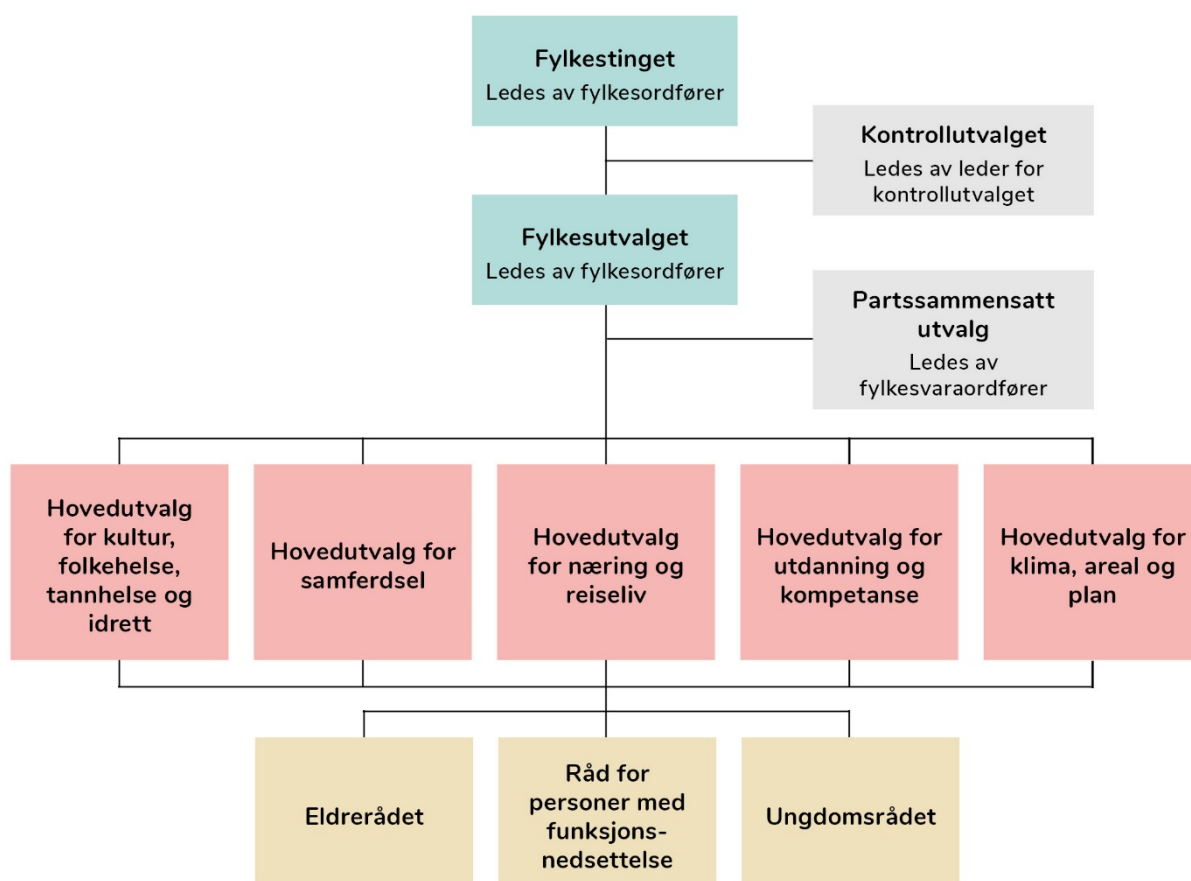

9. Fylkeskommunens sektorer

9.1. Politisk ledelse og politiske utvalg

Status for prioriterte oppfølgingsområder

Fylkeskommunen styres av folkevalgte politikere og fylkestinget er det øverste folkevalgte organet. Fylkestinget velges for fire år av gangen og består av 61 representanter. Fylkestinget treffer avgjørelser i større og prinsipielle saker og gir rammer for alt arbeid i Vestfold og Telemark fylkeskommune. Det sittende fylkestinget er valgt for perioden 2020–2023. Det er til sammen 17 folkevalgte organ, hvorav 12 av disse presenteres i figuren nedenfor.

Øvrige folkevalgte organ er: fylkesvalgsstyre, valg- og reglementsnemnd, yrkesopplæringsnemnda, særskilt klagenemnd og fylkestrafikksikkerhetsutvalget. 2020 var første ordinære driftsår for Vestfold og Telemark fylkeskommune. Saker behandlet i de folkevalgte organene har både omhandlet ordinær drift og videre utvikling av en sammenslått fylkeskommune.

Antall avholdte møter og saker behandlet i 2020:

Utvalg	Møter	Saker
Fylkestinget	10	201
Fylkesutvalget	10	124
Valg- og reglementsnemnda	8	69
Partssammensatt utvalg	9	51
Hovedutvalg for næring og reiseliv	9	89
Hovedutvalg for utdanning og kompetanse	8	71
Hovedutvalg for samferdsel	8	85
Hovedutvalg for kultur, folkehelse, tannhelse og idrett	9	93
Hovedutvalg for klima, areal og plan	10	76
Fylkeskommunalt eldreråd	8	37
Fylkeskommunalt råd for personer med nedsatt funksjonsevne	8	51
Interimsstyret Vestfold og Telemark ungdomsråd	4	24
Y-nemnda	8	59
Særskilt klagenemnd	7	41
Fylkestrafikksikkerhetsutvalget	9	26
Kontrollutvalget	8	56

Status økonomi

Beløp i 1000

Budsjettområde	Regnskap 2020	Oppr. bud. 2020	Rev. bud. 2020	Avvik i kr	Avvik i %
10-Politiske utvalg og politisk ledelse	35 740	23 109	31 909	-3 831	-12,0 %
11-Kontrollutvalget	6 325	6 524	6 524	199	3,1 %
12-Politisk ledelse	15 236	15 066	15 066	-170	-1,1 %
Sum	57 300	44 699	53 499	-3 801	-7,1 %

Kommentar til status økonomi

Regnskapet for 2020 viser et merforbruk på 3,8 mill. kr det vil si 7 %. Ved en feil ble budsjettammen til politisk ledelse og politiske utvalg beregnet for lavt for 2020. Fylkestinget kompenserte deler av dette i forbindelse med behandlingen av tertialrapport 1. Som følge av den pågående koronapandemien ble ikke alt kompensert da fylkesrådmannen ønsket å se effekten av reduserte utgifter grunnet mindre reiser og digitale møter.

Andre forhold

Vestfold og Telemark fylkeskommune var av de første kommuner og fylkeskommuner i Norge til å ta i bruk digitale fjernmøter i forbindelse med koronapandemien for avholdelse av folkevalgte møter. Første digitale fylkesting ble avholdt den 13. mars.

Digitale fjernmøter har muliggjort en effektiv politisk beslutningsprosess i perioden. I spørreundersøkelse høsten 2020 var konklusjoner basert på de folkevalgtes svar at erfaringene med digitale fjernmøter i overveiende grad har fungert bra.

9.2. Fylkesrådmann og utviklingsavdelinger

Status for prioriterte oppfølgingsområder:

Utviklingsenhet Vestfold og Telemark +

Videreutvikling «Ditt og mitt Vestfold og Telemark»

Det regionale kunnskapsgrunnlaget ble publisert i oppdatert versjon høsten 2020. Innholdet er videreutviklet i omfang, og er presentert i fylkestinget og på en rekke arenaer både internt og eksternt gjennom året, blant annet for å understøtte arbeidet med regional planstrategi. I tillegg har VT+ utarbeidet kortfattede oversikter over sentrale trekk ved alle 23 kommuner i regionen.

VT+ samarbeidet med seksjon folkehelse og livsmestring om Slik lever vi i Vestfold og Telemark, et oversiktsbilde av helsetilstand og påvirkningsfaktorer i regionen. Utviklingsenheten har også bidratt i arbeidet med klimarapport med tilhørende statistikk på nettsidene.

For å videreutvikle kunnskap om verdiskaping i regionen, samarbeidet utviklingsenheten med sektor næring, innovasjon og kompetanse om å bestille en ekstern rapport om næringslivet i regionen. Rapporten ble levert høsten 2020, og er presentert i utvalg og på nettverksarenaer internt og eksternt. VT+ har i tillegg arbeidet med en oversikt over statlige arbeidsplasser i regionen generelt, og med vekt på blålystjenestene spesielt (publisert primo januar 2021). Dette ble publisert som en rapport med tilhørende interaktiv statistikk på nettsiden. VT+ gjennomførte, i samarbeid med sektor næring, innovasjon og kompetanse, spørreundersøkelse for å evaluere Forregion.

Utviklingsenheten har samlet statistikk og oversikter over utviklingen i arbeidsledighet, permitteringer og konkurser i forbindelse med koronapandemien på nettsidene til fylkeskommunen. I tillegg er det, i samarbeid med NHO, publisert utvalgte hovedtrekk fra NHOs bedriftsundersøkelser, som ble jevnlig gjennomført i 2020 for å følge med på tilstanden blant medlemsbedriftene i forbindelse med pandemien.

Digitalisere og popularisere Ditt og mitt Vestfold og Telemark

Arbeidet med å utvikle et heldigitalt kunnskapsgrunnlag med tilhørende analyser på nettsidene ble forsinket og startet opp senhøsten 2020. Årsaken var både at rekrutteringsprosessene av medarbeidere til VT+ tok noe lenger tid enn forventet, og pandemien.

Utvikling bruk av geodatainformasjonssystemer (GIS) er påbegynt, og et internt samhandlingsnettverk er etablert. Utviklingsenheten samhandler med mange sektorer om dette arbeidet, og særlig med sektor samferdsel, miljø og mobilitet. En del temakart er publisert på

nettsidene, og VT+ har også utarbeidet kartgrunnlag til bruk i interne prosesser og det er gjort analyser til dybderapporter og kunnskapsgrunnlag. Kart har også vært et viktig verktøy i forbindelse med Østersdugnaden, både når det gjelder registrering av gjennomførte plukkedugnader og å få oversikt over hvor mye og på hvilke strender plukking av østers er gjennomført. Arbeidet med videreutvikling av GIS fortsetter i 2021.

Etablere VT+ som et høykompetent analyse- og statistikkmiljø

Utviklingsenheten var fulltallig medio august 2020. I løpet av året 2020 har VT+ hatt fokus på å bidra til at fylkeskommunen jobber kunnskapsbasert i prosjekter og satsinger, og å avklare hvilken rolle VT+ kan ha i arbeidet. Konkrete oppgaver og tiltak har vært utført i dialog med fylkesrådmannens ledergruppe. Samhandlingsmøter med ledergruppene i alle sektorer ble gjennomført for å avklare samhandlingsbehov fremover og i forbindelse med konkrete prosjekter VT+ bidro blant annet i datainnsamlingen av fylkeskommunens interne spørreundersøkelse om koronapandemien. Utviklingsenheten har hatt ekstern dialog og samarbeid med enkelte kommuner, med NHO, NAV og med USN.

Utviklingsenhet Brukerbehov, digitalisering og kommunikasjon

Grønn IT

I 2020 ble årets elev-pc-er til VG1-elever levert fra en leverandør hvor produksjonen er karbonnøytral. Pc-ene ble transportert med båt istedenfor fly, og levert i pakker av åtte pc-er for å spare emballasje.

Felles sikker utskriftsløsning ble etablert med mer energieffektive skrivere fra en lokal leverandør, nesten 400 kopimaskiner er skiftet ut med nye. Disse administreres og gjøres tilgjengelig gjennom en felles løsning for hele fylket. Dette gir en effektiv løsning med stor grad av driftssikkerhet. Løsningen erstatter to tidligere løsninger som begge var ustabile og dyre i drift. Gradvis avvikling av lokale løsninger og personlige skrivere vil gi en direkte miljøgevinst og en økonomisk gevinst.

IT-servicedesk leverer tjenester på tvers av alle lokasjoner gjennom effektive digitale løsninger og et felles sakssystem. Tjenestene fører til mindre reising og raskere løsningsstid. Et felles inventarsystem er en modul i dette som gir full oversikt over hvor pc-er finnes på lager, slik at maskiner kan gjenbrukes og behovet for lagervarer blir mindre.

Digital samhandling, hjemmekontor, hjemmeundervisning og digitale politiske møter som følge av koronapandemien har gitt vesentlig mindre reiseaktivitet. Det får en varig effekt av økt digitalisering av møter.

Kommunikasjon

Ulike medieoppslag av både positiv og negativ karakter for fylkeskommunes omdømme dominerte mediebildet, spesielt høsten 2020. Hendelsene og mediekontakt ble fulgt tett opp med kommunikasjonsfaglig og juridisk bistand.

Koronapandemien krevde også stor kommunikasjonsmessig innsats med informasjon eksternt og internt.

Nye nettsider for fylkeskommunens videregående skoler ble ferdigstilt i slutten av 2020. Elevene er hovedmålgruppe for nettsidene, og har derfra lett tilgang til viktige ressurser som timeplan og skole arena. De største skolene hadde opp mot 32 000 besøk i løpet av en måned.

Den nye nettsida til fylkeskommunen har opplevd stor trafikk gjennom hele året. Opplæring og folkehelse hadde nær 200 000 besøk og Samferdsel 85 000 besøk i 2020.

Nytt intranett for ansatte, "innsida", ble introdusert i oktober. Alle ansatte er registrert som daglige brukere av den nye løsningen.

Kommunikasjonsstrategien ble påbegynt høsten 2020, men vil først ferdigstilles sommeren 2021.

Digitalt utviklingsarbeid

Sammenslåingprosjekter og koronapandemien har preget utviklingsarbeidet i 2020. Organisasjonen kunne meget raskt nyttiggjøre seg digitale løsninger da samfunnet stengte ned som følge av koronapandemien. Store utviklingsprosjekter slik som "Teams som LMS" (Læringsplattform for videregående opplæring) og "Digital hverdag" som plattform for ansatte kom umiddelbart til nytte. De bidro til at Vestfold og Telemark fylkeskommune var blant de aller første til å komme i gang med digital fjernundervisning. Det første digitale fylkestinget ble gjennomført allerede dagen man stengte ned, og fylkeskommunen hadde verktøy for digital samhandling på plass når ansatte måtte jobbe hjemmefra. Kontinuerlige utviklingsaktiviteter for å forbedre og tilrettelegge for arbeid fra hjemmekontor og ferdigstillelse og bistand i store utviklingsprosjekter har lagt beslag på mye ressurser i hele 2020.

To samarbeidsprosjekter med kommunene har fortsatt tross pandemien og øvrige presserende oppgaver. Det gjelder «Enklere samhandling om tannhelsetilbud til pleietrengende pasienter» og «Kim som skoleelev – overgangen fra ungdomsskole til videregående skole». Begge handler om samhandling på tvers av kommuner og fylkeskommuner med innbyggerne i sentrum. Det har vært og er et meget positivt samarbeid hvor kommuner og fylkeskommune tar utgangspunkt i brukernes behov uavhengig av hvem (kommune/fylkeskommune) det er som leverer tjenestene i de forskjellige ledd. Dette er i tråd med ambisjonene i Regjeringens og KS digitaliseringsstrategi «Én digital offentlig sektor». Samtidig har fylkeskommunen bidratt aktivt til å etablere et digitalt samarbeid med kommunene i fylket, kalt «DigiTV». Også dette bidrar til å realisere de nasjonale ambisjonene om å digitalisere offentlig sektor på en koordinert måte.

Et kraftfullt og samlende grep om digital transformasjon er planlagt og vil starte i 2021. Det tar sikte på å mobilisere alle fagsektorer, sikre at riktige tiltak, prosjekter og programmer blir gjennomført, og bygge kompetanse til å ta steget inn i den digitale transformasjonen.

Fullføre etablering av digital infrastruktur, basistjenester og fagsystemer

Arbeidet med å bygge gode og godt integrerte løsninger for ny fylkeskommune og nye fagområder har pågått i hele 2020, og fortsette utover i 2021. Dette gjelder komplettering av IT-arkitekturen, tilpasninger av digitale arbeidsprosesser, nye rutiner for forvaltning av fagsystemer, brukerstøtte, utstyrsanskaffelser og digitale flater.

IT-brukerstøtte registrerte 33.000 løste saker, og det har vært lagt vekt på brukertilfredshet, løsningsstid og strukturert jobbing.

Etablering av felles konsernsystemer, avvikling av gamle og ta ut stordriftseffekten ved å slå sammen to fylker har vært i fokus. Koronapandemien har påvirket mange leveranser i 2020, hjemmekontorløsninger, hjemmeskole og digitale politiske møter. Å ta imot systemer, tjenester og ansatte fra Statens vegvesen og VKT har medført at man må tilpasse og utvide dagens løsninger slik at de tilfredsstiller de nye behovene og samtidig integrere med resten av fylkeskommunens tjenester.

Et sak-arkiv-system er etablert med rutiner for post og journalføring i tråd med arkivlovens bestemmelser. I 2020 har den nye fylkeskommunen registrert over 280 000 journalposter og 110 000 digitale utsendelser via SvarUt. Det er en økning på nær 10 % sammenlignet med de tidligere fylkeskommunene. Dette er synlig i offentlig journal, som i 2020 hadde flere journalposter registrert enn de tidligere fylkeskommunene til sammen.

Det er påbegynt arbeid med å avslutte de tidligere arkivsystemene for avlevering til arkivdepot, samt planlegge for digitalt innsyn i historiske data. Å avslutte flere titalls arkiver og sikre digitalt innsyn er et tidkrevende og langsiktig arbeid. Arbeidet vil derfor pågå også i 2021 og i 2022.

Muligheter for automatisk arkivering ble startet som et systematisk arbeid. Dette handler om å se potensialer for å redusere manuelt arbeid – og samtidig oppnå bedre brukervennlighet og sikre økt dokumentfangst. Ett av de gjennomførte tiltakene er at ytre virksomheter skanner dokumenter inn i sak- og arkivsystemet til journalføring, framfor fysisk postombæring.

Status økonomi

Beløp i 1000

Budsjettområde	Regnskap 2020	Oppr. bud. 2020	Rev. bud. 2020	Avvik i kr	Avvik i %
15-Fylkesrådmann	2 930	3 007	3 007	77	2,5 %
16-VT pluss	7 113	10 824	10 824	3 711	34,3 %
17-BDK	136 796	157 853	158 887	22 091	13,9 %
Sum	146 840	171 684	172 718	25 879	15,0 %

Kommentar til status økonomi

Regnskapet viser et mindreforbruk for budsjettområdene for fylkesrådmannen, VT pluss og Brukerbehov, digitalisering og kommunikasjon på 25,9 mill. kr sammenlignet med budsjett for 2020, noe som tilsvarer 15,0 %.

For utviklingsenheten VT + er det tidsforskyvelse, samt lave personalkostnader som er hovedårsaken til mindreforbruket.

For utviklingsenheten Brukerbehov, digitalisering og kommunikasjon relateres mindreforbruket hovedsakelig til reduserte driftskostnader og utstyrskjøp innenfor IT, grunnet omprioriteringer av ressursbruk i forbindelse med koronapandemien, samt lave personalkostnader grunnet ledige stillinger, sykefravær og mindre kurs- og reiseaktivitet.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Vedtatt total prosjektramme	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr
Digitalisering		17 275	6 251	2 553	3 698
Investering IT	FT sak 161/20	10 000	10 000	10 056	-56
Skilting bygg VTFK		10 000	1 000	591	409
Sum		37 275	17 251	13 201	4 050

Sammendrag status investeringer

De årlige investeringsmidlene for IT er benyttet til utskiftninger og utvikling av IT løsninger, utstyr og anskaffelser. Digitaliseringsmidlene knyttet til regionreformen viser et mindreforbruk ved årets slutt i 2020 på 3,9 mill. kr. Det gjenstår fremdeles investeringsbehov tilknyttet regionreformen, som forskyves inn i 2021. Prosjektet for skiltefornyelser ved fylkeskommunens virksomheter går etter planen, og vil ferdigstilles i 2021.

9.3. Økonomi, styring og eierskap

Status for prioriterte oppfølgingsområder

Etablering av gode møteplasser for folkevalgte organer og sikre gode arbeidsforhold for folkevalgte

I en utfordrende tid hvor koronapandemien har krevd nye måter å samarbeide og møtes på, har sektoren lagt til rette for gjennomføring av et stort antall digitale folkevalgte møter.

Fylkeskommunen var allerede fra 13. mars 2020 i gang med gjennomføring av sitt første digitale fylkestingsmøte. En rekke kommuner har henvendt seg til sektoren og politisk støtte for å lære og få innsikt i måten våre folkevalgte møter ble rigget på. Gjennom året har også flere reglementer for de folkevalgte blitt vedtatt, blant annet etiske retningslinjer og justering av saksbehandlingsreglement. Sammen med etableringen av egen portal for folkevalgte på fylkeskommunens nettsider har dette vært et viktig bidrag for å sikre folkevalgte gode arbeidsforhold.

Styrke fylkeskommunens rolle i utøvelsen av eierstyring

Fylkestinget skal føre politisk kontroll med virksomheten i ulike fristilte selskaper. Fylkestinget vedtok i juni-20 (sak 92/20) at fylkesrådmannen skal fremme egne saker ved alle innkallinger til representantskap, generalforsamlinger eller ved valg av styremedlemmer. Administrativ eierskapsgruppe har gjennom 2020 jobbet med intern kompetanseheving og bistått tverrfaglig med eierskaps spørsmål. Fylkeskommunen har etablert egen nettside med en oversikt over alle selskaper hvor fylkeskommunen har eierinteresser som jevnlig oppdateres og som oppfyller krav i eierskapsmeldingen.

Legge til rette for god styring gjennom å utvikle en enhetlig praksis

En overordnet oppgave for sektoren å utvikle et helhetlig politisk og administrativt styringssystem. Styringssystemet skal sikre måloppnåelse, etterlevelse av lover og regler og underbygge kvalitet i styringsinformasjon og rapportering. Flere forberedende prosesser er påbegynt. Arbeidet med å samordne overordnede styringsdokumenter, rutiner og prosesser, samt tilrettelegge for enhetlig praksis, er et kontinuerlig arbeid som også fortsetter i 2021.

Anskaffelser og seriøsitetsbestemmelser

Fylkets første anskaffelsesstrategi ble vedtatt av fylkestinget i desember 2020, sak 167/20. Anskaffelsesstrategien beskriver en overordnet tenkning og adferd for anskaffelser, og skal gi et felles grunnlag for gjennomføring av anskaffelser og sikre effektiv ressursbruk. Videre skal den understøtte fylkeskommunens prioriterte satsingsområder.

Fylkestinget vedtok egne seriøsitetskrav for bygg- og anleggskontrakter, og visse tjenestekontrakter i juni-2020(sak 104/20) Formålet er å motarbeide svart arbeid, sosial dumping, arbeidslivskriminalitet, og utstrakt bruk av innleie i fylkeskommunen. Det er nulltoleranse for svart arbeid og sosial dumping. Seriøsitetsbestemmelsene skal inntas ved anskaffelser, og administrasjonen har i 2020 sett nærmere på hvordan oppfølging og kontroll med seriøsitetskravene kan forbedres, blant annet i form av enhetlig praksis og digitale verktøy. Dette arbeidet fortsetter i 2021.

Drift av fylkeshusene

2020 for service var et år med omstilling og mye av ressursene har vært brukt på interne kontorflyttinger som for eksempel ansatte i Gjerpensgate 10 til Fylkesbakken og Torggata 18 (T18), interne omrokeringer av arbeidsplasser, etablering og flyttinger til T18. Det har vært et stort og krevende arbeid ved siden av korona situasjonen som har medført en del ekstra arbeid mht drift og gode driftsrutiner og ikke minst forsterket renhold. Leietakere i Fylkesbakken har flyttet ut og det har blitt klargjort arbeidsplassarealer for andre seksjoner som har hatt behov for mer areal i disse koronatider. 2020 ble året da fylkeskommunen har utført drift i tre lokasjoner, Fylkesbakken, Tønsberg og T18, samt fulgt opp Gjerpensgate 10 frem til utflytning.

Sentralbord og resepsjonstjenestene har gjennomført omstilling til digitalisering og overgang til bruk av mobiltelefoni, noe som har fornyet arbeidsdagen for ansatte i serviceseksjonen med både rutiner og bruk av systemer. Fylkeshusene har vært delvis stengt, men driftsrutiner og annet har vært tatt

hånd om på alle tre lokasjoner. Etableringen av nye arbeidsplasser i T18 har ført til at serviceseksjonen har overført ansatte til den nye lokasjonen og gjennomført stabil drift under bygge- og flytteprosessen. Serviceseksjonen har etablert nye rutiner for renhold, etablert ny kantine og ikke minst bidratt til å få etablert det nye store møtesenteret.

I Tønsberg har serviceseksjonen hatt to store prosjekter sammen med eiendomsseksjonen som følge av koronamidler for grønne tiltak.

Utskifting av alle gamle lyskilder til led og alle varmeovner i bygg fra 1993 til ny moderne ovner med høyere virkningsgrad ble igangsatt. Disse vil bli tilkoblet sentral styring med mulighet for nattsinking osv. Dette vil gi fylkeskommunen reduserte energikostnader.

Planleggingsfasen for oppgradering av ventilasjonsanlegg i gammelt bygg og søndre fløy. Ved å gjennomføre dette prosjektet så vil fylkeskommunen få en bedre kvalitet på inneluft i tidligere belastet område samt store muligheter for reduserte energikostnader også på dette.

Kontorarealer har blitt oppgradert og interne flyttinger er foretatt da fylkeskommunen har fått nye kollegaer fra samferdsel, miljø og mobilitet.

Det er foretatt gjennomgang og oppdatering av brannvernrutiner i forbindelse med flere ansatte og etablering av nye arbeidsplasser.

Kantina ble oppgradert og det er foretatt tiltak for å begrense spredning av lyd fra kantine området og glassgården. Dette har hatt en meget positiv effekt for lydemping og trivsel for ansatte.

På fylkeshuset i Tønsberg ble en gammel tank med 20 000l fyringsolje sanert. Dette er et godt miljøtiltak. Miljøfyrtårnsertifiseringen av fylkeshuset i Tønsberg er godkjent og utført og Miljøfyrtårnsertifiseringen av Fylkesbakken er under planlegging og arbeid.

Økonomi og rapportering

Økonomiseksjonen har blant flere oppgaver har hatt ansvaret for å tilrettelegge og lede fylkeskommunens tertialrapporter og budsjettprosess. I tillegg ble det levert årsrapport for de to gamle fylkeskommunene. 2020 har vært et krevende år da man ikke har kunnet bygge på tidligere maler i forbindelse med rapportering. Samtidig ga det en god mulighet for å tenke nytt og få en mer fremtidsrettet rapportering.

2020 har også medført økt økonomisk rapportering som følge av Covid-19. Regjeringen har kommet med flere tiltakspakker i løpet av 2020 basert på innrapporterte tall fra fylkeskommunene. Økonomiseksjonen har holdt tak i dette, men i tett samarbeid med de berørte sektorene.

Regnskap i et krevende år

2020 ble et krevende år for regnskapsavdelingen. I forbindelse med etableringen av ny fylkeskommune ble regnskapssystemet Visma flyttet over til en ny base der det ble bygget på nytt. Samtidig med at de ansatte måtte forholde seg til nye kontoplaner, rutiner, arbeidsoppgaver,

prosesser, opplæring av brukere skulle de to gamle fylkeskommunenes regnskap avsluttes i løpet av våren.

Regnskapsavdelingen fører også regnskapet for ni andre selskaper. I forbindelse med at fylkeskommunen måtte over på en ny base i Visma fra 1.1.2020 måtte også de andre selskapene flyttes over til den nye basen hvor alle nå er på plass.

I løpet av 2020 har hele 95 000 fakturaer blitt behandlet for Vestfold og Telemark fylkeskommune. I tillegg kommer alle bilagene til de 9 andre selskapene.

Status økonomi

Beløp i 1000

Budsjettområde	Regnskap	Oppr. bud.	Rev. bud.	Avvik i kr	Avvik i %
	2020	2020	2020		
20-Økonomidirektør og advokater	5 991	10 316	10 316	4 325	41,9 %
21-Økonomiseksjon	26 484	26 630	27 063	578	2,1 %
22-Konsernstyring	21 779	24 150	24 346	2 568	10,5 %
23-Eiendom	21 417	20 800	31 404	9 987	31,8 %
24-Service	19 205	19 070	19 421	216	1,1 %
Sum	94 877	100 966	112 551	17 674	15,7 %

Kommentar til status økonomi

Netto driftsresultat for 2020 viser et mindreforbruk på 17,7 mill. kr som tilsvarer 15,7 % av budsjett. Eiendomsseksjonen sitt avvik kan forklares av utsatt overtakelse og dermed redusert husleie av fylkeskommunens lokaler i Torggata 18. For 2020 påløp én måneds husleie som tilsvarer et mindreforbruk på omtrent 9,1 mill. kr av 10,1 mill. kr i budsjett. Resterende avvik spesielt på eiendomsseksjonen og konsernstyringsseksjonen kan forklares av ubesatte stillinger gjennom året. Til slutt har koronapandemien bidratt i positiv forstand for sektoren ved at reisevirksomhet, samt kurs- og velferdstiltak har blitt redusert til et minimum.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Vedtatt total prosjektramme	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr
Avslutning pågående prosjekter	FT-sak 61/20	39 660	33 930	22 334	11 596
Ny Horten vgs.	FT-sak 61/20	760 700	15 900	14 986	914
Ombygging Porsgrunn vgs.	FT-sak 126/18 (TFK)	212 000	1 000	301	699
Oppgradering Sandefjord vgs.	FT-sak 103/18 (VFK)	605 000	125 000	122 919	2 081
Tiltakspakke oppgradering eiendommer	FT-sak 61/20	25 000	18 050	3 813	14 237
Utbygging Bamble vgs	FT-sak 31/20	243 000	6 000	1 184	4 816
Årlig investering bygg	FT-sak 161/20	17 000	12 981	5 854	7 127
Sum		1 902 360	212 861	171 392	41 469

Sammendrag status investeringer

Årets mindreforbruk på 41,5 mill. kr målt mot revidert budsjett relaterer seg hovedsakelig til tidsforskyvning i framdrift på prosjekter, kapasitetsutfordringer og samkjøring av ny organisasjon.

Årlig investering bygg

Rammen er fordelt på flere mindre prosjekter over flere virksomheter som videreføres i 2021 innenfor vedtatt ramme.

Tiltakspakke oppgradering eiendommer

Arbeidet med detaljprosjektering og utarbeidelse av konkurransegrunnlag av de ulike prosjektene pågår og forventes ferdigstilt i 2021 innenfor vedtatt ramme.

Avslutning pågående prosjekter

Med unntak av to prosjekter er alle prosjekter fra tidligere fylkeskommuner ferdigstilt. Prosjekt etablering av varslingsanlegg og Færder vgs. energifabrikk er av en mer omfattende karakter og ferdigstilles først i 2021 innenfor vedtatte rammer.

Ny Horten vgs.

Sluttrapport for Ny Horten vgs. blir vedtatt av Fylkestinget i mars 2021. Byggeprosjektet har oppnådd miljøklassifisering BREEAM NOR Outstanding både for prosjekteringsfasen og gjennomføringsfasen. Prosjektet ender opp med et mindreforbruk.

Oppgradering Sandefjord vgs.

Prosjektet skrider frem som planlagt. Årsprognose i 2020 ble økt uten at total prosjektramme er endret. Ferdigstilling er estimert til 2023.

Utbygging Bamble vgs.

Samspillveileder er gjennomført, det samme er valg av totalentreprenør Backe Vestfold Telemark. Ferdigstilling er estimert til 2022.

Ombygging Porsgrunn vgs.

Fylkestinget ga i sak 181/20 fylkesrådmannen i oppdrag å vurdere alternative løsninger for utbyggingen av Porsgrunn vgs. innenfor vedtatte kostnadsramme, korrigert for prisstigning.

Andre forhold

Forvaltning

Eiendomsporteføljen i fylkeskommunen etter sammenslåing er på ca. 360.000 m² bygg. I tillegg forvaltes om lag 7.100 dekar grunneiendomsareal, herunder skog og jordbruksarealer, arealer til friluftsliv og noen festetomter. Antall virksomheter (skoler) har økt fra 12 til 26 og tannklinikker fra 14 til 28 klinikker. Eiendomsseksjonen har kontrakts- og avtaleforvaltning knyttet til de

videregående skolene og tannklinikkene. Salg av eiendom i 2020 ble Haga café og tårnskogen på Jomfruland overdratt til Bamble kommune.

Forsikring

Eiendomsseksjonen har ansvar for skadeforsikringene i fylkeskommunen.

For året 2020 ble tidligere Vestfold fylkeskommune sin portefølje inntatt i tidligere Telemark fylkeskommune sine forsikringsavtaler, herunder bygg/eiendom, maskiner, inventer og løsøre, ansvarsforsikring, kriminalitetsforsikring, verdigjenstandsforsikring, prosjektforsikring, autoforsikring og forsikring av dyr.

I tillegg til økning i portefølje tilkom nye ansvarsoppgaver til fylkeskommunen, som påvirker forsikringsbehovet, ved blant annet Fiskerihavner/ Sams/SVV/ veger/bruer/tunnel/IKT mm.

Drift og vedlikehold av eiendommer

Eiendomsseksjonen har fra 2020 ansvar for planlegging og gjennomføring av vedlikehold, samt utbedring av avvik (uforutsette reparasjoner) i hele fylkeskommunens bygningsmasse. Behov kartlegges i samarbeid mellom hver virksomhet og deres kontaktperson i eiendomsseksjonen. Dette er med på å danne grunnlag for en samlet vedlikeholdsplan.

Tidligere var dette ansvaret lagt til den enkelte virksomhet i Vestfold, og i Telemark var ansvaret som nå hos eiendomsseksjonen.

Tiltakspakken mot korona

30. mars 2020 presenterte ordfører og fylkesrådmann tiltakspakken mot korona for å dempe de økonomiske konsekvensene private bedrifter får som følge av koronapandemien. Det ble fremlagt 23 tiltak og av disse gjaldt seks sektor for økonomi, styring og eierskap:

- Forsere vedlikehold av eiendomsprosjekter
- Umiddelbar utbetaling til leverandører før forfallsdato for å bedre likviditeten til leverandører
- Rentefri utsettelse på fakturaer og ikke purre på utestående/sende til inkasso
- Fremskynde service på bilparken
- Forsere bestilling av forbruksvarer til lager
- Utsatt forfall på leie av fylkeskommunale eiendommer

Alle tiltakene ble iverksatt umiddelbart og har pågått gjennom 2020. Midlene som ble satt av til forsering av vedlikehold av eiendomsprosjekter er ikke fullt ut brukt i 2020. Det skyldes at midlene først kom på våren og det tar tid å planlegge og gjennomføre slike tiltak. Men det er planlagt for bruken og de ubrukte midlene vil bli brukt i løpet av 2021.

9.4. HR, mestring og utvikling

Status for prioriterte oppfølgingsområder

Etablere ny organisasjon

Sektoren har sørget for oppbyggingen av nytt lønns- og personalsystem samt kvalitetssikring av grunndata og lik praktisering for registrering av personalopplysninger. Fire selskaper inngår i den nye porteføljen. Nye rutiner er etablert og kvalitetssikring av arbeidsprosesser innen fravær, grunndata og reiseregning gjøres kontinuerlig. Sektoren har utbetalt kr 2 293 082 564 i lønn og godtgjøringer for ansatte og folkevalgte. Dette er grunnlag for 7178 lønnsoppgaver. Sektoren har bistått i anskaffelsen av nye leverandører for personforsikringer. Sektoren har bidratt til at ansatte i sektor samferdsel, miljø og mobilitet kan registrere arbeidstimer fordelt på investerings- og driftsprosjekter med hensyn til finansiering.

Gjennomgang, rydding og opplæring av 65 merkantilt ansatte for korrekt registrering av grunndata er gjennomført i løpet av 2020. Det er gjennomført 17 medbestemmelsesmøter med 223 saker. Det er videre gjennomført lønnsharmoniseringsprosess for ca. 1000 ansatte, der 140 ble omfattet av harmoniseringstillegg. Arbeidsgiver har gjennomført lokale lønnsforhandlinger 2020 med 25 arbeidstakerorganisasjoner. Forhandlingene ble gjennomført uten brudd for ansatte i kap. 3 og kap. 5. Det er utarbeidet lokal lønnspolitikk.

Sektoren har bidratt med prosjektledelse for innfasing av nye medarbeidere i fylkeshus Tønsberg og etablering av arbeidsplasser i Torggata 18.

Bygge en sterk organisasjonskultur og identitet med det nye fylket

Forberedende arbeid med å utvikle organisasjonspolitik, det vil si visjon, verdier, medarbeider- og lederprinsipper, ble påbegynt i 2020. Mobilisering og involvering av alle ansatte, for å bidra til felles retning og felles identitet gjennomføres våren 2021. Ny intranettside for ansatte med informasjon på personalområdet er etablert med cirka 40 temasider. Inkludert undersider er det totalt levert og kvalitetssikret cirka 90 sider med informasjon og lenker til styrende dokumenter på personalområdet.

Sektoren har hatt samhandlingsmøter med sektorenes ledergrupper for å bygge den nye organisasjonen og avklare roller og oppgaver. Det er gjennomført opplæring for ledere i fylkesadministrasjonen for å bidra til felles praksis innen personalområdet.

Bygge kompetanse for samfunnsoppdraget

Vestfold og Telemark fylkeskommune er en kunnskapsintensiv organisasjon, hvor de ansatte er den viktigste ressursen. Det er et overordnet mål at ansatte har den kompetansen som er nødvendig for at fylkeskommunen kan løse sitt samfunnsoppdrag. Sektoren har bistått i 59 rekrutteringer i løpet av 2020. Som følge av endringer i elevsøkning og vedtatt tilbudsstruktur har sektoren koordinert arbeidet med omplassering og overtallighet og bistått i 31 mulige omplasseringer, hvor 14 ble

overført til annen skole og 24 ble løst ved berørt skole. Sektoren har videre bistått ledere i enkeltsaker.

Sektoren har hjelpeverktøy for blant annet rekruttering, medarbeidersamtale og sluttsamtale. Det har vært fokus på at ledere skal ha en tett oppfølging av medarbeidere.

I en kunnskapsorganisasjon er strategisk kompetanseutvikling vesentlig for stadig å videreutvikle ansattes kunnskap, ferdigheter og holdninger. I 2020 har sektoren startet arbeidet med strategisk kompetanseledelse, lederutvikling, introduksjonsprogram for nye ansatte og organisasjonskultur. Egen introduksjon for ledere i Samferdsel, miljø og mobilitet ble gjennomført våren 2020. Det er gjennomført en første ledersamling for alle ledere i fylkeskommunen høsten 2020.

Styrke satsing på personvern og sikkerhet

Sektoren jobber systematisk og kunnskapsbasert i arbeidet med personvern, helse, miljø, sikkerhet og beredskap.

Systembeskrivelse for personvernarbeid i fylkeskommunen er utarbeidet og publisert for ansatte. Det er et pågående arbeid med å oppdatere rutiner og utarbeide oversikt over alle behandlinger av personopplysninger som skjer i fylkeskommunen. Det utarbeides nå oversikt over roller, ansvar og funksjon for hvert enkelt digitalt fagsystem i henhold til nasjonale krav til håndtering av personopplysninger. Fylkeskommunens rutiner for behandling av personopplysninger skal sikre at alle virksomheter og ansatte behandler personopplysninger på en lovlig og sikker måte. Sektoren har bistått i arbeidet med digital sikkerhetskampanje for hele organisasjonen, med mål om å heve kunnskapen og øke bevisstheten omkring digitale sårbarheter.

Det er gjennomført personvernkonsekvensvurdering og vurdert tiltak for å ivareta personvernet når det nye skoleadministrative systemet, Visma In School, skal tas i bruk. Systematisk arbeid ved avvik på personvern og HMS er i kontinuerlig fremdrift. Det er meldt 16 avvik innen personvern og informasjonssikkerhet i internt avvikssystem. Fylkeskommunen har sendt en avviksmelding til Datatilsynet i 2020.

Rutiner, prosedyrer og opplæring for bruk av stoffkartotek (register for farlige stoffer) er i gang. HMS systembeskrivelse som beskriver ansvar, roller og verneområder, er klar. Ressursberegning for vernetjenesten er utarbeidet. Hovedarbeidsmiljøutvalg er etablert og det er avholdt 5 møter, hvorav et ekstraordinært møte i forbindelse med Torggata 18. Lokale arbeidsmiljøutvalg for sektor Tannhelse og forebygging og for fylkeshusene er etablert.

Sektoren har bidratt med beredskapsledelse, råd og veiledning og internkommunikasjon under koronaepidemien. Sektorens oppdrag er å koordinere arbeidet med helse og sikkerhet for ansatte, elever, pasienter, passasjerer og brukere av fylkeskommunale veier i samarbeid med de øvrige sektorene.

Styrke satsing på barn og unges psykososiale miljø

Ombudene har jobbet systematisk og kontinuerlig med å synliggjøre tjenesten gjennom samarbeid med barn, ungdom, barnehager, skoler, foresatte, lærebedrifter, støttetjenester og skole- og barnehageeier. Ombudene har hatt systematiske samarbeidsmøter internt for å bygge et sterkt fagmiljø og bygge felles strategier for å gi innbyggerne i fylket like og kvalitativt gode tjenester. Ombudene har deltatt i det nasjonale ombudsnettverket og bidratt til erfaringsutveksling og kompetanseutvikling. Det vises til egen årsrapport fra elev- og lærlingeombudene som behandles av Ungdomsrådet, Yrkesopplæringsnemnda og hovedutvalg for kompetanse. Årsrapport fra mobbeombudet behandles av Ungdomsrådet og hovedutvalg for kompetanse/Fylkestinget.

Den nasjonale evalueringsrapporten for ordningen med mobbeombud ble levert Utdanningsdirektoratet 15.juni og vil bli behandlet av Stortinget våren 2021. Om oppgaven fortsatt skal være plassert i fylkeskommunen eller overtas av statsforvalteren eller den enkelte kommune, vil være et av spørsmålene Stortinget skal ta stilling til.

Status økonomi

Beløp i 1000

Budsjettområde	Regnskap	Oppr. bud.	Rev. bud.	Avvik i kr	Avvik i %
	2020	2020	2020		
30-HR-direktør	14 573	13 608	14 424	-148	-1,0 %
31-Personal og HMS	32 548	37 310	37 454	4 906	13,1 %
32-Mestring og utvikling	11 464	11 150	12 886	1 422	11,0 %
33-Strategi og kompetanseledelse	9 279	15 230	12 838	3 559	27,7 %
Sum	67 864	77 298	77 602	9 738	12,5 %

Kommentar til status økonomi

Netto driftsresultat for 2020 viser et mindreforbruk på 9,7 mill. kr som tilsvarer 13 % av budsjett.

Med unntak av HR direktør, går øvrige seksjoner i HR mestring og utvikling med mindreforbruk. Årsaken til mindreforbruket skyldes i hovedsak koronapandemien. Arbeidet med kompetansestrategi og organisasjonspolitik som forutsatte bruk av midler er utsatt samtidig som ledersamlinger og andre kompetansetiltak er endret til digitale samlinger og gjennomført i redusert omfang. Personal og HMS viser et mindreforbruk med 4,9 mill. kr som blant annet skyldes reduserte kostnader knyttet til forsikringer av ansatte og elever.

Andre forhold

Verbalvedtak nr. 11: Fylkestinget har en svært kritisk tilnærming i sin bruk av innleid arbeidskraft/konsulenter, og ber fylkesrådmannen heller videreutvikle/styrke kompetansen i egen organisasjon. Ved nyrekruttering skal som hovedregel Vestfold og Telemark fylkeskommune lyse ut hele faste stillinger.

Fylkesrådmann har etter drøfting med hovedtillitsvalgte utarbeidet felles rutiner og policy for rekruttering. Rutinene ble iverksatt fra 1. januar. I rutinene framgår at fylkeskommunen som hovedregel lyser ut og tilsetter i hele faste stillinger. Rutinen ligger tilgjengelig for alle ansatte på fylkeskommunens intranett. Fylkesrådmann har informert alle ledere om rutinen. Ved etablering av sektor Samferdsel, miljø og mobilitet er det lagt til grunn at fylkeskommunen i hovedsak skal benytte egen kompetanse framfor kjøp av konsulenttjenester. Dette er en endring av praksis i forhold til Statens vegvesens bruk av konsulenttjenester. Rådmann vil videre utarbeide en kompetansestrategi for organisasjonen og jobbe systematisk og kontinuerlig med kompetanseutvikling. Partssammensatt utvalg vil i løpet av 2021 bli orientert om arbeidet med kompetansestrategi.

Verbalvedtak nr. 17: Fylkesrådmann bes arbeide for å øke andelen ansatte med nedsatt arbeidsevne eller hull i CV.

Partssammensatt utvalg har i møte 14.10.20 under sak 30/20 Rekruttering av medarbeidere med nedsatt arbeidsevne eller hull i CV behandlet oppfølging av verbalvedtak nr. 17. Fylkestingets vedtak av 17.12.2019 skal følges opp og fylkeskommunen vil arbeide for å øke andelen ansatte med nedsatt arbeidsevne eller hull i CV-en. I praksis vil dette bety at rådmann vil oppfordre ledere og hovedtillitsvalgte til å ha spesiell oppmerksomhet på dette i rekrutteringsprosessene framover. Videre vil rådmann sammen med virksomhetslederne legge til rette for hospitering, praksisplasser og lærlingplasser som bygger opp under vedtaket. Fylkesrådmann vil ha kontinuerlig oppmerksomhet og fokus på området. Dette vil bli innarbeidet i organisasjonen som en del av arbeidet med utviklingen av organisasjonspolitikken for fylkeskommunen.

9.5. Kultur, regional identitet, idrett og frivillighet

Status for prioriterte oppfølgingsområder

Kultur bidrar til aktivitet, dialog, inkludering og opplevelser, og er en forutsetning for ytringsfrihet og et velfungerende demokrati. Kultur har en identitetsskapende effekt på både individer og samfunn, skaper mening og trivsel, og virker positivt på folkehelsen. Kultur bidrar til økt attraktivitet og gir grunnlag for regional og lokal identitet, kultur- og naturbasert reiseliv og næringsutvikling.

Året 2020 har vært preget av koronapandemien. Kultursektorens administrasjon har ikke vært direkte rammet, men realiserte selv færre aktiviteter enn planlagt. Mange kulturaktører i fylket har vært rammet av restriksjonene og det har vært tett dialog med kulturaktører som mottar tilskudd fra fylkeskommunen. Kulturaktørene har gjennomført sine arrangementer i andre former enn planlagt, og har ved dette økt sin digitale kompetanse.

Kulturstrategi

Fylkesrådmannen igangsatte arbeidet med en ny, felles Kulturstrategi i august 2020. Det er gjennomført en bred intern og ekstern medvirkningsprosess hvor både kommuner og andre

kulturaktører har bidratt aktivt med innspill. Kulturstrategien legges fram for endelig behandling i mai 2021. Det skal videre utarbeides tilhørende temadokumenter for utvalgte fagområder som konkretiserer og operasjonaliserer det som er vedtatt i kulturstrategien. Blant annet skal det utarbeides et temadokument som vil omhandle fylkeskommunens samlede innsats for frivilligheten i fylket.

Den kulturelle skolesekken

Det var i 2020 planlagt å arrangere 2800 forestillinger for 65 000 elever i regi av Den kulturelle skolesekken (DKS). Våren 2020 ble preget av mange avlysninger grunnet pandemien. Høsten 2020 ble det gjennomført et nedskalert program, tilpasset lokale smittevernbestemmelser. Honorarer ble utbetalt i henhold til inngåtte kontrakter. Fylkeskommunen mottok i 2020 i underkant av 23,5 mill. kr i spillemidler til aktivitet i DKS.

Spillemidler til idrettsanlegg

Fylkeskommunen fordelte i 2020 105 mill. kr i spillemidler til ulike anleggsprosjekter. Det ble bygget og rehabilitert 290 idrettsanlegg og ni kulturbygg i regionen til en verdi av om lag 2 mrd. kr.

Oppgaver innenfor skjærgårdstjenesten

Det ble i 2020 plukket 30 tonn stillehavsøsters langs fylkets den 986 kilometer lange kystlinjen i regi av fylkeskommunen. Øvrige oppgaver innenfor skjærgårdstjenesten og statlig sikrede friluftsområder er igangsatt og følger oppsatte planer.

Tilskuddsordninger kunst, kultur og frivillighet

Antall søknader til utviklingsmidler til kommuner og profesjonelle kunstnere og kunstmiljøer i 2020 var 147 med en total søknadssum på 23 mill. kr. Det ble innvilget 52 søknader innenfor tilskuddsordningens ramme på 4,05 mill. kr. Fylkeskommunen yter drifts- og prosjekttilskudd til paraplyorganisasjoner og regionale ledd innenfor kultur, idrett og friluftsliv. I 2020 var dette i størrelsesorden 9,9 mill. kr. Som et eksempel er Vestfold og Telemark idrettskrets en av mottakerne og innenfor de 645 ulike idrettslagene som er registrert her, blir det nedlagt 2450 årsverk i frivillig innsats. Tilskuddet til idrettskretsen var på 5 mill. kr.

Øvrig innsats på kunst og kulturområdet i 2020

Regional og nasjonal festival i Ung kultur møtes (UKM) ble avlyst grunnet pandemien, men Norges første UKM Livestream ble gjennomført. Arbeidslivets kulturseilas (AKS) gjennomførte kun 18 arrangementer. Mange turneer ble avlyst grunnet pandemien, og en turné ble tilbudt digitalt. I 2019 ble det til sammenligning gjennomført 86 arrangementer.

Marked for Musikk ble, med ekstra administrativ innsats, gjennomført til tross for pandemi, med circa 130 deltakere fra hele landet. Det planlagte arrangementet i samarbeid med det europeiske YAMsession ble utsatt til 2021. I 2020 mottok fylkeskommunen støtte til The WOW Experience, et Erasmus+ prosjekt der målet er å identifisere og fremme gode arbeidsmetoder som gir elever meningsfulle kunstopplevelser på skolen.

Fylkeskommunen er den største eieren av Teater Ibsen AS. Teateret har under koronapandemien klart å opprettholde et profesjonelt teatertilbud gjennom bruk av digitale plattformer og mindre fysiske arrangement. Fylkeskommunen har i 2020 styrket sitt eierskap i Sørnorsk filmsenter AS og det er inngått et langsiktig samarbeid med Mediefondet Zefyr AS.

Regional bibliotekutvikling

Fylkesbiblioteket har i 2020 gjennomført en rekke digitale kurs for bibliotekene, økt tilfanget av e-bøker og e-lydbøker, utvidet tilgangen til elektroniske tidsskrifter og aviser og tilbudt støtte til strømming av arrangementer. I 2020 ble det registrert 1 110 000 besøk og 1 329 482 utlån. Dette er en nedgang på ca. 30 % fra 2019, som er lik nedgangen nasjonalt. Kimen litteraturfestival, som var planlagt i uke 45, måtte avlyses på grunn av koronapandemien. Festivalen hadde planlagt 57 programposter for barn, ungdom og voksne, hvorav ett ble avholdt; Kickoff for Kimen. Alle avtalte honorarer ble imidlertid utbetalt i henhold til kontrakt.

Arkeologiske metoder

Kulturarv leder an internasjonalt i bruk av inngrepsfrie arkeologiske metoder i kartleggingen av kulturminner, og er partnere i LBI ArchPro i Østerrike sammen med blant annet NIKU. Arbeidet med å endre norsk kulturmiljøpraksis på dette feltet fikk anerkjennelse av Regjeringen gjennom St.meld. 16 (2019-2020) som legger til grunn at metoder som georadar, magnetometer og ulike motstandsmålinger bør benyttes i saker hvor det ligger til rette for det.

Kulturarvs forvaltningsansvar

Kulturarv har forvaltningsansvar for 1 277 fredete bygg og anlegg, og 18 230 registrerte arkeologiske kulturminner i Vestfold og Telemark. Til sammen utløste Vestfold og Telemark fylkeskommune 18,5 mill. kr i statlige tilskudd fra Riksantikvaren, og forhåndstilsagn om ytterligere 8 mill. kr i 2021. Disse midlene går direkte til istandsetting av fredete bygg og anlegg.

Til teknisk industrielle kulturminner ble det gitt statlige midler for 5 mill. kr i 2020 og forhåndstilsagn om ytterligere 5 mill. kr i 2021 og 1 mill. kr i 2022. I tillegg kommer den fylkeskommunale tilskuddsordning på 1 mill. kr, som er øremerket verneverdige bygg i privat eie.

Regionen har 143 middelalderbygninger i tre, og fylket har flest bygninger av dette slag i landet. Kulturarv behandler også en stor mengde planer og saker som handler om bruk av arealer. I 2020 behandlet kulturarv 275 byggesaker og 517 kommune- og reguleringsplaner. Det ble reist innsigelser til tre av disse planene. Videre ble 603 arkeologisaker behandlet. I tillegg kommer henvendelser som ikke er registrert i saksbehandlersystemet, det vil si telefoner og eposter som er svart ut direkte.

Arkiv- og museumsutredning

Kulturarv har ansvar for museumsområdet som er en viktig samarbeidspartner for å nå fylkeskommunens mål knyttet til formidling og forvaltning av vår felles kulturarv. Vestfold og Telemark fylkeskommune overførte i 2020 totalt 53,7 mill. kr i tilskuddsmidler til museene. Dette utgjør 68 % av Kulturarvs netto kostnadsramme. I tillegg ble det brukt 3,2 mill. kr i eierkostnader knyttet til fire fylkeskommunale bygg som Vestfoldmuseene IKS disponerer.

I januar 2020 iverksatte fylkesrådmannen et utredningsprosjekt for å kartlegge arkiv- og museumssituasjonen i Vestfold og Telemark, og vurdere denne i lys av fylkeskommunens framtidige ansvar og rolle innenfor de to sektorområdene. Utredningsprosjektet har vært gjennomført med bred aktiv involvering av sektoren selv i regionen og vil lagt fram for Hovedutvalget for Kultur, folkehelse, tannhelse og idrett, våren 2021.

Verdensarvkoordinator

Verdensarvkoordinator skal legge til rette for en bærekraftig utvikling, verdiskaping og formidling av verdensarvområdet i samarbeid med Verdensarvrådet, og skal bidra til god samhandling mellom alle interessenter i verdensarven lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Fylkeskommunale midler fra Merkevere UNESCO støtter bærekraftige utviklingsprosjekter, med søkelys på verdiskaping, kompetanseheving og formidling, herunder immateriell kulturarv. Gjennom forvaltning av statlige og fylkeskommunale midler er det igangsatt en rekke prosjekter i samarbeid med lokale, regionale og nasjonale aktører. I 2020 har verdensarvkoordinator tildelt 17,5 mill. kr til prosjekter i verdensarvområdet.

Overføring av statlige oppgaver

Statlige oppgaver for kulturminneområder vil i perioden 2020–2022 bli overført fra Riksantikvaren til fylkeskommunene. For 2020 innebar dette tilskuddsordningene til fredete anlegg i privat eie og teknisk industrielle kulturminner. I tillegg er frigivningsmyndigheten knyttet til arkeologiske utgravninger i kulturminneloven overført til fylkeskommunen, det samme gjelder førstelinjeansvaret for middelalderbyen Skien.

FNs bærekraftsmål 10 Mindre ulikhet

God og tilrettelagt tilgang til kulturopplevelser bidrar til sosial utjevning og hindrer utenforskap. Arenaer og møteplasser som Den kulturelle skolesekken, Ung Kultur Møtes (UKM), åpne bibliotek, tilrettelegging av friluftsområder, idretts- og nærmiljøanlegg, museer og arkiv fremmer inkludering og reduserer ulikhet. Det har vært aktivitet på alle virksomhetsområdene i 2020.

FNs bærekraftsmål 11 Bærekraftige byer og samfunn

Både museum- og arkivsektoren bidrar gjennom sin virksomhet til å oppfylle FN's bærekraftsmål 11. Den eksisterende bygningsmassen har allerede avgitt et klimaavtrykk, og det er derfor god miljøpolitikk å bevare gamle bygninger og anlegg i stedet for å bygge nytt. EU-prosjektet HYPERION kartlegger klimalaster på ulike materialtyper i ulike klimasoner og bidrar til viktig kunnskap om klimaendringer og vern.

Regionale kulturarrangement innen idrett og kultur bidrar til verdiskaping og økt attraksjonskraft i regionen. Tilrettelegging og utvikling av arenaer for kultur- og friluftaktiviteter i regi av frivillige organisasjoner er viktige bidrag mot bærekraftige samfunn. Det har vært aktivitet på områdene i 2020.

Innskrivingen av Rjukan-Notodden Industriarv på UNESCO verdensarvliste i 2015 svarer på mål 11.4) Styrke innsatsen for å verne og sikre verdens kultur- og naturarv og fyrtårnstrategien fra KLD.

Verdensarvstedene i Norge skal være fyrtårn for beste praksis i natur- og kulturminneforvaltning og ambassadører på FNs bærekraftsmål.

Fylkeskommunen vil i årene fremover satse på en bærekraftig forvaltning av kulturarv, blant annet gjennom nye ordninger i kulturminneforvaltningen som fremmer effektive planprosesser. Det er i 2020 startet et tverrsektorielt arbeid om dette i fylkeskommunen, der målsetningen er å redusere grunnlag for innsigelser.

Status økonomi

Beløp i 1000

Budsjettområde	Regnskap 2020	Oppr. bud. 2020	Rev. bud. 2020	Avvik i kr	Avvik i %
40-Kulturdirektør	3 718	4 313	4 313	595	13,8 %
41-Kulturarv	79 018	87 850	88 298	9 280	10,5 %
42-Fylkesbibliotek	14 085	13 516	14 932	848	5,7 %
43-Kultur, idrett og friluftsliv	78 481	72 961	81 943	3 462	4,2 %
44-Verdensarvkoordinator	1 596	1 827	2 027	431	21,3 %
Sum	176 896	180 467	191 513	14 616	7,6 %

Kommentar til status økonomi

Netto driftsresultat for 2020 viser et mindreforbruk på 14,6 mill. kr som tilsvarer 7,6 % av budsjett.

Alle områdene i Kultur, regional identitet, idrett og frivillighet går med mindreforbruk. Årsaken til mindreforbruket skyldes i hovedsak ubenyttede lønnsmidler, redusert aktivitet grunnet koronapandemien og tidsforskyvninger av kostnader hos Kulturarv med 4,4 mill. kr. Planlagte aktiviteter som har blitt rammet av koronapandemien i 2020 er blant annet kompetanse- og nettverkssamlinger, Litteraturfestivalen Kimen, Den kulturelle skolesekken, Ung Kultur Møtes, internasjonalt samarbeid og befaringer knyttet til kulturminnevern.

Kultur, regional identitet, idrett og frivillighet har i tillegg til egen ramme – mottatt og fordelt 187 mill. kr i statlige tilskudd innenfor områdene idrettsanlegg, fredede bygg og anlegg, verdensarv, Den kulturelle skolesekken, bibliotek og friluftsliv.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Vedtatt total prosjektramme	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr
Utstyr kultur		IA	0	746	-746
Sum		IA	0	746	-746

Sammendrag status investeringer

Kulturarv har gått til innkjøp av to georadarer i 2020, finansiert av sektoren med overføring fra drift. En georadar er et instrument som måler ulik kompaktet i undergrunnen.

Andre forhold

I FT-sak 61/20 – «Årsrapporter 2019 og tertialrapport per 30 april 2020», fikk Kultursektoren tilført 3,0 mill. kr til frivillighetsfond og 1,5 mill. kr i tilskudd til investering i nytt nasjonalt Ibsen formidlingssenter. Hovedutvalget for Kultur, folkehelse, tannhelse og idrett behandlet i sak 79/20 fordeling av 2 mill. kr knyttet til frivillighetsfondet. Resterende 1,0 mill. kr ble behandlet og fordelt av hovedutvalget for Klima, areal og plan i sak 18/20. Tilskudd til investering Ibsensenteret er avsatt og utbetales i januar 2021.

Status midler vedtatt hovedutvalgets disposisjon

I budsjettsaken desember 2019 ble det satt av 4,0 mill. kr til disposisjon for hovedutvalg for Kultur, folkehelse, tannhelse og idrett. Det er bevilget 2,835 mill. kr fra midler avsatt til disposisjon for hovedutvalget:

Sak 9/20 - Tilskudd til kunstproduksjon. Hovedutvalg for kultur, folkehelse, tannhelse og idrett tildeler tilskudd på totalt 0,4 mill. kr fra utvalgets disposisjonskonto til:

- Norsk Hardingfelesenter AS, Cremona 2020, Internasjonal utst., 0,05 mill. kr.
- Stella Polaris AS, Legend of the great birth, Kreativt Europa, 0,15 mill. kr
- Anja Christine Boman, The Mythical Beast, Kaunas 2020-22, 0,10 mill. kr
- World Art Games Norway, World Art Games Norway 2020-21, 0,10 mill. kr

Sak 10/20 - Tilskudd til Østafjelske kompetansesenter.

- Søknaden fra Østafjelske kompetansesenter for musikk ble imøtekommet med 0,21 mill. kr for 2020.

Sak 23/20 Søknad om støtte til Nordisk verdensarvkonferanse

- Hovedutvalg for kultur, folkehelse, tannhelse og idrett gir tilskudd på 0,10 mill. kr til Nordiske Verdensarvkonferanse 2020.

Sak 38/20 Søknad fra Fenomen tv, film & scene AS om støtte til Rådebank, sesong 2

- Hovedutvalg for kultur, folkehelse, tannhelse og idrett bevilger 0,50 mill. kr til Fenomen film for Rådebank, sesong 2. Tildelingen forutsetter at innspillingen foregår i regionen. Foregår innspillingen av Rådebank, sesong 2 i en annen region bevilger hovedutvalg for kultur, folkehelse, tannhelse og idrett et tilskudd på 0,20 mill. kr til Fenomen film.

Sak 39/20 Samarbeidsavtale med Mediefondet Zefyr

- Hovedutvalget for kultur, folkehelse, tannhelse og idrett bevilger 0,125 mill. kr i tilskudd til Mediefondet Zefyr fra hovedutvalgets disposisjonskonto for høsten 2020. og i samme vedtak ber om at en langsiktig samarbeidsavtale med Mediefondet Zefyr innarbeides i budsjettbehandlingen for 2021-2023.

Sak 43/20 Søknad fra vikinggruppa Olavs Menn

- Vikinggruppa Olavs Menn søker om støtte til kjøp og vedlikehold av skipet «Åsa» som er en kopi av Osebergskipet. Søknad imøtekommes med et tilskudd på 0,150 mill. kr. Midlene belastes hovedutvalg for kultur, folkehelse, tannhelse og idretts disposisjonsfond. Hovedutvalget ber administrasjon igangsette arbeidet med en ny helhetlig attraksjonsstrategi for vikingformidling i Vestfold og Telemark.

Sak 45/20 Stillehavsøsters – gull for kulturminnevernet

- Søknad om prosjektmidler til å gjennomføre kurs og workshop i brenning, lesking og bruk av kalk basert på stillehavsøsters som råstoff. Det bevilges 0,05 mill. kr i tilleggsfinansiering av prosjektet «Stillehavsøsters – gull for kulturminnevernet» Bevilgningen belastes disposisjonsfondet for Hovedutvalg for kultur, folkehelse, tannhelse og idrett. Ubenyttede midler tilbakeføres fondet. Bevilgningen gis under forutsetning av at prosjektet gjennomføres og finansieres i henhold til innsendt søknad

Sak 54/20 Søknad om midler for å fremme nynorsk i Den kulturelle skulesekken.

- Kulturtanken har invitert Vestfold og Telemark fylkeskommune med i et prosjekt for å fremme nynorsk i Den kulturelle skulesekken (DKS). Hovedutvalg for kultur, folkehelse, tannhelse og idrett tildeler prosjektet 0,20 mill. kr.

Sak 56/20 Søknad om medfinansiering for prosjektering av turvei ved Tømmerrenna på Notodden.

- Hovedutvalg for kultur, folkehelse, tannhelse og idrett gir tilskudd på 0,10 mill. kr til medfinansiering for prosjektering av turvei ved Tømmerrenna på Notodden.

Sak 62/20 Søknad fra Skien kommune om investeringsmidler til Sølvåren - et nytt Ibsen-formidlingssenter.

- Skien kommune skal bygge Ibsenbiblioteket – et moderne og nyskapende bibliotek som skal fungere som et relevant og betydelig møtested for innbyggerne i regionen. Ibsenbiblioteket inkluderer også et nasjonalt Ibsen-formidlingssenter for nasjonalt og internasjonalt tilreisende; formidlingssenteret Sølvåren. Hovedutvalg for kultur, folkehelse, tannhelse og idrett bevilger 0,50 mill. kr av sin disposisjonskonto til oppstartsmidler til Sølvåren – et nytt nasjonalt Ibsen-formidlingssenter.

Sak 65/20 Søknad om tilskudd til Dansekunst i Grenland.

- Hovedutvalg for kultur, folkehelse, tannhelse og idrett ønsker å bidra til å befeste Dansekunst i Grenlands posisjon som et av de viktigste regionale kompetansesentrene for dans nasjonalt, og bevilger 0,50 mill. kr til Dansekunst i Grenlands strategi- og utviklingsarbeid. Tilskuddet belastes hovedutvalgets disposisjonskonto 2020.

9.6. Tannhelse og forebygging

Status for prioriterte oppfølgingsområder

Sektor tannhelse og forebygging har et lovpålagt krav om å tilby et godt tannhelsetilbud for befolkningen i fylket i samarbeid med private tannhelseaktører. Samtidig har den et særskilt ansvar for å sikre svake grupper et oppsøkende tilbud der forebygging skal prioriteres foran behandling.

Styrket innsats for sårbare barn, eldre og kronisk syke

I henhold til FNs bærekraftsmål nummer 3, God helse, og nummer 10, Mindre ulikhet, var prioriteringene i 2020 særlig knyttet til å styrke tilbudet til svake og sårbare barn og unge, eldre og kronisk syke. Innkallingsintervallene for tannfriske barn skulle forlenges slik at man fikk økte ressurser til barn som har store utfordringer knyttet til egen tannhelse. Det er derfor opprettet et samarbeid med Tannhelsetjenestens kompetansesenter Midt-Norge i Trondheim der de i flere år har hatt et psykologstøttet tannhelsetilbud, Trygge Barn I Tannbehandling, TBIT. Målet er å etablere tverrfaglig team sammen med våre psykologspesialister i Tønsberg og Porsgrunn. Etter hvert vil det bygges kompetanse ved 4-5 andre tannklinikker rundt om i fylket fordi det er viktig å kunne behandle barna i nærheten av deres bosted.

På grunn av koronapandemien og nedstengningen av tannklinikkene i perioden mars til juni i 2020 var det 90 % barn og unge som ble innkalt sammenlignet med 2019. Eldre og kronisk syke ble rammet hardere.

PASIENTGRUPPE	2020	2019	2018
A Barn/ ungdom 3-18 år, antall	40 745	49 458	53 196
Barn/ ungdom 3-18 år, %	53 %	63 %	68 %
B Psykisk utviklingshemmede, antall	1 316	1 516	1 570
Psykisk utviklingshemmede, %	70 %	80 %	54 %
C1 Eldre i institusjon, antall	996	2 449	2 484
Eldre i institusjon, %	29 %	72 %	76 %
C2 Eldre, langtidssyke og uføre med hjemmesykepleie, antall	2 307	3 043	3 119
Eldre, langtidssyke og uføre med hjemmesykepleie, %	41 %	58 %	62 %
D Ungdom 19-20 år, antall	3 809	4 414	4 566
Ungdom 19-20 år, %	38 %	50 %	64 %
E Fengselspasienter, antall	230	354	-
F Voksne betalende pasienter, antall	11 647	14 943	16 628
Voksne betalende pasienter, %	30 %	41 %	49 %
Ruspasienter i statlig og kommunal omsorg, antall	502	529	-

Erfaring viser at eldre og kronisk syke bør informeres bedre om sine rettigheter til gratis tannbehandling. I 2020 har det vært jobbet målrettet med å etablere tjenestebasert adressering, en digital løsning der sektor tannhelse kan samhandle bedre med kommunene uten at pasientenes personvern trues. I tillegg har sektoren anskaffet to mobile tannlegeenheter med tilhørende røntgenløsning slik at våre medarbeidere kan oppsøke pasientene der de bor hvis de har behov for det. På grunn av smittevernrestriksjoner og den særlige risiko som eldre og kronisk syke pasienter har for Covid-19 sykdom måtte vårt tilbud til denne pasientgruppen reduseres til det mest nødvendige i 2020. Med vaksinerings av disse pasientene forventes tilbudet å styrkes i 2021.

Forlengede innkallingsintervaller hos barn og unge

Forskning og erfaring viser at majoriteten av barn og unge har svært god tannhelse i fylket vårt. Rundt 75-80 % av de som innkalles årlig har null hull. Likevel er det viktig å oppdage de som av ulike årsaker har eller utvikler dårlig tannhelse så tidlig som mulig. Sektoren har utviklet retningslinjer for regelmessige undersøkelser og kriterier for fastsettelse av innkallingsintervall tilpasset den enkelte pasients behov.

Styrke det forebyggende arbeidet for alle aldersgrupper

Forebygging er viktig i alle aldre. Dårlig tannhelse har vidtrekkende og ofte alvorlige følger. Målet er å øke motivasjon for egeninnsats. Det er utviklet omfattende planer for helsefremmende tiltak for å nå store grupper av befolkningen. Særlige initiativ iverksettes overfor ledere i kommunal helse- og omsorgssektor og andre som jobber med barn og unge. I dette arbeidet er samarbeid med seksjon Folkehelse og kommunal sektor viktig for å løse oppgavene. God tannhelse er en forutsetning for generell god helse.

Lederkompetanse

Utvikling av lederkompetansen har vært fokusert rundt smittevern, digital kompetanse og kriseledelse, og vil fremover videreutvikles gjennom felles lederutviklingsprogram tilrettelagt for alle sektorer i fylkeskommunen.

Verdiskapning gjennom grønn omstilling

I likhet med alle andre sektorer skal også tannhelse bidra til økt verdiskapning gjennom grønn omstilling.

Redusere klimautslipp – Miljøfyrtårnsertifisering

FNs bærekraftsmål nummer 13, Stoppe klimaendringene vektlegger at institusjoner må styrke sitt arbeid med å redusere konsekvensene av klimaendringene. Haugar, Borgheim og Larvik tannklinikker ble sertifisert i 2019 men på grunn av koronapandemien ble ingen klinikker sertifisert i 2020. Prosessen skal videreføres i tett samarbeid med Samfunnsutvikling, internasjonalisering og klima i 2021 og 2022. På tannklinikkene er det økt bevissthet om energibruk og avfallshåndtering. Fylkeskommunen har i 2020 tatt i bruk ny teknologi og digitalisert arbeidsoppgaver på tannklinikkene for å sikre verdiskapning gjennom grønn omstilling. Eksempler på dette er redusert bruk av brev og papir ved innføring av sms-varslere til pasienter og digitale løsninger for betaling og purring.

Omstillingstiltak

Samfunnet vårt er i omstilling og demografiske, kulturelle, helsemessige og sosio-økonomiske forskjeller vil øke i kommende år.

Det innebærer en forskyvning mot mer ressurskrevende tannhelsetilbud om ikke forebyggende tiltak virker.

Sektorens er i full gang med å utvikle en tannhelsetjeneste som satser på kompetanse og utvikling. Målet er å mestre framtidens utfordringer og å utjevne forskjeller i tannhelsen i befolkningen. I vedtaket i 2020 ble det besluttet følgende tiltak for å nå målene:

- Flere tannpleiere og færre tannleger; erstatte fem tannleger med fem tannpleiere
- Harmonisering av antall tannhelsesekretær-stillinger
- Øke innkallingsintervallene for tannfriske barn og unge
- Andre tiltak som å styrke folkehelsearbeidet med helsefremmende og forebyggende tiltak og digitalisere tjenester for bedre og mer effektiv drift

Status økonomi

Beløp i 1000

Budsjettområde	Regnskap 2020	Oppr. bud. 2020	Rev. bud. 2020	Avvik i kr	Avvik i %
50-Tannhersedirektør	12 507	13 568	33 818	21 311	63,0 %
51-Tannklinikkene	172 336	160 913	159 749	-12 587	-7,9 %
Sum	184 843	174 481	193 567	8 724	4,5 %

Kommentar til status økonomi

Regnskapet viser at sektor for tannhelse og forebygging har et samlet mindreforbruk på 8,7 mill. kr sammenlignet med opprinnelig budsjett, noe som tilsvarer 5 %. Sektoren er tilført 19,5 mill. kr ekstra midler i 2020. Dette er hovedsakelig tidligere års mindreforbruk og et fylkestingsvedtak om kompensasjon av inntektsbortfall. Mens inntektsbortfallet ble som forventet, har sektoren spart mer lønnsutgifter og andre driftsrelaterte utgifter. Dette bidrar til et samlet mindreforbruk i 2020. Ekstra midler vises på budsjettområdet Tannhelse og forebygging sammen med andre innsparinger.

Tannklinikken har et merforbruk på 12,6 mill. kr. Redusert aktivitet grunnet koronapandemien er hovedårsaken til et inntektsbortfall på 29,2 mill. kr. Redusert aktivitet er også årsak til innsparinger knyttet til ubenyttede lønnsmidler og reduserte driftsutgifter.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Vedtatt total prosjektramme	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr
Utstyr tannhelse	FT-sak 161/20	4 800	4 800	3 332	1 468
Sum		4 800	4 800	3 332	1 468

Sammendrag status investeringer

Regnskapet viser at sektor for tannhelse og forebygging har et mindreforbruk på 1,5 mill. kr knyttet til utskifting av utstyr på tannklinikken i 2020. Mindreforbruket kan ha sammenheng med lavere aktivitet grunnet koronapandemien og naturlig variasjon i utskiftningsbehov.

Andre forhold

Sektor tannhelse og forebygging ble hardt rammet da regjeringen besluttet at alle tannklinikker skulle stenges for all ordinær drift den 12. mars 2020. Kun akutt behandling var tillatt, og det ble anbefalt å benytte medisinsk behandling som smertestillende tabletter og antibiotikabehandling der dette var mulig. Etter hvert ble det åpnet for redusert drift, men først i juni 2020 kunne alle tannklinikken åpne. Strenge smitteverntiltak ble innført, og dette medførte betydelige kostnader for ekstra smittevernutstyr.

Effektiviteten på klinikken ble redusert på grunn av tidkrevende smittevernrutiner knyttet til renhold og påkledning. Generelle restriksjoner for hvem som kunne behandle pasienter medførte at mange ansatte ikke kunne jobbe som normalt.

Lovpålagte oppgaver ble prioritert slik at inntjeningen fra betalende pasienter ble betydelig redusert. Noe av tapet ble oppveid ved overføring av 8,5 mill. kr fra et fond tannhelsetjenesten i Telemark fylkeskommune hadde opparbeidet samt et ekstra tilskudd på 10 mill. kr innvilget av fylkestinget. I tillegg fikk sektoren 1 mill. kr ekstra da Tannhelsetjenestens kompetansesenter Sør ble oppløst.

9.7. Opplæring og folkehelse

Status for prioriterte oppfølgingsområder

Sektorens overordnede mål er økt læringsutbytte, økt gjennomføring med planlagt kompetanse og økt livsmestring. Alle elever og lærlinger som er i stand til det, skal gjennomføre videregående opplæring med planlagt kompetanse som kan brukes for videre studier eller i arbeidslivet.

Fra 1. januar 2020 ble de videregående skolene i fylket utsatt for massive digitale trusler rettet mot skoler og enkeltelever. Truslene preget skolehverdagen på flere av de 21 skolene i fylket frem til vinterferien, uten at de ansvarlige noen gang ble tatt. Den 12. mars stengte regjeringen ned alle landets skoler som følge av koronapandemien. Utover våren ble det gjennomført en gradvis åpning av skolene. Sektorens fokus har vært å gi opplæring til elever i videregående opplæring, oppfølging av ungdom i oppfølgingstjenesten og opplæring til voksne under særdeles krevende omstendigheter. Selv i perioder med stengte skoler har vi gjennomført opplæring både digital for de elevene som har kunnet nyttiggjøre seg det, og fysisk på skolene for de elevene som av en eller annen årsak har hatt behov for å møte på skolen.

Sektoren har lagt mye arbeid i å etablere ny praksis på en rekke områder. Det er utarbeidet og drøftet en rekke nye styrende dokumenter rettet direkte mot læringsarbeidet og på det administrative området. I tillegg har arbeidet med harmonisering av økonomi gjennom innføring og utvikling av felles forståelse av ny budsjettfordelingsmodell stått sentralt.

Det er etablert fagnettverk og digitalpedagognettverk både for å sikre faglig utvikling og som en del av arbeidet med å forberede fagfornyelsen.

Det er i samarbeid med skolene jobbet grundig med justeringssak om skoletilbudet.

Sektoren har forberedt innføringen av verktøyet Visma In School, som tas i bruk kommende skoleår. Det er gjennomført opplæring av alle lærere og skoleledere. I tillegg er det gjennomført et arbeid for å utarbeide felles retningslinjer for bruk av verktøyet. Dette arbeidet er gjort i tett samarbeid mellom VIS-prosjektet, fylkesadministrasjonen, skolene og de tillitsvalgte.

Vestfold og Telemark fylkeskommune var godt forberedt på overgangen til full digital opplæring. Innføringen av TEAMS for education som læringsplattform ga oss muligheten til å bli hel-digitale fra den ene dagen til den andre. Den digitale kompetansen i organisasjonen har tatt kvantesprang.

Sektoren har likevel benyttet dette krevende året til å følge opp arbeidet med utvikling av helsefremmende skoler. Arbeidet med utviklingen av strategisk plan for helsefremmende skoler med tilhørende kjennetegn er nærmest fullført, og kommer til politisk behandling første halvdel av 2021.

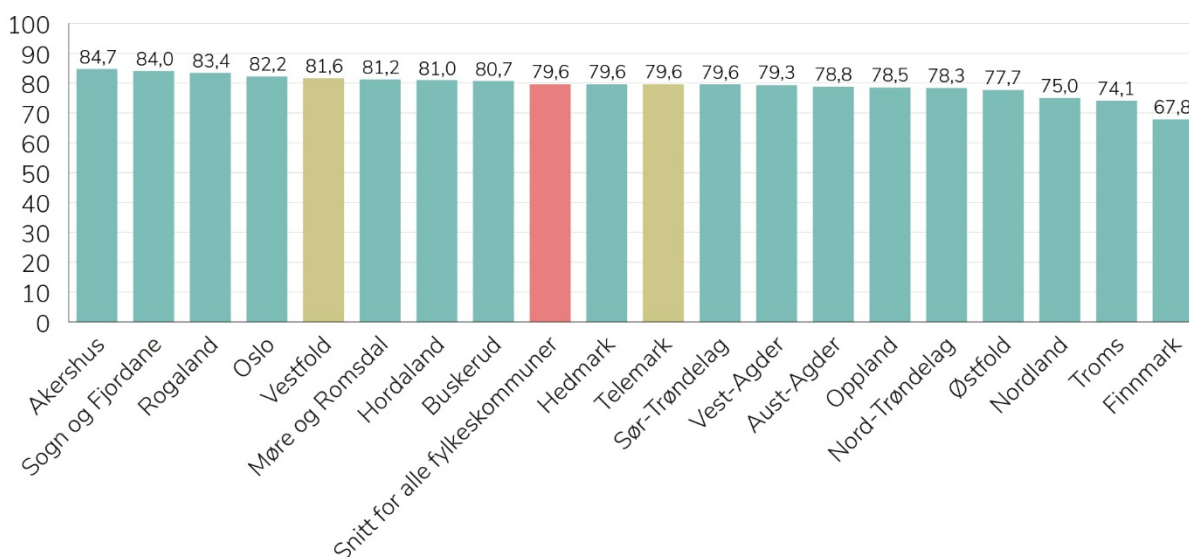
FNs bærekraftsmål 16 Fred og rettferdighet er fulgt opp gjennom videreutvikling av det brede folkehelsearbeidet i regionen. Handlingsprogram for folkehelse ligger klart for politisk behandling.

Sektoren har lagt mye ressurser i å hente ut gevinster av organiseringen av folkehelse sammen med opplæring.

Sektoren har fulgt opp forpliktelsene i prosjekt krafttak, og har både lagt grunnlaget for å følge opp de økonomiske forpliktelsene knyttet til krafttaksarbeidet, samt de omstillingsoppgaver fylkestinget har gitt sektoren. FNs bærekraftsmål 8 Anstendig arbeid og økonomisk vekst, er fulgt opp gjennom systematisk arbeid i skolene og oppfølgingstjenesten.

De siste tilgjengelige tall for gjennomføring etter fem år for videregående opplæring gjelder kullet som startet 2014. Denne statistikken er inndelt etter den tidligere fylkesinndelingen og omfatter alle utdanningsprogram. Følgende status er inkludert i tabellen nedenfor:

1. Fullført med studie- eller yrkeskompetanse på normert tid
2. Fullført med studie- eller yrkeskompetanse på mer enn normert tid
3. Fullført med planlagt grunnkompetanse

Status økonomi

Beløp i 1000

Budsjettområde	Regnskap 2020	Oppr. bud. 2020	Rev. bud. 2020	Avvik i kr	Avvik i %
60-Utdanningsdirektør	2 567	3 045	3 045	478	15,7 %
61-Folkehelse og livsmestring	17 263	19 172	19 172	1 909	10,0 %
62-Sektorutvikling	102 069	118 446	104 646	2 577	2,5 %
63-Inntak, eksamen og voksenopplæring	68 893	75 797	73 470	4 577	6,2 %
64-Fag- og yrkesopplæring	358 583	353 451	368 384	9 801	2,7 %
65-Pedagogisk støtte og utvikling	86 531	92 625	93 741	7 210	7,7 %
66-Psykologisk pedagogisk tjeneste	34 055	33 926	34 453	397	1,2 %
67-Oppfølgingstjenesten og talenhus	36 702	37 180	37 250	548	1,5 %
68-Videregående skoler og folkehøyskole	1 882 768	1 870 077	1 907 424	24 656	1,3 %
Sum	2 589 431	2 603 720	2 641 585	52 154	2,0 %

Kommentar til status økonomi

Regnskapet for 2020 viser at sektoren for opplæring og folkehelse har et samlet mindreforbruk på 52,2 mill. kr. Dette utgjør 2 % av det totale budsjettet på 2,6 mrd. kr. 24,7 mill. kr av dette mindreforbruket er på de videregående skolene i fylket. I tillegg er ca. 6,8 mill. kr et mindreforbruk på budsjettposten for gjestelærings-oppjøret. Det er enkelte merforbruk innenfor ansvarsområdene voksenopplæring, elev-pc innkjøp og på vedlikeholdsbudsjettet for skolebygg. I 2020 var det følgende nøkkeltall for aktiviteten i sektoren:

Aktivitet	2020
Antall elever	14 153
Antall lærekontrakter	3 867
Antall voksen elever	1 821
Antall privatister	6 417
Antall privatisteksamener	11 265

Sektorens økonomiske resultat fordeler seg ulikt på de ulike budsjettområdene.

Utdanningsdirektør

Mindreforbruket knytter seg til redusert reiseaktivitet og reduserte utgifter til møtevirksomhet med virksomhetsledere og rektorer med bakgrunn i koronasituasjonen.

Folkehelse og livsmestring

Seksjonen har et mindreforbruk på lønnsbudsjettet på 1,6 mill. kr.

Sektorutvikling

Regnskapet viser i sum et mindreforbruk på 2,5 mill. kr. Dette skyldes i hovedsak reduserte lønnskostnader og mindre utgifter til lisenser til IT og fagsystemer i sektoren enn budsjettet. Kostnader til elev-pc var ca. 3 mill. kr mer enn budsjettet og vedlikeholdsbudsjettet er belastet med ca. 2 mill. kr mer enn budsjettet.

Inntak eksamen og voksenopplæring, herunder Kompetansebyggeren

Regnskapet viser et mindreforbruk på 4,5 mill. kr. Mindreforbruket er i hovedsak knyttet til Kompetansebyggeren som har et isolert resultat på 2,9 mill. kr. Dette skyldes mindre lønnsutgifter enn budsjettet og noe reduserte kostnader knyttet til korona. Innen øvrig voksenopplæring er det større kostnader enn budsjettet som følge av økt aktivitet og pågang fra voksne med rett, men dette merforbruket er dekket inn av lavere lønnskostnader i seksjonen som følge av vakanser. I har det vært noe lavere kostnad enn budsjettet innen eksamensområdet og gjesteelevoppjør.

Fag- og yrkesopplæring

Budsjettområdet viser et mindreforbruk på 9,8 mill. kr. Den største budsjettposten utgjøres av utbetalinger av lærlingetilskudd til bedrifter på ca. 290 mill. kr, og er omtrent i balanse ved årsslutt.

Det er mindreforbruk knyttet til oppgjøret for gjestelæringer på 6,3 mill. kr og et mindreforbruk knyttet til Vg3 fagopplæring i skole på 5,5 mill. kr.

Pedagogisk støtte og utvikling

Regnskapet viser et mindreforbruk i 2020 på 7,2 mill. kr. Årsaken til mindreforbruket knytter seg spesielt til aktiviteter som ikke ble iverksatt grunnet pandemien. Herunder utviklingsmidler og kompetansehevende tiltak. SMI-skolen har et mindreforbruk på 2,9 mill. kr.

Psykologisk pedagogisk tjeneste (PP-tjenesten)

PP-tjenesten har et mindreforbruk i 2020 som skyldes stillinger i vakanse (høst 2020), refusjoner på sykemeldinger og reduserte kjøregodtgjørelser grunnet koronasituasjonen.

Oppfølgingstjenesten og Talenhuset

Oppfølgingstjenesten og Talenhuset hadde i 2020 et mindreforbruk på 0,5 mill. kr.

Dette fordelte seg på 0,1 mill. kr på Talenhuset og 0,4 mill. kr på Oppfølgingstjenesten.

Mindreforbruket er i hovedsak sparte kostnader til reisegodtgjørelse og kursvirksomhet, samt bestillinger på inventar/utstyr i 2020 der leveranse er forsinket grunnet koronasituasjonen.

De videregående skolene og folkehøgskolen

I sum viser det akkumulerte resultatet for de videregående skolene et mindreforbruk på 24,7 mill. kr i 2020, som utgjør 1,3 %. Dette er ulikt fordelt på de 21 skolene og har ulike forklaringer.

Koronapandemien har redusert enkelte kostnader som f.eks utgifter til gjennomføring av eksamen og utgifter til driftsmateriell, mens kostnader til renhold har økt. Ulikt aktivitetsnivå for skoleåret 2019/2020 inn i budsjettåret 2020, innføringen og effekten av ny budsjettfordelingsmodell og prosjekt krafttak har i tillegg til koronapandemien gjort 2020 til et år med mye usikkerhet. Dette har gjort at skolene har vært forsiktige i disponering av den tildelte rammen. Tabellen under viser mer- og mindreforbruk fra 2019, 2020 og akkumulert resultat 2020. Skoler med mindreforbruk fra tidligere år har overført disse til disposisjonsfond på sektoren.

Tall i 1000 kr

	Mer- og mindreforbruk			Mindreforbruk fra tidligere år satt på fond
	2019	2020	Akkumulert 2020	
Horten vgs.		5 941	5 941	3 727
Nøtterøy vgs.		3 318	3 318	979
Greveskogen vgs.	-681	-335	-1 016	
Thor Heyerdahl vgs.		5 312	5 312	5 543
Færder vgs.	-676	7 052	6 376	
Holmestrand vgs.		1 726	1 726	1 159
Sande vgs.		2 000	2 000	419
Re vgs.		5 498	5 498	2 707
Sandefjord vgs.		2 598	2 598	338
Melsom vgs.	190	-528	-338	
Kragerø vgs.	-366	1 197	831	
Bamble vgs.	1 982	-2 451	-468	
Porsgrunn vgs.	-4 962	525	-4 437	
Skogmo vgs.	-2 835	8 532	5 698	
Hjalmar Johansen vgs.	-1 889	2 864	975	
Skien vgs.	-3 574	-2 467	-6 042	
Nome vgs.	1 640	-3 705	-2 065	
Bø vgs.	-1 765	1 116	-649	
Notodden vgs.	3 399	310	3 708	2 315
Vest-Telemark vgs.	-1 934	-1 747	-3 680	
Rjukan vgs.	1 572	-566	1 005	
Sandefjord folkehøyskole	-1 102	-533	-1 635	
Sum	-11 001	35 657	24 656	17 187

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Vedtatt total prosjektramme	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr
Investeringsprosjekt skole - egenfinansiert		IA	16 462	16 882	-420
Utstyr skole		8 900	9 360	7 425	1 935
Sum		8 900	25 822	24 307	1 515

Sammendrag status investeringer

Noen skoler finansieres egne investeringer med overføring av driftsmidler. I 2020 har det vært flere skoler som har benyttet seg av dette.

Utstyrspotten til de videregående skolene i 2020 var opprinnelig på 8,9 mill. kr, og det er påløpt 7,4 mill. kr. Ubrukte midler med 1,9 mill. kr skyldes at noen av prosjektene ikke ble ferdigstilt i 2020. Disse er planlagt ferdigstilt i 2021.

Andre forhold

I fylkestingets budsjettbehandling ble det i sak 17/19 «Budsjett og økonomiplan 2020-2023» vedtatt å sette av 7,5 mill. kr til hovedutvalgets disposisjon for 2020. I tillegg lå det i vedtatt budsjett 3,2 mill. kr til hovedutvalgets disposisjon i 2020. Til sammen ga dette hovedutvalg for utdanning og kompetanse 10,7 mill. kr til disposisjon i 2020. Fylkestinget behandlet tertialrapport per 30. april i møte 16. juni 2020. (sak 61/20). I vedtakspunkt 6 ble det bevilget 5 mill. kr til et utstyrsfond for de videregående skolene. I sak 38/20 i hovedutvalg for utdanning og kompetanse og innovasjon ble disse midlene fordelt slik:

	<i>Beløp i 1000</i>
Ungt entrepenørskap	3 300
Kompetansetiltak for lærere og skoleledere ifbm fagfornyelser	400
Smitteverntiltak i de videregående skolene	2 000
Utstyr og materiell til videregående skoler og virksomheter ifbr	10 000
	<u>15 700</u>

9.8. Samferdsel, miljø og mobilitet

Status for prioriterte oppfølgingsområder

Innledning

Samferdsel, miljø og mobilitet (SMM) har hatt et spennende, men også krevende oppstartsår med å etablere ny organisasjon basert på de gamle fylkeskommunene, Vestfold Kollektivtrafikk AS (VKT) og Statens vegvesen (SVV). Ved overtakelsen av sams vegadministrasjon fulgte i tillegg til nye ansatte, mange og nye oppgaver for VTFK, nye systemer, støtteverktøy og rutiner som alle krever tid å utvikle, implementere og drifte.

Organisasjonsetableringen i seg selv er normalt utfordrende i kombinasjon med at driften av fylkesvegene, pågående utbyggingsprosjekter og kollektiv ikke skulle forstyrres slik at brukerne/innbyggerne ble påvirket negativt. På toppen av dette ble alle hardt rammet av Koronapandemien som spesielt snudde opp ned på hverdagen innenfor seksjon kollektiv. Kollektivtilbudet, samt å sikre fremkommelighet på fylkesvegene, er kritiske samfunns oppgaver. Det har vært viktig å opprettholde kollektivtilbudet så langt det er mulig gjennom hele pandemien. Trafikkutviklingen i 2020 viser hvor dramatisk situasjonen var fra første stund, med en reduksjon på 80 % i antall reisende i den første perioden. 2020 fikk en samlet passasjeredgang på 30,3 %, mens antall rutekilometer kun hadde en nedgang på 4,2 %. Stadig nye tilpasninger i tråd med utviklingen av smittevernstiltak, har blitt håndtert på løpende bånd med til dels svært korte frister. Det er på plass å gi en stor honnør til alle som har bidratt med en ekstraordinær innsats for å gi et best og sikrest mulig tilbud til alle reisende. Samarbeidet med utdanningssektoren og den sentrale beredskapsledelsen har vært svært godt og avgjørende for sektorens evne til å tilpasse tiltakene

fortløpende til stadig nye krav. Mange arbeidsoppgaver og forsinkelser i oppbyggingen av organisasjonen har medført manglende kapasitet og gitt mange ansatte stor arbeidsbelastning over lang tid. De ansatte har først og fremst hatt fokus på å levere de tjenestene de er ansvarlige for til innbyggerne i Vestfold og Telemark fylkeskommune. Saksbehandling, politisk støtte, gjennomføring av alle faser i utbyggingsprosjekt, forvaltning av vegansvaret og drift av kollektivtilbudet og veinettet har alt i alt hatt få forstyrrelser grunnet etableringen av sektoren.

Forutsigbar og trygg fremkommelighet for innbyggere og næringsliv fra 1. januar 2020

Fylkesvegnettet ble i 2020 driftet og vedlikeholdt i henhold til de planer som ble etablert innenfor tildelte rammer. Hendelser/ras på vegnettet har medført noen stengte vegger og påvirket fremkommeligheten. Den operative virksomheten har omdisponert midler og ressurser for å kunne åpne vegene og gjenopprette fremkommelighet så raskt som mulig. Koronasituasjon har ikke medført forsinkelser eller manglende utførelse av drift- og vedlikeholdsoppgaver av nevneverdig grad på det fylkeskommunale vegnettet.

Sikre nødvendig kapasitet til å håndtere oppstart av ny organisasjon fra 1. januar 2020

Det ble rekruttert færre ansatte fra SVV enn forutsatt i SVVs bemanningsplan for overførte oppgaver. Ekstern rekruttering ble iverksatt høsten 2019, pågikk gjennom hele 2020 og har gitt en gradvis oppbemanning av seksjonene. Selv om det fortsatt er manglende kapasitet på enkelte områder, vil situasjonen normaliseres i løpet av 2021.

Utvikling av verktøy for porteføljestyling av investeringsprosjekter som løser problematikken rundt langsiktig planlegging for fylkesveg

Seksjon Strategi og utvikling har jobbet med å videreutvikle systemet for porteføljestyling og administrative rutiner som er hensiktsmessig og nødvendig for å få et dynamisk styrings- og oppfølgingssystem med lang horisont.

Utbyggingsprosjektene skal gjennomføres i henhold til vedtatt politisk prioritering

Det er mange forhold som påvirker prosjektenes fremdrift og det er en del tidsforskyvinger innenfor utbyggingsprosjektene. Dette kan være grunnerverv, samkjøring med kommunalt VA anlegg, utfordringer med reguleringsplan prosess ol. Det er vanskelig å forutse dette i en budsjettprosess, derfor legges nå opp til en porteføljestyling av prosjektene slik at en skal unngå for mye tidsforskyving og en skal klare på en bedre måte å gjennomføre prosjektene som ligger i porteføljen.

Modernisere og forenkle kontraktstrukturer og kontraktsformer og bli oppfattet som en profesjonell kontraktspart overfor kontraktsparter og leverandører

I 2020 er det arbeidet med endret kontraktstrategi for drift og vedlikehold av fylkesvegnettet, med økt grad av byggherrestyring og redusert risiko for entreprenør. Målsettingen har vært å bremse prisvekst, redusere kontraktsadministrasjon, tilrettelegge for utvikling av leverandørmarkedet og bidra til redusert miljøpåvirkning i tråd med fylkeskommunens målsetting. Resultatet vil vise om ny valgt kontraktstrategi er vellykket.

En arbeidsform med tverrsektorielt samarbeid vil være avgjørende for å løse samfunnsoppdraget

I likhet med øvrige sektorer i fylkeskommunen har SMM behov for samordning og samhandling med andre sektorer. Tett samarbeid med utdanningssektoren har vært avgjørende for å løse koronapandemiens transportutfordringer. Det har også vært samarbeid i arbeidet med å utvikle og utarbeide nye driftskontrakter fylkesveg.

Videreføre den positive utviklingen i kollektivtilbudet i byregionene og at det satses på en fleksibel og kostnadseffektiv transportløsning i distriktene som møter kundenes reisebehov og utnytter ledig kapasitet i transportsystemet

Kollektivtilbudet i Grenland er styrket med flere tiltak som er innført trinnvis siste halvår 2020, knyttet til enklere og billigere billetter og innføring av en sone i hele byregionen. Arbeidet med en plan for hvordan kollektivtrafikken skal løses i distriktene er i gang.

Være faglig godt oppdatert om grønn og smart transport for å legge til rette for innovasjon og utprøving av nye teknologier på hele samferdselsområdet

Seksjon Kollektiv og mobilitet deltar i faglige nettverk for å styrke kompetansen på grønn mobilitet. I desember startet en forstudie på elektrifisering av kollektivtrafikken.

Utøve politisk saksbehandling på en profesjonell måte, som grunnlag for politiske beslutninger slik at politikerne er godt rustet til å løse regionens utfordringer

I 2020 har fokuset vært å bygge et godt samarbeid med sektorens hovedutvalg og styrke kompetansen rundt de nye rollene som sektoren har fått etter fylkesreformen. Valgt strategi med å legge hovedansvar for å skrive sakene på en seksjon, har bidratt til god profesjonalitet og anses vellykket. For å øke hovedutvalgets kompetanse på fagområdet, har både seksjon for Kollektiv og mobilitet og seksjon Drift og vedlikehold, gjennomført politisk verksted. Involvering og samhandling med politikere på denne måten gir bedre grunnlag for gode beslutninger for å løse regionens utfordringer. For drift og vedlikehold la politisk verksted grunnlag for valg av kontraktstrategi, graden av byggherrestyring i nye driftskontrakter og utforming av standard på vinterdrift.

Status økonomi

Beløp i 1000

Budsjettområde	Regnskap 2020	Oppr. bud. 2020	Rev. bud. 2020	Avvik i kr	Avvik i %
70-Samferdselsdirektør	1 760	2 262	2 262	502	22,2 %
71-Strategi og utvikling	60 957	50 658	67 350	6 394	9,5 %
72-Forvaltning	27 774	34 836	35 072	7 298	20,8 %
73-Drift og vedlikehold	524 474	544 687	534 570	10 095	1,9 %
74-Utbygging	6 027	10 036	10 881	4 853	44,6 %
75-Kollektiv og mobilitet	690 132	635 718	751 370	61 238	8,2 %
76-Sektorutvikling	43 054	25 446	36 345	-6 709	-18,5 %
Sum	1 354 180	1 303 643	1 437 851	83 671	5,8 %

Kommentar til status økonomi

Sektoren har et samlet mindreforbruk på 83,7 mill. kr. som tilsvarer 5,8 % av budsjett 2020. 61,2 mill. kr av mindreforbruket tilhører seksjon Kollektiv og mobilitet, hvorav 41,7 mill. kr er for mye mottatt statlig koronastøtte som sannsynligvis må tilbakebetales. Reelt mindreforbruk reduseres da til 42 mill. kr. Sektorens samlede lønnskostnader viser et mindreforbruk på 12 mill. kr hvorav 6,8 mill. kr ble midlertidig disponert til drift og vedlikehold av vegnettet. Koronarestriksjoner, fokus på etablering av ny organisasjon og ubesatte stillinger, har medført kostnadsbesparelser og noe redusert aktivitet i alle seksjoner.

Seksjon Drift og vedlikehold har mindreforbruk på 10,1 mill. kr. som i hovedsak skyldes nye inntekter fra arbeid utført i Svelvik kommune, sluttavregninger fra Statens vegvesen, erstatningsoppgjør samt noe lavere kontraktkostnader. Seksjon Utbygging har et mindreforbruk på 4,9 mill. kr., som i hovedsak skyldes usikkerhet om eget arbeid i investeringsprosjekt før oppstart. Både kalkulert timespris og faktureringsgrad (75%) ble lavere enn budsjettet. Seksjon Kollektiv og mobilitet har ca. 10 mill.kr. lavere reguleringskostnader av transportkontraktene enn forventet.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Vedtatt total prosjektramme	Rev. Regnskap bud.	Avvik i kr	
Belønningsmidler - investeringsprosjekter		IA	1 500	1 088	412
Bypakke Grenland fase 1	FT-sak 17/19	530 000	86 147	78 423	7 724
Bypakke Tønsbergregionen	FT-sak 161/20	100 000	37 450	37 399	51
Fv. 275 Dølebakken Lingelemveien og Fv. 251 Ling. kryss	FT-sak 161/20	55 000	4 430	4 430	0
Fv. 301 Grevle - Skårabkn og Berg - Søndersrød	HSA-sak 100/18 (VFK)	90 000	7 000	5 554	1 446
Fv. 311 Presterødbakken/-krysset	FT-sak 161/20	222 000	131 400	110 491	20 909
Fv. 313 Sande Klokkerjordet	FT-sak 49/19 (VFK)	134 200	44 300	50 854	-6 554
Fv. 35 Ås - Linnestad	FT-sak 102/18 (VFK)	54 000	5 700	2 588	3 112
Fv. 359 Kaste - Stoadalen	FT-sak 109/20	336 000	1 500	640	860
Fv. 359 Åse bru	FT-sak 17/19	53 000	2 300	3 227	-927
Fv. 45 Rassikring Voilen, Ullsteinskredet, Lauvås	FT-sak 61/20	90 150	2 000	2 100	-100
Fv. 900 Holmestrand sentrum	FT-sak 102/18 (VFK)	122 000	7 050	4 672	2 378
Investering utstyr samferdsel	FT-sak 17/19 (VTFK)	40 000	10 170	8 819	1 351
Justeringsavtaler veganlegg		IA	10 792	10 792	0
Tiltak sidevegnett Rugtvedt- Dørdal (tidl. E18)	FT-sak 17/19	91 500	12 000	9 606	2 394
Årlig investering fylkesveg	FT-sak 17/19	228 098	187 096	128 486	58 610
Sum		2 145 948	550 835	459 172	91 663

Sammendrag status investeringer

Årets prognose for investeringer på fylkesveg viser lavere forbruk enn forventet i 2.tertial. Samlet er investeringsutgiftene for fylkesveg 16,6 % lavere enn budsjettet i 2020. Hovedsakelig skyldes dette tidsforskyvninger sammenlignet med det som var forutsatt i budsjettet for 2020. 2020 har vært et oppstartsår for ny fylkeskommune og en helt ny samferdselssektor er under utvikling. Mange av investeringsprosjektene er mottatt fra tidligere organisasjoner. Prosjektene som ble overtatt var i ulike faser av gjennomføringsløpet, enten i tidlig planleggingsfase eller i en forberedende fase med tanke på bygging i kommende år. Samtidig var flere prosjekt midt i en byggefase ved overgangen til ny organisasjon, mens andre prosjekt har hatt både oppstart og ferdigstillelse i løpet av 2020.

Fv. 311 Presterødbakken

Prosjektet på fylkeveg 311 Presterødbakken og -krysset er ferdig og ble offisielt åpnet 05.11.2020. Prosjektet ble ferdigstilt 6 måneder før avtalt tidsfrist og innenfor budsjettet totalramme. Fylkesveg 311 er bygget om til 4-feltsløsning med separat sykkelveg og fortau på strekning mellom Kilden og Presterød. Det er etablert rundkjøring på Presterød og ny GS-veg på sydsiden av fylkesvegen mellom Presterød og Olsrød. Eksisterende GS-veg på nordsiden av fylkesveg 311 er på samme strekning oppgradert med adskilte traséer for sykkelveg og fortau. Det gjenstår noe arbeid med prosjektavslutning og overlevering til linjeorganisasjonen. Mindreforbruk i 2020 skyldes tidsforskyvninger i betalingsplanen, dvs. at de siste utbetalingene gjennomføres i 2021, etter at anlegget er ferdig.

Fv. 35 Ås - Linnestad

Det skal bygges gang- og sykkelveg langs fylkesveg 35 Bispeveien fra Ås til Linnestad i Tønsberg kommune. GS-vegen må krysse over Vesleelva med en egen bru. Mindreforbruk i 2020 skyldes i hovedsak forsinket framdrift i påvente av avklaringer om bruløsning, områdestabilisering og erosjonssikring.

Tiltak sidevegnett Rugtvedt – Dørdal

Den gamle E18 skal nedklassifiseres til fylkesveg og prosjektet omfatter utbedring av akkumulert vedlikeholdsetterslep. Disse tiltakene er gjennomført og vegen er overtatt som ny fylkesveg. I tillegg skal det gjennomføres trafiksikkerhetstiltak langs den nye fylkesvegen. Trafiksikkerhetstiltakene omfatter regulering og bygging av to strekninger med gang- og sykkelveg. Mindreforbruk i 2020 skyldes forsinkelse i fremdriften i reguleringsplanarbeidet.

Fv. 359 Kaste – Stoadalen

Prosjektet omfatter bygging av ny veg som avlastning for Lannavegen, bygging av en 255 meter lang bru og en miljøtunnel. Prosjektet er bompengefinansiert. Prosjektet har godkjent reguleringsplan og er tenkt gjennomført som en totalentreprise. Grunnerverv gjennomføres i 2021 og antatt anleggsstart er i 2022 med ferdigstillelse i 2024. Mindreforbruk i 2020 skyldes noe senere behandling i Stortinget enn forventet.

Fv. 359 Åse bru

Prosjektet omfatter bygging av ny bru som erstatning for eksisterende bru. Brua har i dag nedsatt tillatt aksellast på grunn av svakheter i konstruksjonen. Brua planlegges ferdigstilt i 2021. Merforbruk i 2020 skyldes blant annet økt omfang av grunnundersøkelser og prosjektering. Prosjektets totale ramme er uendret.

Fv. 900 Holmestrand sentrum

Hensikten med ny fylkesveg 900 langs det nedlagte jernbanesporet er å flytte trafikk bort fra Langgata i Holmestrand for blant annet å oppnå bedre trafikksikkerhet og framkommelighet i sentrum. Prosjektet var klargjort med tanke på oppstart bygging i 2020, men er satt på vent som følge av manglende finansiering.

Fv. 313 Sande Klokkerjordet

Prosjektet med omlegging av fylkesveg 313 ved Klokkerjordet i Sande kommune er del av en områdeplan i Sande. Sande kommune har gjennomført prosjektering av tiltaket. Bygging pågår og er planlagt ferdig i 2021. Prosjektet har et merforbruk i 2020 som skyldes endret betalingsplan fra entreprenør, større arbeider er utført i 2020 enn det som var lagt til grunn ved oppstart av prosjektet. Totalrammen for prosjektet er uendret. Prosjekt gjennomføres som planlagt og ferdigstilles innen frist og ramme.

Fv. 275 Dølebakken – Linglemveien og Fv. 251 Ling.kryss

Omfatter bygging av nytt gang- og sykkelanlegg langs Dølebakken fra Ringveien til Frøyas vei i Sandefjord. Sandefjord kommune skal skifte ut eksisterende VA-anlegg. Dette koordineres mot GS-prosjektet, og lyses ut i felles oppdrag. Mindreforbruk i 2020 skyldes forsinkelse i grunnverv og prosjektering knyttet til løsninger for naboeiendommer.

Fv. 301 Grevle-Skårabkn og Berg-Søndersrød

På fylkesveg 301 fra Stavern til Helgeroa skal det bygges ny gang- og sykkelvei fra Grevle til Skårabakken og fra Berg til krysset på Søndersrød. Parsellen Jarehagen – Grevle som privat utbygger er ansvarlig for, er innlemmet i prosjektet. Mindreforbruk i 2020 skyldes tidsforskyvninger. i entreprenørens betalingsplan. Arbeidene utføres som planlagt, men faktureringen har noe etterslep.

Fv. 45 Rassikring Voilen, Ullsteinskredet, Lauvås

Det skal bygges tre rasvoller for å hindre snørasene i å nå vegen. Tiltakene består i å flytte vegen ut i vannet og å etablere tre rassikringsvoller på de rasutsatte stedene. Reguleringsplan for prosjektet ble fullført i 2020, bygging gjennomføres i 2021-22. Regnskap sammenlignet mot budsjett i 2020 er viser at prosjektet er i balanse.

Årlig investering fylkesveg

Hovedprosjektet «Årlig investering fylkesvei» er en stor prosjektportefølje bestående av mellom 60 og 70 prosjekter. Prosjektene omfatter prosjekter i ulike faser, alt fra tidlig planlegging til reguleringsplanlegging og bygging. Prosjektene omfatter et vidt spekter av tiltak innen oppgradering

av eksisterende vegnett, kollektiv- og trafikksikkerhetstiltak, tiltak for gående og syklende, skredtiltak samt mindre vegutbedringer. Et stort antall prosjekter er gjennomført innenfor denne posten, og hovedtyngden av disse gjennomføres som planlagt, både innen avtalt framdrift og kostnadsramme. Samlet sett for porteføljen skyldes mindreforbruk i 2020 hovedsakelig tidsforskyvninger.

Bypakke Grenland fase 1

I Bypakke Grenlands handlingsprogram er det satt av midler til 13 fylkesvegprosjekter i 2020. Revidert årsbudsjett for prosjektene er 86,1 mill. kr i 2020. Den fylkeskommunale egenandelen ligger fast på 53,0 mill. kr per år. Investeringer ut over denne rammen finansieres av bompenger på 33,1 mill. kr i 2020. Mindreforbruk i 2020 skyldes uavklarte avtaler med tredje part, tiltredelse til nytt vegareal og tidsforskyvninger.

Bypakke Tønsbergregionen

I Bypakke Tønsberg-regionen var det høy aktivitet første halvår med utarbeidelse reguleringsplan for ny fastlandsforbindelse. I månedsskiftet mai/juni mottok fylkeskommunen brev med presiseringer av regjerings bompengeforlik og nytt egenandelskrav for bypakker. Konsekvensene av brevet er betydelig endrede rammebetingelser for bypakka, og usikkerhet om nytt egenandelskrav er mulig å innfri. Det ble i Færder kommune og i fylkeskommunen også fattet vedtak om at helt ny planlegging og utredning av Bypakke Tønsberg inntil videre ikke startes opp, noe som har ført til et svært lavt aktivitetsnivå i andre halvår. Imidlertid er noen planoppgaver videreført, blant annet videre planlegging for lokalsentret Teie, ny vurdering av busstrase gjennom Tønsberg sentrum, samt svare på henvendelser fra innbyggere. Regnskap sammenlignet mot budsjett i 2020 er viser at prosjektet er i balanse.

Andre forhold

Økonomiske konsekvenser av koronapandemien, kompensert med statsstøtte

Seksjon kollektiv ble sterkt berørt av koronapandemien med akutt inntektsbortfall og fra start var det usikkert hvordan Staten ville kompensere. I løpet av 2020 har Staten endret beregningsmetodikk for støtte fra inntekts tap til nettotap, fratrukket sparte kostnader som følge av pandemien. Ny beregningsmetodikk og egne effektive tiltak for å redusere inntektsbortfallet, har bidratt til redusert behov for statlig støtte. Tilsvarende gjelder alle fylker og det forventes at staten vil kreve tilbakebetaling eller overføring til 2021. Fylkeskommunen har i 2020 mottatt 111,9 mill.kr. i statlig støtte til kollektiv.

Fylkeskommunens tiltakspakke i forbindelse med den nasjonale dugnaden?

Det ble i 2020 utført vedlikeholdsarbeid på fylkesvegnettet som forutsatt innenfor gitte rammer. Forstrekning-/oppgraderingsprosjektet på fv. 359 Bø – Kleppe blir fullført i 2021. Asfalt og vegoppmerking, samt bruvedlikehold ble gjennomført som planlagt.

Nytt samordnet takst og sonesystem for ny fylkeskommune

Arbeidet ble ferdigstilt i 2020, med oppstart 01.02.2021. Periodeproduktene er nå gyldig i hele fylket og antall soner er betydelig redusert. I tillegg har Vestfold og Telemark som første fylkeskommune, etablert et nytt produkt som gjør reisen billigere utenom rushtid.

Nytt samordnet regelverk for skoleskyss i ny fylkeskommune

Nytt regelverk ble ferdigstilt i 2020 og innføres fra skoleåret 2021/2022. Da avvikles også dispensasjon fra regelen om fri skyss for elever i videregående skole i deler av Vestfold.

Nytt samordnet reglement for tilrettelagt transport (TT) i ny fylkeskommune

Nytt reglement for TT-ordningen ble utarbeidet i 2020, iverksatt fra 01.01.2021. Nytt reglement har noen endringer tilknyttet utvidet aldersgrense, redusert antall brukergrupper, godkjennings periode og overtatt vedtaksmyndighet fra kommunene i gamle Telemark.

Mulighet til å ha med venner i tilrettelagt skoleskyss i ny fylkeskommune

Transporttilbud om venneskys skulle gjelde alle fra skoleåret 2020/2021, men utsatt på grunn av pandemien og iverksettes så snart det er forsvarlig.

Forberedelse til hovedforhandlinger i 2021

Driftskontrakt Vestfold Nord med Veidrift AS ble hevet i 2019 og hovedforhandling er berammet i juni. For entreprisekontrakt med HAB AS i investeringsprosjekt fv.32 Gimlevegen – Augstad vegen i Bypakke Grenland, er hovedforhandling berammet i oktober. Dommene kan få virkning for fylkeskommunen i 2021 eller senere.

Status midler vedtatt hovedutvalgets disposisjon

Fylkestinget vedtok å avsette 5 mill.kr. disposisjon for hovedutvalg for samferdsel, miljø og mobilitet. Hovedutvalget har i løpet av 2020 disponert 3,4 mill.kr, hvorav 2 mill.kr. i engangstilskudd til femårsklassifisering av MF Kragerø og 1,4 mill. kr til bussforbindelse Svelvik-Sande.

9.9. Samfunnsutvikling, internasjonalisering og klima

Status for prioriterte oppfølgingsområder

Bystrategi Grenland, Bypakke Grenland og Regional plan for samordna areal og transport i Grenland

Sektoren har ansvaret for sekretariatet for Bystrategi Grenland og Bypakke Grenland. Det er bygd anlegg for betydelige summer gjennom samarbeidet i 2020. Aktiviteten har vært svært høy både når det kommer til strategiarbeid og gjennomføring. Den regionale planen følges aktivt opp gjennom det årlig reviderte handlingsprogrammet for Bypakke Grenland. Planen er lagt til grunn for den løpende arealforvaltningen, for byområdets innspill til Nasjonal transport plan og i oppfølging av

belønningsavtalen som Grenland har med staten. I 2020 ble det startet opp arbeid med oppdatert kunnskapsgrunnlag til revisjon av planen.

Regional planstrategi

Regional planstrategi 2020-2024 – Å utvikle Vestfold og Telemark - Verdiskaping gjennom grønn omstilling ble vedtatt i Fylkestinget 15. desember 2020. For å komme raskere til handling er det tatt inn en utviklingsstrategi som viser hva fylkeskommunen vil løfte fram innenfor de prioriterte bærekraftsmålene og satsningsområdet for denne perioden, verdiskaping gjennom grønn omstilling.

Partnerskapet Bærekraftige Vestfold og Telemark

Den første Partnerskapskonferansen i det nye fylket ble arrangert i januar 2020 med ca. 150 deltakere. Deltakerne ble blant annet invitert til å gi føringer for prioriteringer i arbeidet med partnerskap og nettverk i det nye fylket. Partnerskapet startet opp med første medlemsmøte i november 2020.

Kommunale plansaker og planforum

- Planforum ble opprettet for det nye fylket fra og med januar 2020 med fast møtefrekvens hver annen uke.
- Det er behandlet 331 plansaker i 2020
- Det er behandlet 17 kommune/del/planer i 2020
- Det er behandlet 91 dispensasjonssaker
- I tillegg kommer uttalelser til høringer, strategier, kommuneplanens samfunnsdel, planstrategi, temaplaner og lignende.
- Det er i løpet av 2020 arbeidet mye med å sikre rutiner og arenaer for å skape god intern samhandling.

Kompetansenettverket Plan & Utvikling

Plan & Utvikling - Vestfold og Telemark er fylkets kompetansenettverk og møtested for alle som jobber med planlegging, kommune-, by-, sentrum og stedsutvikling, også fra privat sektor. Nettverket har 260 medlemmer og det ble arrangert fire digitale samlinger og to kurs i 2020.

Regional plan for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Setesdal Austhei, Heiplanen og Regional plan for Hardangervidda.

De regionale planene har som mål å finne løsninger for å ivareta villreinstammene og samtidig legge til rette for utvikling av lokalsamfunnene. Handlingsprogram 2020-2023 for Heiplanen vedtatt i juni 2020. Den årlige heiplansamlingen for 2020 ble gjennomført på Skinnarbu i Oktober 2020.

Regional plan for bærekraftig arealpolitikk i Vestfold

Planen er førende for areal- og transportutviklingen i Vestfold og våre innspill til planarbeid i kommunene. Kommunene har søkt og fått tildelt støtte fra Handlingsprogrammet til utredninger, analyser eller prosjekter som støtter opp under planens målsettinger om fortetting med kvalitet. Utlysningene har hatt en ramme på 1,5 mill. kr.

Regional plan for samordna areal og transport i Telemark

Planen er førende for areal- og transportutviklingen i Telemark og våre innspill til planarbeid i kommunene. Kommunene har søkt og fått tildelt støtte fra Handlingsprogram 2019-2022 til arbeid som bidrar til å nå mål om fortetting med kvalitet, sentrumsnære universelt utformede turveger og økt gange og sykling. Utlysningene har hatt en ramme på 1,0 mill kr, hvorav 0,3 mill. kr er prioritert til bygdepakke Midt-Telemark og småbypakkene Rjukan by og Bymiljø Kragerø.

Klima- og energinettverket i Vestfold og Telemark

Nettverket ble lansert under en større rundebordskonferanse senhøstes. Gjennom siste halvår undertegnet kommuner, næringsliv, industrien og organisasjoner klimaavtale og ble medlemmer i nettverket. Sekretariatet ble lokalisert til Skien, og forberedelser gjort for en plassering også i Vinje kommune. Aktiviteter ble planlagt i hht til dialog med kommunene og andre aktører.

Vannforvaltning

Fylkeskommunen ble vannregionmyndighet fra årsskiftet. 2020 var sterkt preget av arbeidet med ny regional vannforvaltningsplan for 2022-2027. Planen er rettet direkte inn mot bærekraftsmål 14 om å bevare livet under vann. Fylkeskommunen har vært i løpende og hyppig dialog med kommuner, sektormyndigheter og regional stat for å komme frem til et omforent plangrunnlag.

Internasjonalt arbeid

En ny internasjonal strategi ble vedtatt. Strategien setter medlemskap, prosjekter og bilaterale avtaler i direkte sammenheng med bærekraftsmålene og gjør det internasjonale arbeidet til verktøy for å nå målene og bøte på fylkets største utfordringer. Et tverrsektorielt nettverk ble opprettet for deling av kunnskap.

Ringvirkingsprosjekt for CCS i Vestfold og Telemark

Da regjeringen sjøsatte Langskip, var allerede prosjektforberedelsene godt i gang. Ringvirkingsprosjektet skal bidra til verdiskaping i størst mulig bredde av næringslivet med basis i karbonfangstetableringen hos Norcem Heidelberg Cement AS i Brevik.

Klimarapportering

Metodikk og kompetanse er under utvikling i store deler av organisasjonen. Utviklingsarbeidet vil pågå over flere år. Sektoren har etablert en tverrsektoriell samhandlingsgruppe.

Status økonomi

Beløp i 1000

Budsjettområde	Regnskap 2020	Oppr. bud. 2020	Rev. bud. 2020	Avvik i kr	Avvik i %
80-Direktør samfunnsutvikling	4 933	12 700	5 700	767	13,5 %
81-Samfunn og plan	19 257	22 622	21 234	1 977	9,3 %
82-Klima, miljø og internasjonalisering	24 552	37 007	41 025	16 473	40,2 %
Sum	48 742	72 329	67 959	19 217	28,3 %

Kommentar til status økonomi

Regnskapet viser et mindreforbruk for sektor for samfunnsutvikling, internasjonalisering og klima på 19,2 mill. kr sammenlignet mot budsjett for 2020, noe som tilsvarer 28,3 %.

Mindreforbruket er i all hovedsak knyttet til forsinket oppstart av klimanettverket og redusert aktivitet grunnet koronapandemien. Personalkostnader er også vesentlig lavere enn budsjettet.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Saksref.	Vedtatt total prosjektramme	Rev. bud.	Regnskap	Avvik i kr
Samfunnsutvikling		3 300	3 300	1 460	1 840
Sum		3 300	3 300	1 460	1 840

Sammendrag status investeringer

Regnskapet viser et mindreforbruk på 1,8 mill. kr for utviklingsprosjektet knyttet til Holmestrand Nord. Det er nå inngått en samarbeidsavtale med Bane NOR og Holmestrand kommune, og prosjektet forskyves inn i 2021.

Andre forhold

Hovedutvalgets disposisjonsmidler

I 2020 har hovedutvalget for Klima, areal og plan hatt 4,0 mill. kr til disposisjon. I HKAP sak 62/20 ble endelig disponering av midlene vedtatt med følgende prioriteringer som vist i tabellen på neste side.

Tiltak nr.	Bevilgning i mill. kr	Tiltak
1	1,0	Bidra til arbeidet med klimapositiv industriregion, disponeres av Ringvirkningsprosjektet for CCS i Vestfold og Telemark
2	0,0	Kommunisere elektrifiseringstiltak i industrien.
3	0,6	ENØK i landbruket.
4	0,3	Rapport lønnsomhet i bærekraft.
5	0,3	Rapport fritidsboliger.
6	0,2	Rydding av strandsone.
7	0,2	Kompostering.
8	0,2	Pilot mikrobølgeassistert pyrolyse i samarbeid med Nortura.
9	0,3	Ladeinfrastruktur el-båter.
10	0,2	Frisk Oslofjord.
11	0,3	Medvirkning barn og unge.
12	0,4	Forsering av planprosjekter, med utgangspunkt i FNs bærekraftsmål.
	4,0	Totalt

Sektorens oppfølging av verbalvedtak i FT-sak 17/19

Verbalvedtak nr. 1. Klimamålet justeres til 60 % reduksjon innen 2030 sammenliknet med 2009-nivå. Det skal utvikles en strategi med handlingsplan for nullutslipp i transport. Klimautfordringer, fornybar energi og bærekraftig teknologi er et felles ansvar og et felles mulighetsrom på tvers av landegrensene. Vestfold og Telemark Fylkeskommune følger arbeidet med EUs Green Deal med sikte på å sette mål for vår virksomhet for å bidra til å gjøre Europa til et klimanøytralt kontinent, og vil aktivt delta regionalt og i Europa på våre ansvars- og arbeidsområder.

Oppfølging fra fylkesrådmannen: regional planstrategi har tatt innover seg klimautfordringene og videre i økonomiplanen. Det er startet opp flere initiativer som arbeidet med CCS, arbeidet med kartlegging av potensialet for fornybar energi, forbedring av klimabudsjett, etablering av klimanettverk med videre. Strategi for nullutslipp i transport er satt på dagsorden gjennom regional planstrategi. Utvalgsleder for klima, areal og plan er meldt inn i Nordsjøkommisjonens arbeidsgruppe for energi- og klimaendringer.

Verbalvedtak nr. 5. Fylkeskommunen skal gjennomføre en utredning knyttet til montering og bruk av solceller i alle fylkeskommunale bygg. Det utredes også hva næringsliv og kommuner har behov for av bistand til lønnsomme og naturvennlige solenergietaableringer, og videre etterstrebes å få denne bistanden på plass

Oppfølging fra fylkesrådmannen: sak ble lagt frem for fylkestinget som fulgte opp deler av verbalpunktet. Videre oppfølging av vedtaket skjer i 2021.

Verbalvedtak nr. 16. Miljødirektoratet har i samarbeid med andre statlige etater, fylkesmennene og berørte fylkeskommuner og kommuner foreslått en handlingsplan for bedring av miljøtilstanden i Oslofjorden og Skagerak. Fylkesrådmannen bes snarest mulig komme tilbake til fylkestinget med forslag om konkret oppfølging av handlingsplanen og fylkeskommunens rolle i dette arbeide

Oppfølging fra fylkesrådmannen: sak ble lagt frem for fylkestinget.

9.10. Næring, innovasjon og kompetanse

Status for prioriterte oppfølgingsområder

Sektoren skal bidra til å styrke fylkeskommunens helhetlige tilnærming til nærings- og kompetanseutvikling. Dette området har fått økt oppmerksomhet gjennom 2020 grunnet koronapandemien. Leveransene fra sektoren har i 2020 derfor vært store og mer omfattende enn normalt grunnet en ekstraordinær situasjon. Generelt forsøker sektoren å adressere regionens særskilte utfordringer ved å bygge opp under regionens fortrinn. I 2020 har fylkeskommunen og sektoren fått overført nye oppgaver fra staten for å styrke arbeidet for bedre integrering. Sektoren arbeider derfor med å bygge opp et helt nytt område for helhetlig tilnærming til kompetanseutvikling, inkludering, integrering og verdiskaping. Tilsvarende er fylkeskommunen tillagt nye oppgaver rettet mot utvikling av næringsliv og landbruk. En av sektorens oppgaver er å

understøtte «de gode hjelperne» i sitt næringsutviklingsarbeid, finansiere næringsutvikling gjennom regionale midler og landbruksmidler, sette strategisk retning som samfunnsutvikler og videreutvikle samhandlingen i partnerskapet mellom næringsliv, kompetansemiljøer og offentlige virkemiddelaktører.

Et viktig redskap for å nå sektorens mål er å fremme samhandling mellom relevante aktører i partnerskapet som helt eller delvis har felles mål og ambisjoner med fylkeskommunen. Sentralt i alle leveranser fra sektorens side er økt verdiskaping gjennom grønn omstilling. Dette innebærer at økonomisk, sosial og miljømessig bærekraft ligger til grunn både for eget arbeid og for oppdrag/prosjekter som fylkeskommunen har gjort i samarbeid med eksterne leverandører av tjenester.

Forskning, utvikling og innovasjon (FoUI)

Fylkeskommunen har i 2020 forvaltet tilskuddsmidler med formål å tilføre regionens bedrifter økt utviklingskompetanse gjennom forsknings- og utviklingsprosjekter. I dette arbeidet har fylkeskommunen benyttet to dedikerte programmer; Forregion der forskningsumodne bedrifter får hjelp til å ta i bruk forskning for styrket konkurransevne, og Regionalt forskningsfond for Vestfold og Telemark som har fordelt over 10 mill. kr. til 14 regionale virksomheter. Prosjekter innen grønn omstilling er prioritert og disse resulterer erfaringsvis i innovasjoner i produkter, prosesser og forretningsmodeller.

Samarbeid om økt verdiskaping - Livslang læring

Fylkeskommunens rolle som samfunnsutvikler har vist seg særlig relevant gjennom 2020. I en tid hvor mange har vært permitterte eller utenfor arbeidsmarkedet har det blitt igangsatt kompetansehevende tiltak for å få flere inn i utdanning og arbeid. To av tiltakene rettet mot arbeidsledige og permitterte over 19 år er Fleksibel fagopplæring og Gullbilletten.

Disse kompetansehevende tiltakene er finansiert av øremerkede midler fylkeskommunen fikk fra Kompetanse Norge. Formålet var at ledige og permitterte uten videregående opplæring skal få muligheten til å oppnå studie – eller yrkeskompetanse.

Bærekraftig utvikling

Sektoren har gjennom 2020 hatt fokus på samhandling i partnerskapet, dette med grunnlag i strategiske føringer i budsjettplan 2020-2023 samt i åpen kunnskapsbasert dialog med samarbeidspartnerne. Endringer i arbeidsbetingelser med referanse til koronapandemien har mer enn noen gang forutsatt felles forståelse av regionens utfordringer og muligheter, og samhandling om omforent ressursinnsats. Fylkeskommunen tok tidlig initiativ til samhandlingsmøter med både kommuner, partnerskap og næringer med særlige utfordringer. Det har vært rettet spesiell oppmerksomhet både politisk og administrativt mot reiselivsnæringen som tidlig ble rammet av pandemien, og det er bl.a. gitt tilleggsfinansiering gjennom året ukentlig og etter hvert månedlige avstemmingsmøte ble gjennomført for at fylkeskommunens administrative ressurser kunne settes inn sammen med partnerskapets på en best mulig måte. Dette medførte bl.a. at egne ressurser, men også partnerskapets ressurser ble mer spisset enn opprinnelig planlagt.

Arbeid og inkludering

Antallet permitterte og arbeidsledige i 2020 viste et behov for økt koordinering og samarbeid mellom NAV Vestfold og Telemark, og Vestfold og Telemark fylkeskommune innenfor karriereveiledningsfeltet. Det ble derfor en økt ramme til karriereveiledning for å imøtekomme et antatt behov for karriereveiledning som en av virkningene av koronapandemien.

I lys av koronapandemien og regjeringens krisepakker henvendte Vestfold og Telemark fylkeskommune henvendte seg til alle NOKUT-godkjente fagskoler i regionen for å kartlegge hvilke fagskoleutdanninger og kurs av mer kortvarig karakter som tilbyderne kunne tilby fra og med høsten 2020. I tillegg ble bevilgningene i revidert nasjonalbudsjett for 2020 økt med 36,8 mill. kr kroner til høyere yrkesfaglig utdanning for å etablere 1 500 nye studieplasser. Disse studieplassene kom i tillegg til de 100 studieplassene som ble varslet i statsbudsjettet for 2020. Vestfold og Telemark fylkeskommune fikk ni nye studieplasser som følge av statsbudsjettet og 182 nye studieplasser som følge av revidert statsbudsjett i 2020.

Fra 1. januar 2020 fikk fylkeskommunen et utvidet ansvar for integreringsarbeidet i fylket etter at oppgaver ble overført fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi). Det ble etablert et integreringsteam som skulle ivareta koordinering av fagfeltet både internt og eksternt. Løpet av 2020 ble det utdelt 0,8 mill. kr til bedrifter og andre aktører for å bidra til å øke muligheten for inkludering av innvandrere i arbeidslivet.

Lærekraftig utvikling – livslang læring for omstilling og konkurranseevne

Fylkeskommunen har forsterket sin innsats overfor gründere og vekstbedrifter gjennom delfinansiering av entreprenørskapsinnsats i kommunene (eksempelvis Start i Vestfold), Telemark Næringshage og inkubatorene Silicia og Proventia. I tillegg er samhandling mellom bedrifter og kunnskapsmiljøer/akademia tilført ressurser gjennom fylkeskommunens satsing på regionale nettverk og klynger som gir medlemsbedriftene merverdi i form av kunnskapsutveksling og innovasjonsdeling (eksempelvis Elecronic Coast, Vannklyngen og Industrial Green Tech). Det er også håndtert flere ekstraordinære oppdrag fra staten der utviklingsmidler under koronapandemien har gått til kommuner og virkemiddelaktører (Innovasjon Norge, Siva, Telemark næringshage, Silicia og Proventia). Videre har sektoren understøttet «de gode hjelperne» slik at retning på og omfang av felles innsats har gitt mest mulig effektiv for næringslivet i regionen. Sektorens egne ressurser er begrenset. Det er derfor avgjørende at offentlige, halvoffentlige og dels private samarbeidspartnere og virkemiddelaktører samhandler slik at innsatsen overfor gründere og vekstbedrifter treffer godt. Eksempler på dette er ekstra innsats av kompetanse-ressurser for styrking av bedriftenes evne til å søke om utviklingsprosjekter med nasjonal finansiering i regionen.

Flere av fylkeskommunens tilskudds og støtteordninger er styrket i perioden fra mars 2020 og frem til i dag, eksemplvis bidro tilskuddsordningen bedriftsintern opplæring (BIO) til å underbygge og styrke fylkeskommunenes rolle i regional nærings- og kompetanseutvikling. Det ble i 2020, gjennom syv søknadsrunder, gitt tilskudd til 74 bedrifter på totalt 18,8 mill.kr.

Denne tilskuddsordningen hadde en merverdi for de omstillingskommunene og deres bedrifter som aktivt brukte denne tilskuddsordningen som et verktøy i gjennomføringen av omstillingene.

Status økonomi

Beløp i 1000

Budsjettområde	Regnskap 2020	Oppr. bud. 2020	Rev. bud. 2020	Avvik i kr	Avvik i %
90-Næringsdirektør	2 389	2 081	2 081	-308	-14,8 %
91-Næringsutvikling og entreprenørskap	68 677	58 728	68 803	126	0,2 %
92-Kompetanseutvikling og inkludering	36 880	24 699	49 001	12 121	24,7 %
Sum	107 946	85 508	119 884	11 938	10,0 %

Kommentar til status økonomi

Regnskapet for 2020 viser et samlet mindreforbruk på 11,9 mill. kr som tilsvarer 10 % av budsjett for 2020. I anledning regjeringens krisepakke tre, mottok Vestfold og Telemark fylkeskommune et ekstra rammetilskudd til kompetanseutvikling på 19,6 mill. kr. Av disse midlene ble det blant annet i fylkestingssak 34/20 - Fordeling av midler til kompetanserettede tiltak tilført en ramme på 3,0 mill. kr fordelt på driftsår 2020 og 2021 til karriereveiledning. Fagskoleforvaltningen ble tilført en ramme på 3,6 mill. kr for skoleåret 2020/2021. I tillegg ble det tilført kroner 0,8 mill. kr til karriereveiledning for nyankomne flyktninger. I tillegg til tiltakene i krisepakke tre foreslo regjeringen i revidert nasjonalbudsjett for 2020 og å øke bevilgningen til høyere yrkesfaglig utdanning med 36,8 mill. kr for å etablere 1 500 nye studieplasser med oppstart høsten 2020. Ved årsslutt var det en ubrukt ramme for fagskoleforvaltningen på 2,9 mill. kr som er foreslått overført til tilskuddsordningen BIO (bedriftsintern opplæring) for 2021. Integrering var et nytt fagområde overført fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) til fylkeskommunen i 2020. Det var vanskelig å forutse omfanget av dette arbeidet. Koronarestriksjoner i 2020 førte til redusert aktivitet innenfor kompetansehevede tiltak som ikke ble igangsatt. Planlagt fagsamlinger ble erstattet med digitale møtearenaer og webinarer som hadde en betraktelig lavere kostnadsramme.

Andre forhold

Status midler vedtatt hovedutvalgets disposisjon (budsjettvedtak desember 2019)

I budsjettsaken ble det satt av 5 mill. kr til disposisjon for hovedutvalg for næring og reiseliv. Det er bevilget 1,6 mill. kr fra midler avsatt til disposisjon for hovedutvalget for næring og reiseliv:

- Sak 16/20 Søknad om tilskudd til Medbyggerne 2020. Prosjekt Medbyggerne innvilges tilskudd på kroner 0,5 mill. kr for videre drift av aktiviteter i Vestfold samt oppstart og etablering av Medbyggerne i Telemark.
- Sak 24/20 Søknad om støtte til Nordisk verdensarvkonferanse. Hovedutvalg for næring og reiseliv gir tilskudd på 0,1 mill. kr til Nordiske Verdensarvkonferanse 2020.
- Sak 44/20 Søknad om tilskudd til Silicia AS. Hovedutvalg for næring og reiseliv gir tilskudd på 0,5 mill. kr. til til rådgivning innrettet mot å styrke forutsetningene for at aktuelle bedrifter

bedre skal komme i posisjon til å motta viktig støtte fra de store ekstraordinære statlige tilskuddsposter i forbindelse med koronautfordringene.

- Sak 45/20 Søknad om tilskudd til industriinkubatoren Proventia AS. Hovedutvalg for næring og reiseliv gir tilskudd på 0,5 mill. kr. til rådgivning innrettet mot å styrke forutsetningene for at aktuelle bedrifter bedre skal komme i posisjon til å motta viktig støtte fra de store ekstraordinære statlige tilskuddsposter i forbindelse med koronautfordringene.

Gjenstående del av midlene (3,4 mill. kr) er disponert etter offentlig utlysning, med prioritering av:

- Prosjekter med tydelig koronarelevans, for å forhindre permitteringer, oppsigelser og konkurser
- Prosjekter som kan bidra til grønn omstilling
- Prosjekter som kan utløse merverdi, enten i prosjektet i seg selv eller i samarbeid med andre.
- Tilgodesette prosjekter spenner bredt; fra reiselivsprosjekter, kompetanseutviklingsprosjekter, prosjektutviklingsbistand til enkeltbedrifter og til interkommunale næringsutviklingsprosjekter.
- Følgende virksomheter mottok finansiell støtte til sine prosjekter: Vekst i Grenland IKS, Norsk Turistutvikling AS, Viken Skog SA, Horten kommune, Fylkesmannen i Vestfold og Telemark, Gaustabanen AS, Sandefjord Næringsforening, Skjærgårdsmat AS, Industriinkubatoren Proventia AS, Silicia AS, Colab Larvik 3.0, Vestfold Filmforum, Bø Hotell, Fyresdal Næringshage AS.

Vestfold og Telemark fylkeskommune
vtfk.no

Postadresse:
Postboks 2844
3702 Skien

Besøksadresser:
Torggata 18, Skien
Svend Foynsgate 9, Tønsberg

Kontakt:
35 91 70 00
post@vtfk.no

